

Provincie Limburg
Gemeenten As, Dilsen-Stokkem, Genk, Lanaken, Maaseik,
Maasmechelen, Zutendaal

Natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, Speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de Hoge Kempen

Toelichting bij het natuurrichtplan NRPL11a "Hoge Kempen"

Agentschap voor
Natuur en Bos

Leeswijzer

In deze toelichtingsnota bij het natuurrichtplan worden de teksten en tabellen van de gebiedsvisie en maatregelen hernoemen, met extra uitleg. Dit kon niet allemaal vermeld worden in het natuurrichtplan zelf, omdat het een strikt juridisch document is.

Deze uitleg zal u vinden bij het begin van elk hoofdstuk, en in de rechterkolom van de opgenomen tabellen. De status (VEN, habitatgebied ...) van elk deelgebied en elke kaarteenheden wordt vermeld, en waar nodig de link met de instandhoudingsdoelstellingen. Bij de maatregelen wordt gerefereerd naar de overeenkomstige kaarteenheden van de gebiedsvisie.

Een begrippenlijst is opgenomen op het einde van dit document.

Dit is een informeel document, dat enkel dient om de lezer te helpen bij het gebruik van het natuurrichtplan. Veelgestelde vragen zullen hier een antwoord vinden, en deze nota zal ook verder aangevuld worden in de loop van het proces.

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	3
ALGEMENE GEBIEDSVISIE	5
1 <i>Ruimtelijke en ecologische concepten.....</i>	<i>7</i>
2 <i>Schets van het streefbeeld</i>	<i>14</i>
3 <i>Instandhoudingsdoelstellingen.....</i>	<i>17</i>
GEBIEDSVISIE PER DEELGEBIED	25
DEELGEBIED 1 - PLATTE LINDENBERG, DILSERHEIDE EN LANDELIJKE OMGEVING	26
DEELGEBIED 2 - DILSERBOS EN VENNENCOMPLEX DILSEN-AS	36
DEELGEBIED 3 – LANKLAARDERBOS.....	49
DEELGEBIED 4 – MECHELS BOS, SPOORLIJN AS-EISDEN	57
DEELGEBIED 5 – MEHELSE HEIDE, VEN ONDER DE BERG EN DE KIKBEEKVALLEI	68
DEELGEBIED 6 –KONINKLIJK DOMEIN, ZIEP- EN ASBEEKVALLEI, NEERHARERHEIDE EN OMGEVING	85
DEELGEBIED 7 – KANAALBERMEN ZUID-WILLEMSVAART.....	102
MAATREGELEN EN INSTRUMENTEN	111
DEELGEBIED 1 - PLATTE LINDENBERG, DILSERHEIDE EN LANDELIJKE OMGEVING.....	114
DEELGEBIED 2 – DILSERBOS EN VENNENCOMPLEX DILSEN-AS.....	119
DEELGEBIED 3– LANKLAARDERBOS	119
DEELGEBIED 4 – MECHELS BOS, SPOORLIJN AS-EISDEN.....	123
DEELGEBIED 5 – MEHELSE HEIDE, VEN ONDER DE BERG EN DE KIKBEEKVALLEI	126
DEELGEBIED 6 – KONINKLIJK DOMEIN, ZIEP- EN ASBEEKVALLEI, NEERHARENHEIDE EN OMGEVING.....	132
DEELGEBIED 7 – KANAALBERMEN ZUID-WILLEMSVAART.....	139
BEGRIPPENLIJST	145

Natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, Speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de Hoge Kempen

Algemene gebiedsvisie

Algemene gebiedsvisie

De algemene gebiedsvisie is een niet-bindend gesteld gedeelte zodat deze enkel een richtinggevende waarde heeft. Het is een leidraad waar de administratieve overheid rekening mee houdt wanneer de regelgeving dit toelaat, onder meer bij de interpretatie van de zorgplicht (artikel 14 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu), het beoordelen van de natuurtoets (vermijdbare schade, artikel 16 van hetzelfde decreet), de verscherpte natuurtoets (onvermijdbare en onherstelbare schade in het VEN, artikel 26bis van hetzelfde decreet) en van passende beoordelingen in speciale beschermingszones (artikel 36ter van hetzelfde decreet). Bij het beheer van hun eigendommen wordt een administratieve overheid geacht dit richtinggevend deel van de gebiedsvisie na te streven in de mate dat het inpasbaar is in de vigerende regelgeving.

1 Ruimtelijke en ecologische concepten

Concept 1: Ontwikkeling van een centrale grote, aaneengesloten open heidevlakte omgeven door halfopen heidegebieden die geleidelijk overgaan in structuurrijke inheems gemengde bossen

	Toelichting
<p>In dit gebied wordt gestreefd naar een uitgestrekte centrale open heidevlakte met een mozaïek van heiden, vennen, heischrale graslanden, stuifzand, verspreide boomopslag en bosjes om de doelsoorten, zoals o.a. nachtzwaluw, boomleeuwerik, bruine en grauwe kiekendief, maximale overlevingskansen te geven,. Tussen de open heidegebieden en aansluitende bossen worden brede overgangssituaties gecreëerd, evenals meer openheid en structuurrijkdom in de omliggende bossen.</p> <p>De steilrand en de voorziene heidecorridor vanaf de LBU-groeve, via Mechelse Heide Noord, Bosheide te As richting het beoogde kleinere heide- areaal in het Dilser's vennencomplex zijn belangrijke verbindingengebieden die de mogelijkheid bieden voor de ruimere verspreiding van soorten gebonden aan het heideareaal.</p> <p>Gezien de uitgestrektheid van het gebied is het mogelijk om vrij ongestoorde kernen in het gebied te vrijwaren. Verstoring van de nachtelijke duisternis door de verlichting van de hemel boven de E314 en andere gewestwegen moet eveneens worden vermeden,</p>	<p>Een belangrijke juridische basis voor deze visie is de aanmelding van dit gebied zowel als Vogel- en Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie.</p> <p>De ecologische basis voor de visie zijn de specifieke vereisten van de richtlijnsoorten en de primair Limburgse soorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bepaalde Bijlage I-vogelsoorten van open heide- en vengebieden hebben een grootschalig heidelandschap nodig met een minimumoppervlakte in de grootteorde van 10.000 ha. De instelling van grootschalige, aaneengesloten natuurgebieden is noodzakelijk voor het behoud van de biodiversiteit. <p>Er wordt gestreefd naar een gebied met een grote omvang omdat dit dan beter gebufferd tegen negatieve invloeden vanuit de omgeving (verstoring, verdroging, vervuiling, vermesting). Op die manier wordt tevens ruimte geboden om de typische gradiëntzones tot uiting te laten komen. De centrale kern moet niet alleen rustig maar ook donker kunnen zijn. Donkerte is een elementaire natuurkwaliteit. Overdaad aan licht verstoort het bioritme van allerlei organismen, wat leidt tot aantasting van de conditie en alertheid.</p>

<p>zonder de verkeersveiligheid in het gedrang te brengen..</p>	<p>Enclaves met grondgebruik die een verstorende, negatieve invloed hebben op de natuurwaarden zouden om deze reden op termijn uitdovend moeten zijn.</p> <p>De keuze om het landbouwgebruik ter hoogte van LBU-groeve, de Kikbeekgroeve en op de percelen gelegen Onder de Berg stop te zetten, heeft te maken met de verzetten en de uitbreiding van de ontginningen.</p> <p>In een protocol tussen de minister voor Leefmilieu, de ontginningspartners, de gemeente Maasmechelen en het projectbureau Nationaal Park Hoge Kempen, dat tevens is opgenomen in het Masterplan Nationaal Park Hoge Kempen, is bepaald dat ter compensatie van het verlies aan natuurwaarden, deze elders in het gebied gecompenseerd zouden worden. De gemeente Maasmechelen heeft er zich toe geëngageerd om de gronden waarvan zij eigenaar is een natuurinvulling te geven. Deze percelen maken deel uit van het open landschap dat hier op het Kempisch Plateau wordt nagestreefd. De keuze dit grondgebruik hier te wijzigen staat dus in principe los van dit natuurrichtplan.</p>
---	--

Concept 2: Vrijwaren/regelen waterhuishouding gericht op optimale ontwikkeling van waterafhankelijke habitats	
	Toelichting
<p>De infiltratie- en kwelstromen in dit gebied moeten absoluut gevrijwaard worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maximaal herstel van regenwaterinfiltratie en beperking van waterverdamping door vegetaties in voedingsgebieden van alle vennen. • Uitbreiding van het areaal veenbossen in Pietersembos en Daalbroekbos door vernatting om een betere instandhouding te garanderen. • Uitbreiding van het areaal van en streven naar hoogveenontwikkeling op de actuele venige heidevegetaties in de vallei van de Ziepbeek en Neerharerheide door vernatting. Op lange termijn wordt gestreefd naar hoogveen. • Potentiële bodemontginningen en industriële grondwateronttrekkingen (ook deze die buiten de grenzen van het projectgebied gelegen zijn) dienen zo 	<p>Een belangrijke juridische basis voor het behoud en herstel van een natuurlijke waterhuishouding met bijpassende flora en fauna wordt gegeven door de aanmelding aan Europa van volgende (grond)waterafhankelijke habitats en daaraan gebonden habitatrichtlijnsoorten zoals, beekprik, heikikker, rugstreeppad, gevlekte witsnuitlibel, drijvende waterweegbree:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (3110)/3130: Oligotrofe wateren met Litorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalen oevers (Nanocyperetalia) • 4010: natte heide • 7140: Overgangs- en trilveen • 7150: Slenken in veengronden (Rhynchosporion) • 91 EO: Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae). Subtype: Berkenbroek, Elzenberkenbroek, Moerasvaren-Elzenbroek

<p>uitgevoerd/gedoseerd te worden dat er geen negatieve impact ontstaat op de grondwatertafel Opheffen van de drainerende werking van ontginningen. Bijzondere aandacht voor het behoud of het verbeteren van het waterpeil moet gaan naar het Breedven, Ven onder de Berg, de natte heidegebieden tussen het Koninklijk Domein en de Neerharerheide.</p>	<p>Prioritaire habitats</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7110: Actief hoogveen • 91 DO: Veenbossen <p>Hoofdstuk 3 geeft meer uitleg bij de 'instandhoudingsdoelstellingen' die werden opgemaakt voor de Speciale Beschermingszone "Mechelse Heide en Vallei van de Ziepbeek" (SBZ-V BE 2.7 en SBZ-H BE2200035).</p>
--	---

<p>Concept 3: Verbeteren van de interne doordringbaarheid van het landschap en realisatie van ecologische verbindingen tussen het Kempisch Plateau en omgeving.</p>	
<p>Volgende verbindingen zullen onder ander worden gerealiseerd: <i>Tussen natuurrichtplangebied en omliggende natuurgebieden</i> werden volgende provinciale natuurverbindingsgebieden afgebakend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10: Open ruimte verbinding met bosjes en KLE tussen Ruwmortelsheide, Maaseik en Broekkant, Opglabbeek over de Bosbeekvallei; • 14: Bosjes en KLE tussen de bossen van Niel-bij-As en Heiderbos te As • 13: Open ruimteverbinding met bosjes en KLE tussen de Klaverberg in As en Horensberg in Genk • 23: Bermen langs de E314 tussen de bossen van Bodem en Hengelhoef • 24: Kolenspoor tussen As, Horensberg via Zonhoverheide naar De Maten • 20: Open ruimte verbinding met bosjes en KLE tussen Pietersemheimbos en kasteel Hocht in de Maasvallei in Lanaken • 53: Ziepbeek met habitats en open ruimte het reservaat Hoge Kempen en de Maas • 19: open ruimte verbinding met KLE, bosjes, vijvers en Tombos tussen Daalbroek en Ziepbeek • 18: open ruimte verbinding Beemdenbeek met bosjes, KLE en kasteelpark tussen drinkwaterwinning in Eisden en omgeving voetveer 	<p>Toelichting</p> <p>Een belangrijke juridische basis voor het verbeteren van de migreerbaarheid van het landschap wordt gegeven door de aanmelding aan Europa van soorten gebonden aan open, structuurrijk (heide)areaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gladde slang • Heikikker, • Gevlekte witsnuitlibel, • Nachtzwaluw • Boomleeuwerik, • Korhoen, • Blauwe kiekendief, • Grauwe kiekendief. <p>Er zijn ook verschillende, op Vlaams niveau kwetsbare soorten die bijna uitsluitend in Limburg voorkomen, die veel voordeel zullen hebben bij de verbetering van de interne doordringbaarheid: zadel sprinkhaan, heivlinder, kommavlinder, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, heivlinder, heideblauwtje en veldkrekel, bruine eikenpage, kleine ijsvogelvlinder groentje en bont dikkopje, noordse- en venwitsnuitlibel, hoogveen-, gevlekte- en metaalglanlibel, vroege glazenmaker, beekoeverlibel, speerwaterjuffer, bruine winterjuffer, en andere invertebraten als moeras- en zompsprinkhaan, veenmier, dopheidelantaarnspin.....</p> <p>, Het is de bedoeling om de verspreide populaties kansen te geven voor uitbreiding, zodat ze genetisch kunnen versterken en</p>

<ul style="list-style-type: none"> • 17: open ruimte verbinding met bosjes en KLE tussen Platte Lindenberg en omgeving Negenoord • 16: Open ruimte verbinding met bosjes en KLE tussen de bossen ten oosten van Driepaalhoeve en voetveer Veurzen via Ommerstein. <p><i>Tussen deelgebieden binnen natuurrichtplangebied:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een (half)open bos-heideverbinding tussen de waardevolle heischrale graslanden op het Militair domein van Zutendaal met het Kikbeekbrongebied, de LBU-groeve, de schrale graslanden Achter de Berg en Ziepbeekvallei wat de kolonisatie van deze gebieden met o.a. veldparelmoer- en kommavlinders moet bevorderen; • Interne verbinding tussen open heide gebieden door de creatie van een aantal stapstenen met heidevegetaties of een open verbinding tussen de te verbinden populaties, afhankelijk van de soortafhankelijke wensen. Dit is wenselijk tussen: <ul style="list-style-type: none"> ○ het Bergerven en de terril van Eisden via Lanklaarderbos, Dilserbos en de Platte Ledeberg ○ de terril van Eisden en de Mechelse Heide via het Mechels bos ○ de terril van Eisden en de LBU-groeve via de spoorlijn ○ het Ven onder de Berg en de Mechelse Heide, ○ de Kikbeekvallei en de vallei van de Ziepbeek, via het Koninklijk Domein ○ de Neerharerheide en de vallei van de Asbeek ○ en opportuun langs brandwegen, onder hoogspanningslijnen. <p>Ontsnippering van het hoofdverkeerswegennet ten behoeve van de fauna. Ten einde een goed inzicht te krijgen op de resultaten van een soortgericht beleid is monitoring onontbeerlijk.</p>	<p>populatieschommelingen in kleinere en meer kwetsbare gebieden door migratie vanuit dit kerngebied kunnen worden opgevangen.</p>
--	--

Concept 4: Instandhouden van habitats en soorten conform de Europese richtlijnen met betrekking tot het natuurbehoud

Toelichting

<p>In de speciale beschermingszones wordt gestreefd naar de instandhouding van habitatten en soorten waarvoor ze werden aangeduid, en dit op basis van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszone "Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek" (Habitatrichtlijngebied BE2200035 en Vogelrichtlijngebied BE2.7). Het natuurrichtplangebied is een, op Vlaams en internationaal niveau, belangrijk kerngebied voor talrijke soorten, die elders verdwenen zijn of op het punt staan te verdwijnen.</p> <p>Dit gebied heeft de potenties om het duurzame voortbestaan van kernpopulaties van verschillende soorten te garanderen, zodat populatieschommelingen in kleinere en meer kwetsbare gebieden door migratie vanuit dit kerngebied kunnen opgevangen worden. Met andere woorden streven we naar zo groot mogelijke populaties van de aanwezige soorten om de migratie enerzijds naar kleinere gebieden en anderzijds tussen de kerngebieden te maximaliseren.</p> <p>Ten einde een goed inzicht te krijgen op de resultaten van een soortgericht beleid is monitoring onontbeerlijk. Immers een gebied beheren in functie van de soort waarvoor na verloop van tijd blijkt dat de biotoop niet voldoet hetzij door beperkte oppervlakte, interne/externe milieu-invloeden e.d. is niet opportuun.</p>	<p>Een andere belangrijke doelstelling op landschapsecologische schaal is om de Mechelse Heide te behouden en verder te ontwikkelen als een kerngebied voor de bedreigde populaties van heidesoorten in Vlaanderen. Deze ontwikkeling dient men te kaderen in het behoud en de ontwikkeling van de andere grote heidekerngebieden in Limburg, in het bijzonder het Kamp van Beverlo, Schietveld van Houthalen-Helchteren, Tenhaagdoornheide, de Teut en De Mechelse Heide</p>
--	---

Concept 5: Afstemming van het recreatief medegebruik op de ecologische draagkracht van het gebied	
	Toelichting
<p>De mens heeft het recht om te genieten en gebruik te maken van de natuur en het landschap, zonder schade toe te brengen aan die natuur en dat landschap en met respect voor het recht van anderen om ook van die natuur te genieten.</p> <p>Het natuurrichtplan wil richtlijnen geven voor de lokale interpretatie van de zorgplicht en het integratiebeginsel. Het eigendomsrecht blijft uiteraard onverminderd gelden; het tijdelijk en/of permanent openstellen van privé-domein gebeurt op vrijwillige basis.</p> <p>Het luik voorwaarden aan het recreatief medegebruik biedt een toetsingskader om privé- en overheidsinitiatieven inzake</p>	<p>Hierop wordt in de paragrafen over de deelgebieden ingegaan.</p>

toegankelijkheid recreatie, sport, spel, evenementen, enz. binnen het natuurrichtplangebied aan af te toetsen aan de beoogde natuurdoelen en zo schade aan natuur te voorkomen en/of te beperken. Uiteraard moet dit cumulatief bekeken worden met andere regelgeving, bijvoorbeeld de ruimtelijke bestemming. We benadrukken dat het geen toegankelijkheidsreglement is. Het betekent evenmin dat er geen toestemming moet worden gevraagd binnen het kader van de huidige regelgeving of dat de toegang tot een privé-goed een algemeen recht wordt. Het eigendomsrecht blijft onverminderd gelden.

De visie rond recreatief medegebruik wordt op het niveau van het natuurrichtplangebied 'Hoge Kempen' opgebouwd op basis van de ecologische draagkracht van het gebied.

Het is immers belangrijk de evoluties in recreatie (steeds meer recreatie, hardere vormen van recreatie) in te passen volgens de ecologische draagkracht van het gebied, door het afbakening van verstoringsgevoelige zones enerzijds, maar ook door het aanduiden van zones waar wel recreatie mogelijk is.

Om de ecologische draagkracht van het gebied in te kunnen schatten worden verschillende zones afgebakend naargelang de kwetsbaarheidsgraad.

- Zeer kwetsbaar gebied: dit zijn zones die omwille van specifieke ecologische kenmerken (b.v. natte vegetatietypes, kwetsbare bodem, het voorkomen van zeer verstoringsgevoelige soorten) een (zeer) beperkte draagkracht hebben. Ze worden gedefinieerd als 'verstoringsgevoelige zone'.
- Kwetsbaar gebied: Zones met kwetsbare vegetaties en/of verstoringsgevoelige soorten, waar zacht recreatief medegebruik mogelijk is op de bestaande paden en wegen.
- Minder kwetsbaar gebied: vnl. drogere, minder kwetsbare natuurwaarden en locaties met weinig verstoringsgevoelige soorten. Dit zijn zones die als eerste in aanmerking komen voor spelen in bos en natuur.

Kaart 2 is de verstoringsgevoeligheidskaart.

Opmerkingen

In principe worden de voorwaarden gebiedsdekkend uitgewerkt. Uiteraard zijn er gevallen mogelijk waarvoor dit niet zal gebeuren, bijvoorbeeld op bufferzones langs grote wegen of snippertjes in de periferie van het gebied. Dit wordt zoals bij de gebiedsvisie gewoon blanco gelaten. Dit betekent dat er geen afwegingskader wordt voorzien en dat daar enkel de gewone spelregels gelden.

De toewijzing van deze verschillende zones doet geen afbreuk aan het eigendomsrecht. Een privaat domein kan ontoegankelijk blijven, ook al ligt het bijvoorbeeld in een "zone met mogelijkheden voor extensief recreatie medegebruik". De openstelling gebeurt op vrijwillig initiatief van de eigenaar.

Er wordt benadrukt dat de opmaak van een verstoringsgevoeligheidskaart gebaseerd op de ecologische draagkracht geen toegankelijkheidsreglement is. Noch is het een vrijgeleide om zonder toestemming van eigenaars of beheerders tot alle terreinen toegang te krijgen. Het eigendomsrecht blijft onverminderd van kracht.

2 Schets van het streefbeeld

De gebiedsvisie wordt voorgesteld op kaart 1.

Centraal in het natuurrichtplangebied, ter hoogte van de Mechelse Heide, moet een groot, aaneengesloten open heideareaal worden gerealiseerd. Het areaal droge heide wordt vergroot door verboste heide open te kappen en een boomrijke heide te realiseren door bosranden sterk te dunnen, én de grote heide-entiteiten opnieuw met elkaar te verbinden door tussenliggende zichtbarrières op te heffen en opnieuw een grotere landschappelijke openheid te bekomen. Ter hoogte van de LBU-groeve, de Kikbeekvallei, Onder den Berg en in de Ziepbeekvallei worden in de omgeving van de heide kleinschalige akkertjes en/of schrale graslanden gecreëerd. Doelsoorten voor deze open vlakte(n) zijn grauwe kiekendief en klapekster, maar ook andere kritische soorten zoals veldleeuwerik, geelgors, patrijs, gladde slang, kommavlinder, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, heivlinder, heideblauwtje, veldkrekkel en jeneverbes.

Tussen open heide en bos komen altijd brede overgangen voor. De bossen rond de centrale heide zijn structuurrijke, open gemengde bossen, van het eikenberkenbostype, met veel grote open plekken met heide of schrale graslandontwikkeling. Ook de bossen tussen open gebieden, zoals tussen de Kikbeekvallei, het Koninklijk Domein en de Ziepbeekvallei, en langs de steilrand vanaf het Mechels bos tot aan de Platte Ledeberg zijn gemengd inheemse bossen en/of halfopen heide (< 50% bos). Alle vennen worden rondom boomvrij gemaakt en komen voldoende vrij te liggen, zodat windwerking invloed kan hebben. Het Ven onder de Berg en de Mechelse Heide worden met elkaar verbonden door een open heidegebied. Tussen het Ruwmortelven en het Kruisven wordt een halfopen heidegebied gerealiseerd. De halfopen habitats, die hierdoor voor de daaraan gebonden soorten verloren zullen gaan, zullen ruimschoots gecompenseerd worden door de omvorming van de naaldhoutbossen naar open, structuurrijke, inheems gemengde bossen op bovenvermelde plaatsen. Dit zal zeker een toename van de nachtzwaluw- en boomleeuwerikpopulatie tot gevolg hebben en een uitbreiding van andere kritische soorten zoals bruine eikenpage, kleine ijsvogelvlinder, gladde slang, zadelsprinkhaan en rode dopheide enz. Voorwaarde is echter dat de maatregelen op de heide samen met maatregelen in het bos worden uitgevoerd.

De naaldhoutbossen worden systematisch omgevormd naar structuurrijke inheems gemengde bossen, met kernen van het eikenberkenbostype. Op de iets rijkere plaatsen zal zich de arme variant van het wintereiken-beukenbostype ontwikkelen. De omvorming gebeurt prioritair rond de bestaande kernen van loofhoutbos en de plaatsten waar vliegend hert is waargenomen. Een voorafgaandelijke exotenbestrijding is hierbij een absolute prioriteit. Indien natuurlijke verjonging onvoldoende is, mag worden aangeplant, maar met autochtoon materiaal. De structuurrijkdom (open plekken) en het aandeel dood hout moet voldoende zijn om een gunstige staat van instandhouding van het vliegend hert te bereiken. Langs boswegen, bosranden en open plekken moeten brede mantel-zoomvegetaties

worden ontwikkeld. Andere kritische soorten, die hiervan zullen profiteren zijn: wespandief, zwarte specht, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, keizersmantel, bruine eikenpage, groentje en bont dikkopje.

Plaatselijk komen akkers in natuur- of bosgebied voor. Ze krijgen een ecologische meerwaarde door ze in te richten als een complex van akkertjes met onbespoten en niet-bemeste akkerrandbeheer, gecombineerd met schrale graslanden met houtkanten. Doelsoorten zijn: alle sterk bedreigde akkerkruiden, geelgors, kwartel, kleine en veldparelmoervlinder, veldkrekkel, patrijs en grauwe klauwier. Op lange termijn is het wenselijk deze akkers om te zetten naar ijl bos dan wel schrale graslandtypes of heide.

In de Ziepbeek- en de Asbeekvallei én het Daalbroekbos wordt het areaal van veenbos en berkenbroekbos door vernatting vergroot. Deze vernatting is het gevolg van het opstuwen van gebiedseigen water, het kappen van bossen in de kwelzones en eventueel andere maatregelen voor de verhoging van de grondwatertafel. Deze vernatting zal eveneens een gunstige invloed hebben op het areaal aan natte heidecomplex (4010, 7140 en 7150). De natte heidegebieden tussen het Koninklijk Domein en de vallei van de Asbeek worden landschappelijk met elkaar verbonden door de tussenliggende bossen deels om te zetten in ijle bossen en deels in halfopen heide. De (gronden met potentie voor) natte heide, de overgangs- en trilvenen, de ven- en vijveroevers in het hele natuurrichtplangebied worden vrijgesteld van verbossing. De gagelstruwelen moeten behouden blijven, maar gecontroleerd worden in functie van bijzondere soorten als beenbreek, heideorchis, drijvende waterweegbree en draadzegge. De habitatstructuur van de vijvers en vennen wordt verbeterd en de aanwezige verstoring beperkt ten behoeve van kritische soorten als waterlobelia, kleine biesvaren en andere soorten uit de oeverkruidklasse verbeteren. Andere kritische soorten die zullen profiteren van deze maatregelen zijn: roerdomp, porseleinhoen, watersnip, Blauwborst, heikikker, verscheidene libellensoorten zoals gevlekte witsnuitlibel, noordse- en venwitsnuitlibel, hoogveen-, gevlekte- en metaalglanslibel, vroege glazenmaker, beekoeverlibel, speerwaterjuffer, bruine winterjuffer, dagvlindersoorten als groentje en bont dikkopje en andere invertebraten als moeras- en zompsprinkhaan, veenmier, dopheidelantaarnspin. Herintroductie van Gentiaanblauwtje in de Ziepbeekvallei is wenselijk wanneer voldoende geschikt habitat voor een gunstige instandhouding is gerealiseerd. Deze introductie moet gebeuren volgens de IUCN-criteria inzake herintroductie.

De bovenlopen van de Ziepbeek en de Asbeek herbergen nog voldoende grote populaties van beekprik. De structuur en de waterkwaliteit van beide beken moet absoluut worden gevrijwaard. Werken stroomafwaarts het gebied, die het waterdebiet aantasten zijn voorwerp van een passende beoordeling.

De groeves worden tijdens de ontginning systematisch afgewerkt, waarbij de van nature aanwezige gradiëntsituaties worden ontwikkeld: van diepe plassen over plasdrassituaties, natte heide, droge heide en schrale graslanden, vennetjes, landduinen tot plaatselijk struwelen en ijle loofhoutbosjes. De oppervlakte van deze habitats moet in verhouding staan tot de grootte van de groeve. Doelsoorten zijn: rugstreppad, blauwvleugelsprinkhaan, kommavlinder, boomleeuwerik, ...

Belangrijke lijnvormige elementen en hun streefbeelden zijn:

- De bovenloop van de Ziepbeek en de Asbeek herbergt een nog voldoende grote populatie van beekprik. De structuur en de waterkwaliteit van beide beken moet absoluut worden gevrijwaard en gegarandeerd. Werken, ontginningen en waterwinningen die het waterdebiet aantasten zijn voorwerp van een passende beoordeling.
- Kolenspoor: plaatselijk ontwikkeling van schrale graslanden en heidegebiedjes die geleidelijk, via een brede mantel-zoomvegetatie in de bosrand, overgaan in open, structuurrijke bossen. Specifieke doelsoorten zijn: zadelsprinkhaan, gladde slang, heivlinder, rode dopheide ...

- de bermen van de Zuid-Willemsvaart en omgeving: beheer in functie van voedselarm grasland op de bermen, maar ook in de omgeving met structuurrijke overgangen naar de verspreide bosjes met windluwe plekje en mantel-zoomvegetaties. Doelsoorten zijn klaverblauwtje, kormavvlinder, heivvlinder en blauwvleugelsprinkhaan
- de bermen van de E314: schrale graslanden met plaatselijk heideontwikkeling. Aandacht voor moerasvegetaties aan de randen van waterpartijen en in oeverzones van het kanaal. Doelsoorten: geelgors, klaverblauwtje, kormavvlinder, heivvlinder en blauwvleugelsprinkhaan, veldparelmoervvlinder, bruine korenbout

Om een gunstige staat van instandhouding van de typische soorten in dit natuurrichtplangebied te garanderen zijn specifieke aanvullende maatregelen, al dan niet beschreven in soortenbeschermingsplannen, nodig. Deze moeten in de beheersplannen worden ingepast.

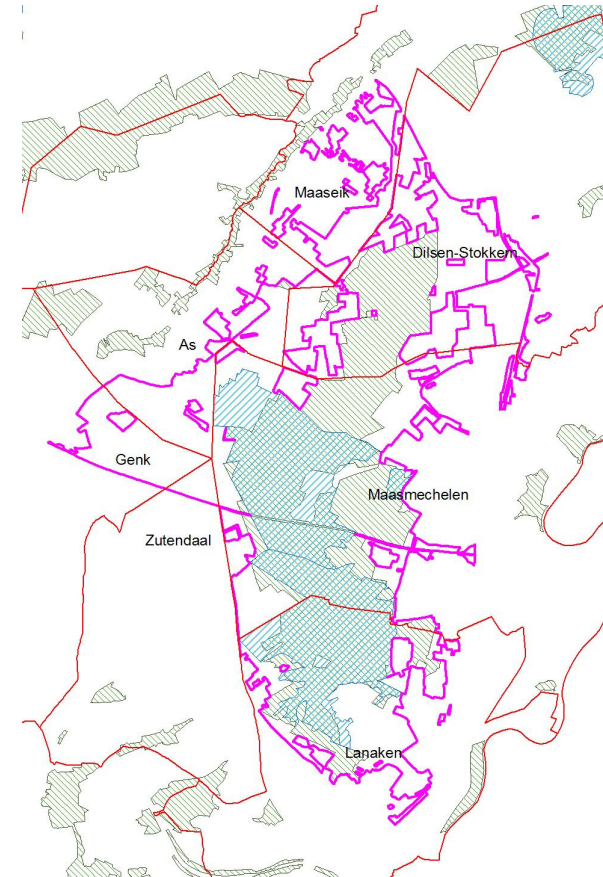
Migratie van soorten tussen de verschillende gebieden moet mogelijk zijn. De N75 zou ten behoeve van bepaalde diersoorten nog ontsnipperd moeten worden.

3 Instandhoudingsdoelstellingen

In de Speciale BeschermingsZones (SBZ) wordt gestreefd naar de instandhouding van de habitats en soorten waarvoor deze gebieden werden aangeduid, en dit op basis van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Habitat- en Vogelrichtlijngebied **'Mechelse heide en Vallei van de Ziepbeek'** (code BE2200035 en BE 2.7). Voor deze speciale beschermingszones wordt gestreefd naar de staat van instandhouding zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Randvoorwaarde

Kleine verschuivingen in de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van onderstaande instandhoudingsdoelstellingentabel kunnen op middellange termijn noodzakelijk zijn ten gevolge van aanvullend wetenschappelijk onderzoek.

Aangemelde habitattypes				
Habitattype	Opp (ha)	Actuele staat	Doelstelling	Opp-doelstelling
- 2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	<5	ongunstig	Voldoende staat van instandhouding creëren	<ul style="list-style-type: none"> Maximum oppervlakte realiseren op reliëfrijke zone in het Dilserbos Herstel van (half)open duinvegetaties en grasland in dergelijke mate dat kritische soorten, die in het SBZ voorkomen, zich in een gunstige staat van instandhouding bevinden.
- 3130 - Oligotrofe wateren met Litorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalle oevers (Nanocyperetalia)	20	ongunstig	Gunstige staat	<ul style="list-style-type: none"> Oppervlakte van de bestaande vennen behouden, maar verbeteren van de habitatstructuur van de aanwezige vijvers en vennen en het beperken van de aanwezige verstoring Oppervlakte habitat vergroten door de realisatie van voldoende oppervlakte ondiepe waterpartijen in te herstructureren grindgroeven.
- 4010 - Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	170	gunstig	gunstige	<ul style="list-style-type: none"> Maximale vergroting door omvorming naar natte heide van tussenliggende bosbestanden > 200 ha ter hoogte van de Kikbeekbron, het Koninklijk domein en in de Vallei van de Ziepbeek, en de actuele locaties met elkaar verbinden, zodat kritische faunasoorten (vb. heideblauwtje) nieuwe, geschikte habitat kunnen koloniseren.

<p>- 4030 - Droge heide</p>	<p>950</p>	<p>gunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De oppervlakte droge heide vergroten (> 1000 ha) door ver-/beboste heide open te kappen en bosranden sterk te dunnen • de grote heide-entiteiten opnieuw met elkaar verbinden door tussenliggende barrières op te heffen en zo opnieuw een grotere landschappelijke openheid te bekomen • de oppervlakte 'open ruimte' tijdelijk vergroten door in bosbestanden met exoten grenzend aan de heidegebieden opnieuw kaalkappen toe te passen
<p>- 6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems</p>	<p>6</p>	<p>gunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In stand houden van de actuele kernen en de oppervlakte gevoelig uitbreiden door aangepast beheer op actueel gedegradeerde stukken en stukken die potentie hebben om naar dit habitatype te ontwikkelen
<p>- 7140 - Overgangs- en trilveen</p>	<p>6</p>	<p>gunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • behouden of - indien mogelijk - streven naar uitbreiding oppervlakte, minstens verbetering kwaliteit van de habitat ter hoogte van de Neerharerheide en het Koninklijk domein • voorkomen van verstoring aan het Ven onder de Berg (opslag naaldbomen) en opvolging van het waterpeil en de waterkwaliteit
<p>- 7150 - Slenken in veengronden (Rhynchosporion)</p>	<p>11</p>	<p>gunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud actuele habitat en streven naar uitbreiding, minstens verbetering kwaliteit van de habitat

<p>- 91 EO -</p> <p>Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae) Subtype: Berkenbroek, Elzenberkenbroek, Moerasvaren-Elzenbroek</p>	<p>12</p>	<p>ongunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Streven naar een oppervlakte van minimaal 30 ha , bij voorkeur rond de bestaande veenbossen in Pietersembos en aan de voet van het Kempens Plateau door verhoging grondwaterpeil (beheer gebiedseigen water) • voldoende dood hout
<p>- 9190 -</p> <p>Oude zuurminnende bossen met Quercus robur op zandvlakten</p>	<p>120</p>	<p>ongunstig</p>	<p>gunstig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 50 ha oppervlakte per boskern. Systematische vergroting van de aanwezige kernen, door tussenliggende bossen prioritair om te vormen. Streven naar een boslandschap met bossen van 150-500 ha • Prioritaire omvorming naar eikenberkenbos rond en tussen de bestaande (oude bos)kernen. • Een verhoging van het aandeel dood hout

Prioritaire habitat, niet aangemeld				
- 7110 - Actief hoogveen	2.5	gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> Behoud huidige oppervlakte. Verstoring van het hoogveen minimaliseren door controle op de waterhuishouding ter hoogte van het Breedven en vergroten van de oppervlakte hoogveen door actueel venige vegetaties te laten doorgroeien tot hoogveenvegetaties
- 91 DO - Veenbossen	8	ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> minimale oppervlakte meer dan 30ha oppervlakte veenbos vergroten in Daalbroekbos en langsheen de steilrand van het Kempens Plateau ter hoogte van Pietersembos weinig schommelingen in de grondwatertafel
Regionaal belangrijke habitattenbiotopen				
- Sm - Gagelstruweel		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> Behoud van huidige oppervlakte Aangepast beheer ten behoeve van Rode lijstsoorten
Aangemelde soorten van de Bijlage II (EU-Habitatrichtlijn 92/43/EEG)				
Beekprik Lampetra planeri		Gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> Behoud van actuele leefgebieden (kwalitatief en kwantitatief) Uitbreiding van geschikte habitat zodat uitwisseling tussen populaties mogelijk wordt (stroomafwaarts, zijlopen)

Gevlekte witsnuitlibel Leucorrhinia pectoralis		onbekend	voldoende	<ul style="list-style-type: none"> • Oppervlakte van de bestaande vennen behouden, maar verbeteren van de habitatstructuur van de aanwezige vijvers en vennen en het beperken van de aanwezige verstoring • Oppervlakte habitat vergroten door de realisatie van voldoende oppervlakte ondiepe waterpartijen in te herstructureren grindgroeven.
Vliegend hert Lucanus cervus		onbekend	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 50 ha geschikte habitat Gericht bosbeheer voor deze soort: opdrijven aandeel dood (ondergronds) eikenhout en een geschikt onderhoud van het eikenhakhout
Drijvende waterweegbree Luronium natans		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor het geschikt watertype (fosfaatarm, kalkarm en voedselarm tot matig voedselrijk water).
Aangemelde soorten van de Bijlage IV (EU-Habitatrichtlijn 92/43/EEG)				
Gladder slang Coronella austriaca		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Maximale ontwikkeling van de geschikte habitat door uitbreiden en verbinden van de populaties, zodat een grote bronpopulatie ontstaat, die voor kolonisatie van omliggende gebieden kan zorgen.
Rugstreppad Bufo calamita		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Verbinden van bestaande populaties door ontsnippering of door creatie van geschikte habitat in het tussenliggende landschap
Heikikker Rana arvalis		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsnippering van kleine, actueel geïsoleerde populaties • Creatie van geschikte landbiotoop rond bestaande voortplantingsplaatsen

Soorten van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG)

Nachtzwaluw Caprimulgus europaeus		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten en versterken van de huidige populatie door de realisatie van nieuwe habitat in bosranden en open plekken in het bos (o.a. in naaldboscomplexen)
Boomleeuwerik Lullula arborea		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten en versterken van de huidige populatie door de realisatie van nieuwe habitat in bosranden en open plekken in het bos (o.a. in naaldboscomplexen)

Bruine kiekendief Circus aeroginaeus		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Creatie van zeer open, uitgestrekt landschap met vijvers en moerassen
Wespendief Pernis apivoris		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepast bosbeheer (omvormingen naar meer inheems gemengd bos, creatie van open plekken, ecologische opwaardering van bosranden en zomen)
Korhoen Tetrao tetrix		ongunstig	behoud actuele toestand	
Zwarte specht Dryocopus martius		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> •
Blauwborst Luscinia svecica		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • gericht beheer door voorzien van optimale structuur en kwaliteit van verlandingszones van vijvers
Roerdomp Botaurus stellaris		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • optimalisatie ontwikkeling van aanwezige vijvers • optimalisatie verbinding tussen de vijverbiotopen (meer openheid)
Visarend Pandion haliaetus		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • behoud van gunstige toestand als belangrijk gebied voor doortrek/overwintering
Kraanvogel Grus grus		gunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • creatie van een geschikt 'open' landschap • recreatieloze zone
Blauwe kiekendief Circus cyaneus		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • creatie van een geschikt 'open' landschap • recreatieloze zone
Grauwe kiekendief Circus pyrgus		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • creatie van een 'open' gebied (10 000 ha) met natte heide, veengebieden, verlandingszones met rietmoerassen, kapvlakten en droge heide

<i>Niet aangemelde soorten van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG)</i>				
Klapekster Lanius excubitor		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Creatie open tot halfopen landschap van heide, vochtige beekdalen, bosranden, structuurrijke duingebieden
Grauwe klauwier Lanius collurio		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren habitatstructuur : halfopen tot open landschappen met structuurrijke vegetaties van doornstruwelen, mantel-zoom vegetaties, afgewisseld met korte vegetaties

Watersnip Gallinago gallinago		ongunstig	gunstig	<ul style="list-style-type: none">• Behoud en verbetering broedgebied in de Ziepbeekvallei• Creatie geschikt habitat Asbeekvallei en Kikbeekbron
--	--	-----------	---------	---

Natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, Speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de Hoge Kempen

Gebiedsvisie per deelgebied

Gebiedsvisie per deelgebied

Op basis van de ecologische concepten, de schets van het streefbeeld en de instandhoudingsdoelstellingen, wordt een meer gedetailleerd en concreter streefbeeld geformuleerd: de specifieke gebiedsvisie.

Op de kaarten van de specifieke gebiedsvisie worden kaarteenheden aangeduid, waarvoor een zelfde streefbeeld geldt. In de tabel wordt per kaarteenheden aangegeven welk onderdeel van de specifieke gebiedsvisie bindend is en welk niet-bindend.

Een bindend gedeelte heeft voor de administratieve overheid tot gevolg dat noch subsidies, noch beheers- of inrichtingsplannen, noch vergunningen kunnen worden goedgekeurd of toegestaan, wanneer deze in strijd zijn met de gebiedsvisie. Een bindend gedeelte zal bovendien tot gevolg hebben dat de betrokken overheden zich aan de gebiedsvisie moeten houden voor wat betreft het beheer of het gebruik van hun terreinen (zowel terreinen in eigendom, als terreinen in gebruik of beheer).

Een niet-bindend gedeelte heeft enkel een richtinggevende waarde. De administratieve overheid kan ermee rekening houden wanneer de regelgeving dit toelaat, onder meer bij de interpretatie van de zorgplicht, het beoordelen van de natuurtoets (vermijdbare schade), de verscherpte natuurtoets (onvermijdbare en onherstelbare schade in VEN) en van passende beoordelingen (in speciale beschermingszones). Bij het beheer van hun eigendommen wordt een administratieve overheid geacht om dit richtinggevend deel van de gebiedsvisie na te streven in de mate dat het inpasbaar is in de vigerende regelgeving.

Het natuurdoeltype is de vegetatie waarnaar wordt gestreefd. De doelsoorten zijn typische soorten die in een bepaalde streek bij een bepaald habitat/leefgebied horen en hieraan bepaalde kwaliteitseisen stellen, waardoor ze kenmerkend zijn voor bepaalde status van een natuurdoeltype. Meer informatie over deze habitattypes en doelsoorten is opgenomen in de bijlagen.

Deelgebied 1 - Platte lindenbergh, Dilserheide en landelijke omgeving

Dit deelgebied is gedeeltelijk gelegen in SBZ-H en VEN en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (habitat 9190)
- Voedselarm tot matig voedselarm grasland (habitat 6230, veldparelmoergrasland)
- Droog bos in complex met droge heide (habitat 9190 en 4030)
- complex van droog bos en akker of grasland en houtkanten

De uitbouw van een voldoende grote oppervlakte zuurminnend eikenbos is essentieel om het habitatype zuurminnend eikenberkenbos en het groot vliegend hert (habitatrictlijnsoort bijlage II) in een gunstige staat van instandhouding te krijgen. De visie en doelstellingen beogen verder een voldoende staat van instandhouding van droge heide en voedselarm grasland om de restpopulaties van aanwezige kritische soorten zoals nachtzwaluw (bijlage I van de Vogelrichtlijn), gladde slang (bijlage IV van de Habitatrictlijn), zadelsprinkhaan, veldkrekkel en bruine eikenpage te versterken en de vestiging van grauwe klauwier mogelijk te maken. Het deelgebied heeft bovendien een zeer belangrijke verbindingsfunctie tussen het SBZ-H BE2200035 en BE2200034. (zie IHD Hoge Kempen).

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	1.1	Droog bos
Situering	Het gebied omvat het bosreservaat Platte Lindenberg en de omgevende naaldhoutbossen	<p>Statuut: SBZ: Habitatrictlijn VEN: grotendeels gelegen in VEN (behalve westelijke delen van de bossen in beheer bij ANB) Gewestplan: natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar, Dilsen-Stokkem en ANB (oostelijk deel: privé)</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Bos met een gevarieerde structuur, een ongelijkjarige opbouw en gemengd samengesteld in combinatie met kernen loofhoutbos. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer.</p> <p>Ten minste 20 % van de oppervlakte van het bos bestaat uit of is in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos met Grove den . Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen loofhoutbos, die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met mekaar te verbinden. Ook in de loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Bosuitbreiding is wenselijk op de aansluitende akkers ten noorden van de Platte Lindenberg.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatie seizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is, dienen behouden te blijven. Bovendien zijn mantel-zoomsituaties gewenst op de overgang van bos naar open landschap. De kleinschalige open plekken</p>	<p>.Het zomereiken-berkenbos (habitattype 9190) is een habitattype dat voor de Hoge Kempen is aangemeld. Verspreid in het gebied komen kleine relicten van dit habitattype voor. Om tot een gunstige staat van instandhouding te komen moeten we op de huidige locaties of op plaatsen die actueel een gunstige uitgangssituatie hebben trachten om kernen uit te bouwen van minimaal 50 ha.</p> <p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengde bossen te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen (grove den is een inheemse boomsoort). 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale</p>

	<p>en structuurrijke (interne) bosranden dienen bij voorkeur gerealiseerd te worden op plaatsen met veel kamperfoelie (waardplant van kleine ijsvogelvlinder), wilg (waardplant van grote weerschijnvlinder) en hakhout van zomereik (waardplant van bruine eikenpage en habitat groot vliegend hert).</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen.</p> <p>Om te komen tot een duurzame populatie van het groot vliegend hert dient er in de droge bossen invulling gegeven te worden aan het soortbeschermingsplan voor deze soort , in opmaak door het INBO (zie tevens IHD).</p> <p>Doelsoorten: groot vliegend hert, wespendif, nachtzwaluw, gladde slang, bruine eikenpage, kleine ijsvogelvlinder en grote weerschijnvlinder.</p>	<p>stamtal is jonger dan 30 jaar.</p> <p>Aangezien er in de regio meerdere waarnemingen zijn gedaan van het groot vliegend hert (habitatrichtlijnsoort, bijlage II die in Vlaanderen met uitsterven bedreigd is) moet minimaal de richtwaarde van de criteria duurzaam bosbeheer gehaald worden (4% van het totale bestandsvolume). Aangezien de larven van het groot vliegend hert leven in ingerot eikenhout is het bovendien belangrijk dat er voldoende dood eikenhout aanwezig is. Hier moet bij voorkeur naar gestreefd worden in de kernen van het eiken-berkenbos die in het gebied beoogd worden.</p> <p>De aanwezige akkers kunnen behouden blijven binnen het wettelijke kader. Beheersovereenkomst perceelsrandenbeheer is mogelijk op vrijwillige basis.</p>
	<p>Natuurdoel- typen: Zuurminnend eikenberkenbos Gemengd inheems bos</p>	
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<p>Natuurdoeltypen:</p> <p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik De bossen van Dilsen-Stokkem kennen een relatief hoog recreatief gebruik. Door de bossen op termijn om te zetten naar een meer open bostype , vallen er meer broedgevallen van nachtzwaluw te verwachten, waardoor deze zone meer verstoringgevoelig zal worden. Daardoor is het aangewezen hier nu al rekening mee te houden bij de ontwikkeling</p>	

		van het netwerk van paden en routes. Hier geldt het principe dat deze zone voor ijl bos niet versnipperd mag worden door een al te fijnmazig netwerk van routes en paden. Ter hoogte van de steilrand paden en routes bundelen.	

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	1.2	Droog bos met droge, halfopen heide
Situering	Bossen op en aan de voet van de steilrand te Dilsen-Stokkem	Statuut: VEN: enkel de bossen ter hoogte van de Platte lindenbergh Gewestplan: natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar: Dilsen-Stokkem en ANB (centraal privé). Aankoopprocedure noordelijk deel is lopende.
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Mozaïek van gemengd droog bos met droge heide. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Het bos is ijl tot vrij licht (kroonbedekking 50-70 %), met het ijle type rond de open plekken en op de steilrand van het Kempisch plateau. Open plekken komen op minstens 10% van de oppervlakte voor, met name op plaatsen met waardevolle vegetaties zoals duin- en heidevegetaties, bij voorkeur op thermisch interessante plaatsen (steilrand Kempisch plateau). Bovendien wordt er naar gestreefd om de akkers die aanwezig zijn in het boscomplex om te vormen naar heischrale vegetaties of droge heide zodat er een geschikte verbinding gecreëerd wordt met het natuurgebied 'de Vossenbergh' en 'het Bergerven'. De ecologische waarde van dit deelgebied, kan bij verderzetting van het huidige agrarisch gebruik worden verhoogd door een botanisch perceelsrandbeheer (zonder bemesting, gefaseerd maaien) op de randen van deze akkers of graslanden toe te passen of door akkerstroken niet te bemesten en/of in te	Het streven naar grote aaneengesloten kernen van loofhout is hier niet noodzakelijk. Het is belangrijker dat er in deze bossen gestreefd wordt naar een maximale openheid, zodat ze voor aangehaalde doelsoorten als habitat kunnen dienen, of als verbindingsgebied tussen de aanwezige open gebieden. De open plekken fungeren als habitat voor onder andere bruine eikenpage, gladde slang en zadelsprinkhaan; in de structuurrijke bosranden komt eikenhakhout voor en de mantelvegetatie bestaat onder andere uit gaspeldoorn en brem. Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet

	<p>zaaien.</p> <p>Bestaande open plekken met droge heidevegetaties, die in het gebied aanwezig zijn, dienen behouden te blijven (maximale verbossing 30%).</p> <p>Voor de nachtzwaluw is het belangrijk dat er voldoende naakt zand aanwezig is. Dit kan men realiseren door kleinschalig plekje te plaggen of de boswegen regelmatig te frezen. Dit veroorzaakt tevens de kiemingsmogelijkheden voor enkele heidesoorten zoals rode dopheide.</p> <p>Voor de nachtzwaluw en de gladde slang is rust is noodzakelijk. Een recreatieplan dat hiermee rekening houdt, moet uitgewerkt worden.. In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Een totaal van minstens 4% van het bestandsvolume bestaat uit staand en liggend dood hout. De grotere wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties en fungeren als verbindingen tussen de open plekken. Ook op de plaatsen waar het bos grenst aan het open landschap komen goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties voor.</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden te worden.</p> <p>De steilrand is een landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap.</p> <p>Ecologische processen:</p> <p>Het droge bos is vrij licht, zodat het zonlicht ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan bereiken. In de open plekken is er een zekere mate van dynamiek nodig om alle gewenste vegetatiestadia van droge heide te behouden. Een structuurrijke heide met een zekere verbossing (tot 30%) bestaande uit eik, berk, sporkenhout en verspreide vliegdennen</p>	<p>bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p> <p>De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader. Beheersovereenkomst perceelsrandenbeheer is mogelijk op vrijwillige basis.</p>
--	--	--

	<p>is een meerwaarde voor de beoogde doelsoorten (zadelsprinkhaan, gladde slang, bruine eikenpage). Als verstoring of beheer uitblijft, evolueert de heide op haar beurt verder richting droog bos, wat niet gewenst is.</p> <p>Doelsoorten: Zadelsprinkhaan, nachtzwaluw, gladde slang, veldkrekkel en bruine eikenpage, rode dopheide.</p>		
	<p>Natuurdoel- types</p>	<p>droog bos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemengd inheems bos • mantel-, zoomvegetaties • droge atlantische heide (4030) 	
Niet - bindend streefbeeld	<p>Natuurdoeltypes</p>		
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	<p>Momenteel minder kwetsbaar, maar ten gevolge van de ontwikkeling van het streefbeeld zal de ecologische waarde toenemen. Vooral de zone ter hoogte van de steilrand zal kwetsbaarder worden (verstoring gevoeligheid van nachtzwaluw). Wanneer (bijkomende) recreatieve infrastructuur hier moet worden ontwikkeld/bijgestuurd; dan moeten de routes en paden ter hoogte van de steilrand moeten zoveel mogelijk gebundeld worden aangelegd, zodat de steilrand slechts op een beperkt aantal plaatsen wordt doorkruist. Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden.”</p>	

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	1.3	Grasland in complex met pioniersvegetatie en akkergewassen op schrale grond...
Situering	Ter hoogte van N771 en fietspad	
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: De ontwikkeling van een open landschap met schrale graslanden in mozaïek met iets voedselrijkere bloemrijke graslanden of eventueel een kleinschalig akkertjes op een voedselarme akkergrond. Extra aandacht gaat uit naar de ontwikkeling van houtkanten en structuurrijke overgangen tussen de graslanden en de omliggende bossen (met aandacht voor gaspeldoorn). Herstel gaspeldoornstruweel op percelen 'reservaat gaspeldoorn'. Deze houtkanten of verspreide bosjes (bijvoorbeeld gaspeldoornstruweel) zijn een meerwaarde binnen een complex van deze graslanden, onder andere als broedgebied voor de grauwe klauwier, maar ook omdat ze door hun schermfunctie zorgen voor windluwe, warme microklimaten die vooral voor insecten van groot belang zijn.</p> <p>Het beheer op de reliëfrijke zones bestaat uit een schraallandbeheer: begrazing of maaien zonder bijmesting. Dit onder andere als geschikt voortplantingsbiotoop van de veldparelmoervlinder. De periode waarin gemaaid wordt moet afgestemd worden op de aanwezige doelsoorten.</p> <p>De eventuele akkertjes hebben geen volwaardige economische functie maar dienen om een ecologische meerwaarde te bieden voor de beoogde doelsoorten. De akkergronden hebben dan ook een ecologisch interessante teeltfrequentie en -variatie (mix van graangewas, vlinderbloemigen en andere akkergewassen) en</p>	
	<p>Statuut: Gewestplan: natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar, deels privé. Verpacht aan landbouw.</p> <p>Schrale graslanden zijn een zeldzame biotoop geworden in Vlaanderen. Tot voor 30 jaar kwam dit graslandtype vrij algemeen voor. Dankzij de verhoogde beschikbaarheid van dierlijk mest en kunstmest zijn de meeste ondertussen omgezet tot voedselrijke landbouwgrond andere zijn dan weer verbost. Op zich is dit jammer want schrale graslanden zijn een unieke biotoop met talloze planten- en diersoorten die enkel in deze voedselarme condities overleven.</p> <p>Om schrale graslanden in stand te houden of verder te ontwikkelen zijn er 2 noodzakelijke voorwaarden: ten eerste mogen deze graslanden niet bemest worden en ten tweede moeten ze 'open' blijven door ze regelmatig te maaien of ze te beweiden. Hier kan optimaal gebruik gemaakt worden van de beheerovereenkomsten botanisch beheer. De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p> <p>Tot voor 30 jaar waren voedselarme percelen binnen de landbouw nog een eerder algemeen fenomeen. Beide biotopen herbergen talloze planten- en diersoorten die louter in deze voedselarme condities overleven. Een groot deel van de wilde fauna- en florasorten die het in Vlaanderen zeer moeilijk</p>	

	<p>worden verbouwd zonder gebruik van herbiciden of insecticiden en zonder gebruik van kunstmest . Het gebruik van stalmest of gecomposteerd organisch materiaal is mogelijk.</p> <p>5 tot 10% van de akkergewassen worden op het veld gelaten (overwintering van gorzen, zoogdieren, ...), deze stroken zijn gezoneerd op de overgang van akker naar houtkanten, ruigten of bos.</p> <p>Blote zandgrond (paden of perceelsranden) zijn interessante warme plekken voor tal van bodeminsecten.</p> <p>Doelsoorten: grauwe klauwier, gladde slang, veldparelmoervlinder, veldkrekel en gaspeldoorn, roodborsttapuit en kwartel</p>	<p>hebben (Rode lijst) komen voor in deze condities. Speciaal voor de groep die gebonden is aan deze schrale akkerbiotopen worden op deze gronden akkerbewerkingen en -teelten uitgevoerd met een minimaal gebruik van mest. Dergelijke akkers hebben dus louter de functie de biodiversiteit te verhogen.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p>	<p>Heischraal grasland Glanshaver- en kamgrasland Gaspeldoornstruweel</p>	
Niet - bindend streefbeeld			
	<p>Natuurdoel- types</p>		
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	<p>Kwetsbaar gebied omwille van zijn potenties als broedgebied voor grauwe klauwier. Eventueel recreatief medegebruik moet hier beperkt worden tot een doortochtfunctie. Verhoging van de recreatiedruk is niet wenselijk</p>	<p>Op dit moment heeft dit gebied reeds grote potenties als broedgebied voor grauwe klauwier en is deze zone daarom aangeduid als kwetsbaar. Bijkomende recreatiedruk moet vermeden worden.</p>

Gebiedsvisie			Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	1.4	Droog bos met, akker of grasland en houtkanten	

<p>Situering</p>	<p>Bossen te Dorne en Schootshei, met plaatselijk meerdere akkercomplexen</p>	<p>Statuut: VEN: enkel het domeinbos Aartshouw Gewestplan: natuurgebied en grote delen bosgebied Eigendom: bossen grotendeels openbaar, grote delen in beheer door ANB</p>
<p>Bindend streefbeeld</p>	<p>Streefbeeld: Structuurrijke gemengde bossen in mozaïek met kleinschalige bloemrijke graslanden en/of schrale akkers met houtige kleine landschapselementen en aandacht voor ruigten en perceelsrandbeheer. De ecologisch geoptimaliseerde perceelsranden betreffen onbemeste, bloemrijke vegetaties, onbemeste akkerranden of overhoekjes ongeogst graan op de overgang van akker naar houtkant of bos.</p> <p>Verder moet er bijzondere aandacht uit gaan naar het behoud, ontwikkeling/herstel van houtkanten en de ontwikkeling van een voldoende brede mantel-zoom vegetatie (>15m) op de overgang van landbouwgebied naar droog bos.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. Meer open bossen (kroonprojectie 50%) zijn vooral wenselijk in de bosranden waar de doelsoorten hun habitat vinden zodat er zich heide en bremsoorten in de ondervegetatie kan ontwikkelen. De bossen worden beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer.</p> <p>Omvorming van intensieve akker naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akkers met een botanisch beheer (verminderde bemesting, zonder gebruik te maken van pesti- of herbiciden. <137kg N/ha ecologisch interessante teelten (geen maïs)) • akkers met gemengde grasstroken <p>Bebossing van percelen, die nu in landbouwgebruik zijn, kan maar op niet alle percelen is dat even opportuun. Daar waar al</p>	<p>De grote natuurwaarde van dit deelgebied ligt in de 'kleinschaligheid' van het landschap. Talrijke eerder kleine akkers of weiden worden omgeven door bosjes of houtkanten. Deze situatie is ideaal voor soorten als geelgors en boomleeuwerik, die thuishoren bij overgangssituaties van bos naar weide of akker.</p> <p>Voor eventuele bosbestanden, niet gelegen in VEN of SBZ én eigendom van particulieren zijn de criteria duurzaam bosbeheer niet van toepassing. De omvorming naar gemengd loofhout wordt niet verplicht gesteld, maar wordt aanbevolen.</p> <p>De huidige landbouw kan behouden blijven binnen het wettelijke kader. Hier kan optimaal gebruik gemaakt worden van de beheerovereenkomsten botanisch beheer (akkerland vollevelds of akkerrand), maar vooral deze voor akkervogels kleinschalig landschap.</p>

	<p>enige kleinschaligheid en bosrandeffecten aanwezig zijn, moet de voorkeur gegeven worden aan de bebossing van andere locaties</p> <p>Doelsoorten:</p> <p>Grauwe klauwier, geelgors, hazelworm, levendbarende hagedis en kleine parelmoervlinder.</p>	
	<p>Natuurdoel-types</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemengd inheems bos • (Deels) niet-bemeste, soortenrijke akkers • Droge voedselrijke ruigte (droge boszoom) • Braamstruweel • Glanshaver- en kamgrasland 	
Niet - bindend streefbeeld		
	<p>Natuurdoel-types</p>	
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Weinig kwetsbaar gebied. Bij ontwikkeling van routes en paden streven naar een grootmazig netwerk, opdat stille boskernen behouden kunnen worden.</p>	

Deelgebied 2 - Dilserbos en vennencomplex Dilsen-As

Dit deelgebied is grotendeels gelegen in SBZ-H en volledig in VEN en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (9190)
- Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren in complex met droge, natte heide en bos(3130, 4030, 4010)
- Droog bos in complex met droge heide en open grasland op landduinen (habitat 9190, 2330 en 4030)

Essentieel is

1) herstel van de aanwezige vennen (3110 /3130) in een gunstige staat van instandhouding (zie IHD) en het creëren van een (half-) open verbinding tussen de aanwezige vennen om de connectiviteit ertussen te verbeteren zodat kritische soorten als kamsalamander (bijlage II), heikikker (bijlage IV), vroege glazenmaker, bruine winterjuffer, koraaljuffer e.a. een voldoende grote (meta-) populatie kunnen vormen ,

2) Het herstellen van droge heide en struisgras- en buntgrasvegetaties (habitat 2330 en 4030) in een voldoende staat van instandhouding in combinatie met een structuurrijke overgang naar het bos, dit tevens voor typische soorten als nachtzwaluw, gladde slang, heivlinder en veldkrekel. Een verdere omvorming naar habitat zuurminnend eikenberkenbos is wenselijk, bij voorkeur waar er voldoende typische zaailingen in de ondergroei aanwezig zijn.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	2.1	Droog bos
Situering	Bossen ten noorden van de N75 te Dilsen-Stokkem, en bossen te As	Statuut: SBZ: Habitatrichtlijngebied vooral delen ten oosten van het Heuvelsven VEN: bijna volledig, behalve bossen van Niel-bij-As Gewestplan: bosgebied, delen ten oosten van Heuvelsven natuurgebied Eigendom: bossen grotendeels openbaar, grote delen in beheer door ANB vooral bos van de gemeente Dilsen-Stokkem. Privé bos ten westen van Heuvelsven
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Bos met een gevarieerde structuur, een ongelijkjarige opbouw en gemengd samengesteld. Het bos wordt beheerd volgens de	De bossen bestaan op dit moment in hoofdzaak uit naaldhout. Het streven naar een gunstige instandhouding van het habitattypen eiken-berkenbos is op een termijn van 30jaar niet

	<p>criteria duurzaam bosbeheer.</p> <p>Ten minste 20 % van de oppervlakte van het bos bestaat uit of is in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos met Grove den . Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen loofhoutbos die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met elkaar te verbinden. Ook in de loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatie seizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. Bovendien zijn mantel-zoomsituaties gewenst op de overgang van bos naar open landschap. De kleinschalige open plekken en structuurrijke (interne) bosranden dienen bij voorkeur gerealiseerd te worden op plaatsen met veel kamperfoelie (waardplant van kleine ijsvogelvlinder), wilg (waardplant van grote weerschijnvlinder) en hakhout van zomereik (waardplant van bruine eikenpage en habitat groot vliegend hert).</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse (streekeigen) soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen.</p> <p>Doelsoorten: groot vliegend hert, wespendif, nachtzwaluw, gladde slang, bruine eikenpage, kleine ijsvogelvlinder en grote weerschijnvlinder.</p>	<p>realistisch. Wel is een verdergaande omvorming, bij voorkeur op plaatsen waar er voldoende zaailingen van zomereik en berk in de ondergroei aanwezig zijn, noodzakelijk. .</p> <p>Naast een geleidelijke omvorming van naaldhout naar inheems gemengd bos streven we bovendien naar een toename in de structuurvariatie van de bossen.</p> <p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p> <p>Staan en liggend dood hout in het bos zijn belangrijk als leef- en foeragegebied voor verschillende soorten. Ze dragen ook bij aan de structuurvariatie in het bos. Zowel staan als liggend dood hout zijn actueel slechts zeer beperkt aanwezig. De richtwaarde van de criteria duurzaam bosbeheer moet hier gehaald worden.</p> <p>De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p>
--	--	--

	Natuurdoel- types	zuurminnende eiken-berkenbossen van het type betulo-quercetum gemengd inheems bos	
Niet - bindend streefbeeld		Streven naar gemengd inheems bos	Voor eventuele bosbestanden, niet gelegen in VEN of SBZ én eigendom van particulieren zijn er geen criteria duurzaam bosbeheer van toepassing. De omvorming naar gemengd inheems bos wordt niet verplicht gesteld, maar wordt aanbevolen.
	Natuurdoel- types	Gemengd inheems bos	
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Deze bossen zijn in principe minder kwetsbaar. Ontwikkeling van infrastructuur voor zachte recreatievormen is mogelijk, hierbij moet gestreefd worden naar een grootmazig netwerk door bundeling van routes. Ter hoogte van Overeinde te As is een speelboszone, deze kan alsdusdanig behouden blijven, maar de open ruimte- en verbindingfunctie van dit bos als stapsteen naar de Bosbeekvallei mag niet gehypothekeerd worden	In deze bossen van gemeente Dilsen-Stokkem komen nogal wat paden en routes voor. Deze kunnen behouden blijven, maar indien de mogelijkheid zich voordoet moeten deze routes, vooral deze die de steilrand kruisen, worden geoptimaliseerd in functie van het behoud van voldoende grote stille kernen.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	2.2	Droog bos met droge heide en duinen
Situering	Ten noordoosten van Groot Homo in de bossen van de gemeente Dilsen-Stokkem.	Statuut: SBZ: grotendeels Habitatrichtlijngebied, delen ten westen van Heuvelsven niet VEN: bijna volledig Gewestplan: natuurgebied, delen ten westen van Heuvelsven bosgebied Eigendom: bossen grotendeels openbaar, grote delen in beheer door ANB vooral bos van de gemeente Dilsen-Stokkem. Privé bos ten westen van Heuvelsven
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Mozaïek van gemengd droog bos met duin, droge heide en ven. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Het bos is ijl tot vrij licht (kroonbedekking 50-70 %), met het ijle type rond de open plekken. Deze komen op minstens 10% van de oppervlakte voor, vooral op plaatsen met (hoge potenties voor) waardevolle vegetaties (duinvegetaties en heide- en heischrale vegetaties). Een totaal van minstens 4% van het bestandsvolume bestaat uit staand en liggend dood hout. De grotere wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties. Streefbeeld is om een open ruimte-verbinding te realiseren gaande van de open plek rond het Kruisven naar het structuurrijke, open bos op de steilrand. De actuele plekken waar heide of landduinen aanwezig zijn dienen behouden te blijven aangezien hier momenteel reeds de beoogde doelsoorten, in restpopulaties op voorkomen. Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden te worden. In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening	Doelstelling is om ook ten noorden van de N75 een meer open landschap met heide en schrale graslandvegetaties en een gunstige habitat te creëren voor nachtzwaluw, gladde slang en zadelsprinkhaan waardoor deze soorten ten noorden van de N75 een gunstige staat van instandhouding kunnen bereiken. Voorgestelde maatregelen hebben betrekking op het creëren en beheren (open kappen en verwijderen strooisel en humuslaag) in functie van de gewenste vegetaties van een maximaal aantal grote open plekken (3ha) en deze te verbinden met een open verbinding van minstens 20 m breed. Deze open plekken worden bij voorkeur gelegd op reliëfrijke zones en plaatsen met potenties voor de gewenste vegetatieontwikkeling. Alvorens open te kappen zal een grondige bestrijding van exoten, ook in de omliggende bossen, nodig zijn.

	<p>houdt met de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>De steilrand is een landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap</p> <p>Ecologische processen:</p> <p>Het droge bos is vrij licht, zodat het zonlicht ook in het vegetatieseizoen de bosbodem kan bereiken. De droge, zure zandgronden zijn in hydrologisch opzicht infiltratiegebieden, het water voor de vegetatie is afkomstig van regenwater, of van lokaal stagnerend jong grondwater. In de open plekken is er een zekere mate van dynamiek nodig om alle gewenste vegetatiestadia, gaande van open zand over vastlegging van het zand door pioniersbegroeiing tot het stadium van dominantie van droge heide, lokaal te behouden. Als verstoring of beheer uitblijft, evolueert de heide op haar beurt verder richting droog bos, wat niet gewenst is.</p> <p>Doelsoorten: nachtzwaluw, gladde slang, heivlinder, zadelsprinkhaan, veldkrekkel en bruine eikenpage, rode dopheide.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190), mantelzoomvegetaties • droge atlantische heide (4030) • open grasland op landduinen (2330) 	
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<p>Vrij open heidelandschap met hier een daar bomen of boomgroepen.</p>	<p>Gezien het de bedoeling is een open landschap te creëren, is het aangewezen op potentievolle plekken open plekken te creëren, die groter zijn dan 3 ha. Potentievolle plekken hebben niet alleen betrekking op de ontwikkeling van bepaalde vegetaties of het voorkomen van bepaalde soorten maar ook op de infiltratiegebieden voor het Kruis- en Heuvelsven in de omgeving.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • droge atlantische heide (4030) • open grasland op landduinen (2330) 	<p>Op de zandige plaatsen zal zich een pioniersvegetatie ontwikkelen die bestaat uit mossen, korstmossen met hier en daar plekken met buntgras of struisgras.</p>

	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	<p>Deze zone is op dit moment in minder kwetsbaar bos gelegen. Door de creatie van meer open structuren in het bos is evenwel te verwachten dat de kwetsbaarheid zal toenemen. Deze zone is aangeduid als aandachtszone omwille van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verstoring gevoeligheid nachtzwaluw • betredingsgevoeligheid van pioniersvegetaties op landduinen <p>Routes en paden voor recreatief gebruik en de niet aan paden gebonden recreatievormen worden op termijn uit het open landschap geweerd, maar blijven mogelijk in de periferie van dit gebied.</p> <p>Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden."</p>	<p>Gezien het nagestreefde open landschap, waardoor de verstoring invloeden een grote reikwijdte hebben, en de verstoring gevoeligheid van de nachtzwaluw (zeker in het broedseizoen), zal dit gebied eens het gewenste streefbeeld is bereikt een hoge verstoring gevoeligheid kennen. De pioniersvegetaties op de zandige plekken hebben nood aan enige dynamiek, waardoor een zekere vorm van betreding van de reliëfrijke zones toelaat. Overrecreatie kan echter aanleiding geven tot vernietiging van de microgradiënten en tot erosie, wat niet gewenst is. Dit maakt het gebied dus kwetsbaar.</p> <p>Het is niet ondenkbaar dat kinderen uit de buurt ten gevolge van de openheid in het bos, hier vaker zullen komen spelen. Dit moet mogelijk blijven door eventueel speciaal hiervoor extra ruimte te voorzien en/of enige sturing uit te werken in functie van deze "speelplaatsen".</p>
--	--	--	---

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	2.3	Heide met vennen en bos
Situering	Gebied tussen het Heuvelsven en het Rouwmortelven Bosheide te As	<p>Statuut: SBZ: deels Habitatrichtlijngebied nl. ter hoogte van het Heuvelsven en aanpalende, verboste heidegebiedjes. Het Rouwmortelven maakt deel uit van het Habitatrichtlijngebied BE2200043, Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Opglabbeek-Maaseik VEN: bijna volledig, met uitzondering van het recreatiegebied Heuvelsven Gewestplan: grotendeel bosgebied, deels natuurgebied behalve het recreatiegebied Heuvelsven Eigendom: grotendeels privé, overige openbaar bos in beheer bij ANB</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Hier moet gestreefd worden naar een aaneenschakeling van verschillende grote open plekken (3ha) met heide en vennen en verspreid bomen, boomgroepjes of struwelen. Brede mantelzoomvegetaties op de overgang tussen open landschap en bos. De omgevende bossen zijn omgevormd tot gemengd inheems bos.</p> <p>Natuurlijke vennen waarin de typische kensoorten tot ontwikkeling kunnen komen. Dit wil zeggen dat de vennen zacht hellende oevers hebben die in de zomer kunnen droogvallen en waarop kensoorten zich kunnen vestigen. Bovendien moeten ze omgeven worden door open vegetaties zoals vochtige heide, (vochtig) heischraal grasland of droge heide zodat bladval in het ven (eutrofiëring) beperkt wordt en windwerking op het ven mogelijk is. Aan de randen van deze</p>	<p>Dit open landschap kan gerealiseerd worden door de aaneenschakeling van verschillende grote open plekken van 3 ha met daartussen ijle bosstroken. Op de overgang tussen open plek en gesloten bos moeten brede mantelzoomvegetaties gecreëerd worden.</p> <p>Het Heuvelsven is één van de enige plaatsen in Vlaanderen waar nog waterlobelia staat en de laatste plaats waar kleine biesvaren stond. De hydrologie van het gebied in functie van de vennen verbeteren, de vennen vrij te stellen en de oeverzones aanpassen in functie van de gewenste doelsoorten is dan ook essentieel (zie IHD). Ook op de overige vennen komen tal van met uitsterven bedreigde soorten voor. Knelpunten zijn verdroging en verzuring (Kruisven, Rouwmortelven etc), een kunstmatige oeverstructuur en/of aanwezigheid van bodemwoelende vissen of exotische vissen (Heuvelsven).</p>

<p>open ruimten vinden we structuurrijke bosranden met een brede mantel-zoomvegetatie (min 15m). Tussen de aanwezige vennen wordt een open structuurrijk gemengd bos ontwikkeld (50-70%) met hierin een grote hoeveelheid loofhout. Een maximum aantal, "grote", open plekken (1 tot 3ha) worden in dit open structuurrijk bos aangelegd en met elkaar verbonden via brede open corridors. Alvorens open te kappen zal een grondige bestrijding van exoten - ook in de omliggende bossen - nodig zijn.</p> <p>De vennen moeten visvrij blijven of visvrij gemaakt worden.</p> <p>Verder onderzoek naar de ecohydrologie van de vennen, ten einde de nodige maatregelen meer gericht te kunnen uitvoeren, is gewenst.</p> <p>Het perceel dat gekend is onder het toponiem "bosheide" en gelegen te As, net ten noorden van het Kolenspoor (waar het Kolenspoor onder de Europalaan doorloopt) dient als structuurrijke heide beheerd te blijven aangezien het een belangrijk broedgebied is voor gladde slang en boomleeuwerik en in de toekomst een belangrijke stapsteenfunctie zal vervullen in de ontwikkeling van de ecologische verbinding tussen de Mechelse Heide, het Kolenspoor en meer noordelijk gelegen gebieden.</p> <p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoring gevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Ecologische processen: dynamiek (bij voorkeur windwerking of eventueel simulerend beheer) is nodig om in de oeverzones de minerale bodem vrij te houden. Inwaaien van organisch materiaal is beperkt, doordat oevers boomvrij zijn. Houtig struweel in de omgeving is aangewezen voor libellenfauna. Oeverzones zijn afgeschuind om brede droogvallende oeverstroken te creëren.</p> <p>Doelsoorten: Voor de fauna: kamsalamander, heikikker, vroege glazenmaker, maanwaterjuffer, gladde slang, bruine winterjuffer, metaal-glanslibel, bont dikkopje, zadelsprinkhaan.,</p>	<p>De overgang van een bos naar een meer open landschap heeft ook tot doel de waterkwaliteit- en kwantiteit van de vennen te verbeteren (bossen verdampen meer en hebben een verzurende invloed).</p> <p>Vennen moeten visvrij blijven omwille van de eutrofiërende invloed van vis (bodem woelen, bijvoeding), predatie op broedsel van amfibieën en libellenlarven</p>
--	--

	boomleeuwerik, nachtzwaluw Voor de flora: waterlobelia, kleine biesvaren, drijvende waterweegbree en klein blaasjeskruid voor de vennen. Rode dopheide en jeneverbes voor de droge heide in de overgang naar bos.			
	<table border="1"> <tr> <td>Natuurdoel- types</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) op de oevers van de vennen </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) op de oevers van de vennen 	
Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) op de oevers van de vennen 			
Niet - bindend streefbeeld	Het bekomen van een open landschap gaande van het Kruisven tot aan het Ruwmortelven, zodat het bereiken van een gunstige staat voor de vennen (3110, 3130) met natte heidevegetaties op de venranden en een voldoende staat van instandhouding voor de droge heide (4030) gegarandeerd is. Indien dit scenario gerealiseerd kan worden hebben de doelsoorten tevens een kans om in dit deelgebied leefbare populaties te vormen zodat het bekomen van een functionele corridor tussen het brongebied Mechelse heide en het Bergerven voor veel doelsoorten haalbaar wordt.	Gezien het de bedoeling is een open landschap te creëren, is het aangewezen op potentiële plaatsen open plekken te creëren, die groter zijn dan 3 ha.		
	<table border="1"> <tr> <td>Natuurdoel- types</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) 	Droge heide op de open plaatsen. Vennen met waterlobelia, kleine biesvaren en oeverkruid, met in de plas-draszones in de omgeving ontwikkeling van natte heidevegetaties.
Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • zeer voedselarme tot voedselarme vennen (3110 en 3130); • droge Atlantische heide (4030) • vochtige heide (4010) 			
	<table border="1"> <tr> <td>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</td> <td>In deze zone zijn de vennen en hun oevers, omwille van hun gevoeligheid voor vermessing en verzuring te beschouwen als zeer kwetsbaar. De ruimere omgeving is op dit moment in minder kwetsbaar bos gelegen. Door de creatie van meer open structuren in het bos is evenwel te verwachten dat de kwetsbaarheid zal toenemen. De ruimere omgeving is bijgevolg aangeduid als aandachtszone omwille van: <ul style="list-style-type: none"> • verstoring gevoeligheid nachtzwaluw </td> </tr> </table>	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	In deze zone zijn de vennen en hun oevers, omwille van hun gevoeligheid voor vermessing en verzuring te beschouwen als zeer kwetsbaar. De ruimere omgeving is op dit moment in minder kwetsbaar bos gelegen. Door de creatie van meer open structuren in het bos is evenwel te verwachten dat de kwetsbaarheid zal toenemen. De ruimere omgeving is bijgevolg aangeduid als aandachtszone omwille van: <ul style="list-style-type: none"> • verstoring gevoeligheid nachtzwaluw 	Gezien het nagestreefde open landschap, waardoor de verstoring invloeden een grote reikwijdte hebben, en de verstoring gevoeligheid van de nachtzwaluw (zeker in het broedseizoen), zal dit gebied eens het gewenste streefbeeld is bereikt een hoge verstoring gevoeligheid kennen. Dit maakt het gebied dus kwetsbaar. Het recreatief gebruik van het Heuvelsven als verblijfplaats voor jeugdgroepen, zoals het nu bestaat (vrij beperkt in aantal en in frequentie), is niet problematisch. Het gebied zou niet opengesteld mogen worden voor een groter publiek. Belangrijke voorwaarde is dat het waterpeil en de kwaliteit
Voorwaarden aan recreatief medegebruik	In deze zone zijn de vennen en hun oevers, omwille van hun gevoeligheid voor vermessing en verzuring te beschouwen als zeer kwetsbaar. De ruimere omgeving is op dit moment in minder kwetsbaar bos gelegen. Door de creatie van meer open structuren in het bos is evenwel te verwachten dat de kwetsbaarheid zal toenemen. De ruimere omgeving is bijgevolg aangeduid als aandachtszone omwille van: <ul style="list-style-type: none"> • verstoring gevoeligheid nachtzwaluw 			

	<ul style="list-style-type: none">• betredingsgevoeligheid van eventuele veenvegetaties in de vennen. <p>Routes en paden voor recreatief gebruik en de niet aan paden gebonden recreatievormen worden op termijn uit het open landschap geweerd, maar blijven mogelijk in de periferie van dit gebied.</p> <p>Het recreatief gebruik van het Heuvelsven moet echter laag-dynamisch blijven. Het recreatiecentrum mag niet "vrij of voor groot publiek toegankelijk" worden gesteld. Zwemmen door beperkte groepen is niet problematisch, met in achtneming van de meest kwetsbare oeverzones.</p>	<p>optimaal blijven voor het behoud van waterlobelia, kleine biesvaren. Zwemmen is niet problematisch voor het behoud van soorten van het oeverkruidverbond, op voorwaarde dat de betreding van die bepaalde oeverzones de draagkracht van die bepaalde soorten niet overstijgt.</p>
--	---	--

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	2.4	Droog bos met droge heide
Situering	Bossen te As tussen Bosheide en Ruwmortelven.	Statuut: SBZ: grotendeels Habitatrichtlijngebied, delen ten westen van Heuvelsven niet VEN: bijna volledig Gewestplan: natuurgebied, delen ten westen van Heuvelsven bosgebied Eigendom: bossen grotendeels openbaar, grote delen in beheer door ANB vooral bos van de gemeente Dilsen-Stokkem. Privé bos ten westen van Heuvelsven
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Mozaïek van gemengd droog bos met droge heide. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Het bos is ijl tot vrij licht (kroonbedekking 50-70 %), met het ijle type rond de open plekken. Open plekken komen op minstens 10% van de oppervlakte voor en verbinden de open ruimte bosheide met het ruwmortelven. Ze liggen op plaatsen met potentie voor waardevolle vegetaties zoals duin- en heidevegetaties. Bestaande open plekken met droge heidevegetaties die in het gebied aanwezig zijn dienen behouden te blijven (maximale verbossing 30%) aangezien hier reeds restpopulaties voorkomen van de beoogde doelsoorten. De open plekken dienen met mekaar verbonden te worden door boswegen die voorzien worden van brede mantel-zoomvegetaties.</p> <p>Voor de nachtzwaluw is het belangrijk dat er voldoende naakt zand aanwezig is. Dit kan men realiseren door kleinschalig plekje te plaggen (bijvoorbeeld daar waar reliëfrijke plekken zijn) of de boswegen regelmatig te frezen. Dit veroorzaakt tevens de kiemingsmogelijkheden voor enkele heidesoorten zoals rode dopheide.</p>	Het is niet de bedoeling om de omvorming naar gemengd inheems bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten. Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen. Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.

	<p>Voor de nachtzwaluw en de gladde slang is rust noodzakelijk in de periode van mei tot en met augustus. Een recreatieplan dat hiermee rekening houdt, moet uitgewerkt worden.. In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringsgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Een totaal van minstens 4% van het bestandsvolume bestaat uit staand en liggend dood hout. De grotere wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties en fungeren als verbindingen tussen de open plekken. Ook op de plaatsen waar het bos grenst aan het open landschap komen goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties voor.</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden te worden.</p> <p>Ecologische processen:</p> <p>Het droge bos is vrij licht, zodat het zonlicht ook in het vegetatieseizoen de bosbodem kan bereiken. In de open plekken is er een zekere mate van dynamiek nodig om alle gewenste vegetatiestadia van droge heide te behouden. Een structuurrijke heide met een zekere verbossing (tot 30%) bestaande uit eik, berk, sporkehout en verspreide vliegdennen is een meerwaarde voor de beoogde doelsoorten (zadelsprinkhaan, gladde slang, bruine eikenpage). Als verstoring of beheer uitblijft, evolueert de heide op haar beurt verder richting droog bos, wat niet gewenst is.</p> <p>Doelsoorten: Zadelsprinkhaan, nachtzwaluw, gladde slang, veldkrekkel en bruine eikenpage, rode dopheide.</p>			
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="362 1171 584 1294">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="584 1171 1232 1294"> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) 	<p>Er moet worden gestreefd naar de omvorming van naaldhoutbos naar gemengd inheems bos. Op de open plekken, na het verwijderen van de strooisellaag, kan zich heide en/of op de zandige plaatsen open grasland ontwikkelen.</p>
Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) 			
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="362 1337 584 1391">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="584 1337 1232 1391"></td> </tr> </table>	Natuurdoel- types		
Natuurdoel- types				

	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	<p>Deze zone is op dit moment in minder kwetsbaar bos gelegen. Door de creatie van meer open structuren in het bos is evenwel te verwachten dat de kwetsbaarheid zal toenemen. Deze zone is aangeduid als aandachtszone omwille van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verstoringsgevoeligheid nachtzwaluw • betredingsgevoeligheid van pioniersvegetaties op landduinen <p>Routes en paden voor recreatief gebruik en de niet aan paden gebonden recreatievormen worden op termijn uit het open landschap geweerd, maar blijven mogelijk in de periferie van dit gebied.</p>	<p>Gezien het nagestreefde open landschap, waardoor de verstorende invloeden een grote reikwijdte hebben, en de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw (zeker in het broedseizoen), zal dit gebied eens het gewenste streefbeeld is bereikt een hoge verstoringgevoeligheid kennen. De pioniersvegetaties op de zandige plekken hebben nood aan enige dynamiek, waardoor een zekere vorm van betreding van de reliëfrijke zones toelaat. Overrecreatie kan echter aanleiding geven tot vernietiging van de microgradiënten en erosie, wat niet gewenst is. Dit maakt het gebied dus kwetsbaar. Het is niet ondenkbaar dat kinderen uit de buurt ten gevolge van de openheid in het bos, hier vaker zullen komen spelen. Dit moet mogelijk blijven door eventueel speciaal hiervoor extra ruimte te voorzien en/of enige sturing uit te werken in functie van deze "speelplaatsen".</p>
--	--	--	---

Deelgebied 3 – Lanklaarderbos

Dit deelgebied is grotendeels in SBZ-H en in VEN gelegen en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (9190)
- Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren (3130)
- Droog bos in complex met droge heide (habitat 9190 en 4030)

Recent zijn er nog twee waarnemingen van groot vliegend hert (bijlage II) verricht in het Lanklaarderbos en is er een restpopulatie van de zadelsprinkhaan aanwezig. Uitbouw van enerzijds een voldoende oppervlakte zuurminnend eikenbos, dat voldoet aan de habitatvereisten van groot vliegend hert, en anderzijds de uitbouw van halfopen heide, dat als habitat voor o.a. zadelsprinkhaan en als stapsteen voor andere doelsoorten kan dienen, is noodzakelijk.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	3.1	Droog bos
Situering	Lanklaarderbos ten zuiden van de N75. Het gebied omvat het bosreservaat Lanklaarderbos-Saenhoeve	<p>Statuut: SBZ: grotendeels Habitatrictlijngebied, behalve bossen langs groeve VEN: bijna volledig, met uitzondering van zonevreemde woonkern in het Lanklaarderbos Gewestplan: natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar bos in beheer bij ANB, deels privé-bos</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Een belangrijk deel van het bosbestand bestaat hier uit Zomereiken-berkenbos (bosreservaat). Van het overige deel is ten minste 20 % van de oppervlakte in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen loofhoutbos die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met mekaar te verbinden.</p>	<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p>

<p>Ook in de loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatiesezoos de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. Bovendien zijn mantel-zoomsituaties gewenst op de overgang van bos naar open landschap. De kleinschalige open plekken en structuurrijke (interne) bosranden dienen bij voorkeur gerealiseerd te worden op plaatsen met veel kamperfoelie (waardplant van kleine ijsvogelvinder), wilg (waardplant van grote weerschijnvinder) en hakhout van zomereik (waardplant van bruine eikenpage en habitat groot vliegend hert).</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse (streekeigen) soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen. Ook het afknotten van eiken is wenselijk in functie van het groot vliegend hert.</p> <p>Om te komen tot een duurzame populatie van het groot vliegend hert dient er in de droge bossen invulling gegeven te worden aan het soortbeschermingsplan voor deze soort , in opmaak door het INBO (zie tevens IHD).</p> <p>Doelsoorten: groot vliegend hert, wespendif, nachtzwaluw, gladde slang ,bruine eikenpage, kleine ijsvogelvinder en grote weerschijnvinder.</p>	<p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p>
--	---

	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • Gemengd droog bos • Zomereiken-berkenbos. 	
Niet - bindend streefbeeld			
	Natuurdoel- types		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>Deze bossen zijn in principe minder kwetsbaar. Een deel van dit bosgebied heeft het statuut van bosreservaat (Lanklaarderbos-Saenhoeve) en is niet toegankelijk voor publiek. De jacht is er niet verpacht. Ontwikkeling van infrastructuur voor zachte recreatievormen is mogelijk in de overige bosdelen. Hierbij moet gestreefd worden naar een grootmazig netwerk door bundeling van routes.</p>	<p>Het bosreservaat (Lanklaarderbos-Saenhoeve) is niet toegankelijk voor het publiek. In de overige bosdelen kunnen eventuele paden behouden blijven, maar indien de mogelijkheid zich voordoet moeten deze routes, vooral deze die de steilrand doorkruisen, worden geoptimaliseerd in functie van het behoud van voldoende grote kernen rustgebied.</p>

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	3.2 Droog bos met (halfopen) heide en duinen	
Situering	Delen van het Lanklaarderbos ter hoogte van de steilrand en aansluitend op het mijnterrein van Eisden.	Statuut: SBZ: bijna volledig Habitatrichtlijngebied, behalve bosbestanden langs toegangsweg ex-Centerparcs VEN: bijna volledig, behalve hierboven vermelde bosbestanden Gewestplan: natuurgebied Eigendom: deels openbaar bos in beheer bij ANB, deels privé-bos
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Mozaïek van gemengd droog bos met duin, droge heide en ven. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Het bos is ijl tot vrij licht (kroonbedekking 50-70%), met het ijle type rond de open plekken. Deze komen op minstens 10% van de oppervlakte voor, met name op plaatsen met (hoge potenties voor) waardevolle vegetaties (duinvegetaties en heide- en heischrale vegetaties). Tussen deze plekken worden verbindingzones aangelegd die ervoor zorgen dat de populaties van kritische soorten als zadelsprinkhaan, gladde slang en veldkrekel met mekaar verbonden zijn en er zich grotere leefbare populaties kunnen ontwikkelen. Rondom deze complexen wordt structuurrijk, open bos ontwikkeld met een kroonprojectie van 50 tot 75% zodat zich ook hier heideflora kan ontwikkelen op de zonbeschenen stukken. Een totaal van minstens 4% van het bestandsvolume bestaat uit staand en liggend dood hout.</p> <p>De open plekken situeren zich bij voorkeur op de steilrand van het Kempisch Plateau of op reliëfrijke zuid-georiënteerde stukken aangezien deze voor insecten thermisch het meest interessant zijn. (Waar mogelijk kunnen hiervoor oude, verboste landduinen) gekozen worden. . De actuele plekken</p>	<p>.Het streven naar grote aaneengesloten kernen van loofhout is hier niet noodzakelijk. Belangrijker is om in deze bossen te streven naar een maximale openheid zodat ze als habitat, en als verbindinggebied tussen de aanwezige open gebieden, kunnen fungeren voor de aangehaalde doelsoorten.</p> <p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar gemengd inheems bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p>

	<p>waar heide of landduinen aanwezig zijn dienen behouden te blijven aangezien hier momenteel reeds de beoogde doelsoorten, in restpopulaties voorkomen.</p> <p>Structuurrijke (interne) bosranden met veel eikenhakhout en waar mogelijk brem en gaspeldoorn in de mantel worden ontwikkeld langsheen de corridors en open plekken in functie van bruine eikenpage, groot vliegend hert, gladde slang en zadelsprinkhaan.</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden te worden.</p> <p>De steilrand is een landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap</p> <p>Doelsoorten: zadelsprinkhaan, gladde slang, veldkrekel, bruine eikenpage, heivlinder en bont dikkopje</p>	<p>Op de terril van Eisden bevinden zich tal van kritische soorten zoals o.a gladde slang en heivlinder. De corridors met open plekken moeten dan ook deze locatie verbinden met de open structuren die in deelgebied 2 gerealiseerd worden.</p>
	<p>Natuurdoelty pes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) • struisgras- en buntgrasvegetaties 	

Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoel- types		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Momenteel minder kwetsbaar, maar ten gevolge van de ontwikkeling van het streefbeeld zal de ecologische waarde toenemen. Vooral de zone ter hoogte van de steilrand zal na realisatie van het streefbeeld meer kwetsbaar worden (verstoring gevoeligheid van nachtzwaluw). Daarom is er een aandachtszone afgebakend. Ter hoogte van de steilrand moeten de routes en paden zoveel mogelijk gebundeld worden, zodat de steilrand slechts op een beperkt aantal plaatsen wordt doorkruist. Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden."	Door op termijn de bossen om te zetten naar een open structuurrijker bostype, zullen er meer broedgevallen van nachtzwaluw te verwachten zijn, waardoor deze zone meer verstoring gevoelig zal worden. Daarom is het aangewezen om nu reeds hiermee rekening te houden bij de ontwikkeling van het netwerk van paden en routes. Hier geldt het principe dat deze zone voor open, structuurrijk bos niet versnipperd mag worden door een al te fijnmazig netwerk van routes en paden. Ter hoogte van de steilrand paden en routes bundelen.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	3.3 Droog en vochtig schraal grasland met ven	
Situering	Ven en graslanden tussen de N75 en de Oude Hoeverweg	Statuut: VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied Eigendom: klein deel eigendom ANB, merendeel is privé.
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Open landschap met droge en plaatselijk (in de omgeving van het ven) vochtige graslanden met vegetaties gebonden aan onbemeste graslanden. Massieve bebossing of aanplanting van kerstdennen of andere	Schrale graslanden zijn een unieke biotoop met talloze planten- en diersoorten die louter in voedselarme condities kunnen voortbestaan.

	<p>plantages op deze graslanden is hier niet wenselijk. Houtkanten of verspreide kleine bosjes kunnen wel, omdat ze een meerwaarde bieden als broedgebied voor de grauwe klauwier, maar ook omdat ze door hun schermfunctie zorgen voor windluwe, warme microklimaten, die vooral voor insecten van groot belang zijn.</p> <p>Het aanwezige ven ligt niet het habitatrichtlijngebied, doch komt overeen met het habitatype met soorten van voedselarme en zeer zwak gebufferde vennen (3110). Dit ven hoort zacht hellende oevers te hebben die in de zomer kunnen droogvallen en waarop kensoorten zich kunnen vestigen. Het ven moet omgeven zijn met open vegetaties zoals (vochtig) heischraal grasland of iets voedselrijkere bloemrijke graslanden, ten einde bladval in het ven (eutrofiëring) te voorkomen en windwerking op het ven mogelijk te laten. Eutrofiëring door instroming van meststoffen of verzuring moet vermeden worden zodat de waterkwaliteit van het ven gegarandeerd kan worden. Vis is ecologisch niet gewenst op dit ven.</p> <p>Omvorming van kerstdennenplantage naar permanent grasland.</p> <p>Vennen moeten visvrij blijven</p> <p>Ecologische processen:</p> <p>De vochtige graslanden en natte bossen kennen een natuurlijke hydrologie en de vegetatie wordt er beïnvloed door kwel. In de vennen komen natuurlijke waterpeilschommelingen voor, die samenhangen met de seizoenen. Venranden die in de winter onder water staan en in de zomer droogvallen zijn uitgelezen groeiplaatsen voor typische pionierssoorten. In de zone die daarop aansluit kan natte heide zich ontwikkelen. De inwaaiing van organisch materiaal in de vennen is beperkt, doordat de oevers boomvrij zijn. Vennen die enkel door regenwater gevoed worden zijn eerder zuur van karakter, met een aangepaste flora en fauna. Vennen met een gedeeltelijke</p>	<p>Om schrale graslanden in stand te houden of verder te ontwikkelen zijn er 2 voorwaarden: ten eerste mogen deze graslanden niet bemest worden en ten tweede moeten ze 'open' blijven door ze regelmatig te maaien of ze te beweiden.</p> <p>Hier kan optimaal gebruik gemaakt worden van de beheerovereenkomsten botanisch beheer. De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p> <p>Bebossing van dit type graslanden is niet wenselijk De aanwezigheid van de kerstdennenplantage vlak naast het ven is niet gunstig ten behoeve van het behoud van het ven.</p>
--	---	---

	<p>grondwatervoeding zijn licht gebufferd, wat zich ook in de specifieke flora en fauna weerspiegelt.</p> <p>Verschralen van de omliggende graslanden door maaien of beweiden in combinatie met het creëren van structuurrijke overgangen naar het omliggend bos zal de oppervlakte geschikt landhabitat van de doelsoorten doen toenemen en/of herstellen.</p> <p>Doelsoorten zijn: kamsalamander, heikikker, vroege glazenmaker, veldparelmoervlinder en grauwe klauwier.</p>					
	<table border="1"> <tr> <td>Natuurdoel-types</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • oligotrofe tot mesotrofe vennen • schrale graslanden met vegetaties gebonden aan niet-bemeste graslanden.(vochtig) heischraal grasland (6230) • Glanshaver en kamgrasland. </td> </tr> </table>	Natuurdoel-types	<ul style="list-style-type: none"> • oligotrofe tot mesotrofe vennen • schrale graslanden met vegetaties gebonden aan niet-bemeste graslanden.(vochtig) heischraal grasland (6230) • Glanshaver en kamgrasland. 			
Natuurdoel-types	<ul style="list-style-type: none"> • oligotrofe tot mesotrofe vennen • schrale graslanden met vegetaties gebonden aan niet-bemeste graslanden.(vochtig) heischraal grasland (6230) • Glanshaver en kamgrasland. 					
Niet - bindend streefbeeld	<table border="1"> <tr> <td>Natuurdoel-types</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</td> <td>Kwetsbaar gebied omwille van betredingsgevoelige venvegetaties. Gezien de beperkte oppervlakte van dit gebied en de aard van het habitat is recreatief medegebruik hier niet aangewezen.</td> </tr> </table>	Natuurdoel-types		Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Kwetsbaar gebied omwille van betredingsgevoelige venvegetaties. Gezien de beperkte oppervlakte van dit gebied en de aard van het habitat is recreatief medegebruik hier niet aangewezen.	
Natuurdoel-types						
Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Kwetsbaar gebied omwille van betredingsgevoelige venvegetaties. Gezien de beperkte oppervlakte van dit gebied en de aard van het habitat is recreatief medegebruik hier niet aangewezen.					

Deelgebied 4 – Mechels bos, spoorlijn As-Eisden

Dit deelgebied is grotendeels gelegen in SBZ-H en VEN en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (habitat 9190)
- Voedselarm tot matig voedselarm grasland (habitat 6230, veldparelmoergrasland)
- Droog bos in complex met droge heide (habitat 9190 en 4030)
- complex van droog bos met, akker of grasland en houtkanten

Doelstelling op landschapsniveau is om de terrils van Eisden te verbinden, enerzijds via het Kolenspoor met de LBU-groeves en verder met de heidegebieden in Genk en As (provinciale natuurverbinding nr. 24) en anderzijds via het Mechels bos met de Mechelse heide, waar bronpopulaties van alle doelsoorten voorkomen. Naast het verbinden is ook de uitbreiding van geschikt habitat van deze doelsoorten noodzakelijk om een gunstige instandhouding te verzekeren zodat dit deelgebied als kraamkamer voor de noordelijker gelegen deelgebieden kan fungeren. De doelsoorten zijn zadelsprinkhaan, gladde slang, grauwe klauwier, boomleeuwerik, heivlinder, kommavlinder, blauwvleugelsprinkhaan, veld- en boskrekel. De visie en doelstellingen beogen een gunstige staat van instandhouding van voedselarm grasland (6230) en een voldoende staat van instandhouding van zuurminnend eikenbos en droge heide (9190, 4030).

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	4.1	Droog bos
Situering	Eisders bos en Mechels bos te Maasmechelen	Statuut: SBZ: Habitatrichtlijn; de bosbestanden op het plateau en de steilrand, overige niet VEN: de bosbestanden op het plateau en de steilrand, overige niet Gewestplan: natuurgebied en bosgebied met ecologisch belang Eigendom: grotendeels privé-eigendom, deels openbaar bos in beheer bij ANB
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Bos met een gevarieerde structuur, een ongelijkjarige opbouw en gemengd samengesteld in combinatie met kernen loofhoutbos die een belangrijk aandeel wintereik bevatten. Het bos wordt beheerd volgens de criteria	Van de kernen wintereik die aanwezig zijn in het Mechels bos is aangetoond dat ze bestaan uit autochtoon materiaal. Het ANB gebruikt deze dan ook voor kweekprogramma's van deze soort.

<p>duurzaam bosbeheer.</p> <p>Tenminste 20 % van de oppervlakte van het bos bestaat uit of is in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos met Grove den . Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen van wintereik die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met mekaar te verbinden. Ook in deze loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. In het aanwezige vennetje komen zeldzame soorten voor als noordse witsnuitlibel en venglazenmaker, dit dient maximaal worden vrijgesteld en de pitrusvegetatie dient afgeplagd te worden.</p> <p>Open plekken en brede bosdreden moeten de bossen een meer open structuur geven en kunnen dan fungeren als tijdelijke habitat of stapsteen voor de doelsoorten van open habitatten die momenteel voorkomen aan beide zijden van het bos, met name de terril van Eisden en de Mechelse heide. Een structuurrijke bosrand met een brede zoom vegetatie en veel eikenhakhout in de mantelvegetatie (ten behoeve van bruine eikenpage en het groot vliegend hert) dient ontwikkeld te worden, vooral langs het Kolenspoor. Bijkomende hierop aansluitende open plekken betekenen een toename van het habitat van gladde slang, zadelsprinkhaan en heivlinder.</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse (streekeigen) soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan</p>	<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar gemengd inheems bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtal is jonger dan 30 jaar.</p> <p>De zadelsprinkhaan komt in Vlaanderen uitsluitend voor op enkele plaatsen in de Limburgse kempen en de enige duurzame populatie komt voor op de Mechelse heide. De populatie die aanwezig is aan het Kolenspoor bestaat nog maar uit enkele roepende mannetjes. Het creëren van geschikt habitat (structuurrijke heide en zonbeschenen bosrand) in de directe nabijheid van het kolenspoor zal deze populatie een kans op duurzaam herstel geven.</p>
--	---

	<p>ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen. Ook het afknotten van eiken is wenselijk in functie van groot vliegend hert.</p> <p>Om te komen tot een duurzame populatie van het groot vliegend hert dient er in de droge bossen invulling gegeven te worden aan het soortbeschermingsplan voor deze soort , in opmaak door het INBO (zie tevens IHD).</p> <p>Doelsoorten zijn zadelsprinkhaan, gladde slang, boskrekel, rode dopheide en bruine eikenpage.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inheems gemengd bos • zuurminnende eiken-berkenbossen van het type betulo-quercetum 	
Niet - bindend streefbeeld	<p>Streven naar gemengd inheems bos</p>	<p>Voor eventuele bosbestanden, niet gelegen in VEN of SBZ en eigendom van particulieren zijn geen criteria duurzaam bosbeheer van toepassing. De omvorming naar gemengd inheems bos wordt niet verplicht gesteld, maar wordt aanbevolen.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <p>Gemengd inheems bos</p>	
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Deze bossen zijn in principe minder kwetsbaar. De zone ter hoogte van de steilrand, midden in dit boscomplex, zal in de loop van de ontwikkeling van het streefbeeld evolueren naar een meer kwetsbare zone. Gezien deze ontwikkeling en de beperkte aanwezigheid van georganiseerd recreatief medegebruik is het aangewezen hier te opteren voor een beperkt medegebruik en indien</p>	<p>Op dit moment is er slechts beperkt recreatief medegebruik, om deze reden biedt dit boscomplex de mogelijkheid om een groot, redelijk ongestoord boscomplex te ontwikkelen. De stille boskernen worden maximaal ontwikkeld.</p>

		wenselijk deze in de periferie van het gebied te situeren. In het bosbeheerplan van de gemeente Maasmechelen worden bepaalde delen aangeduid als te vrijwaren rustzones.	
--	--	---	--

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD	
	4.2	Droog bos met (halfopen) heide	
Situering	Mechels bos		Statuut: SBZ: Habitatrichtlijngebied VEN: volledig Gewestplan: bosgebied met ecologisch belang Eigendom: volledig privé-eigendom
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Gemengd droog bos op droge zandgrond beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer, met veel open plekken met droge heide of schraal grasland die met elkaar verbonden zijn. Het bos heeft een ongelijkjarige opbouw en is gemengd samengesteld.</p> <p>Het bos is vrij licht (kroonbedekking 50-100 %, zodat het zonlicht ook in het vegetatiesezoen de bosbodem kan bereiken. De aanwezigheid van een groot aantal grotere open plekken (nieuwe en bestaande, 1,5 à 3 ha per plek), en zandwegen zorgt voor lokaal sterkere lichtinval en temperatuursgradiënten, en geeft mogelijkheden voor de ontwikkeling van mantel- en zoomvegetaties. Op de open plekken groeien waardevolle vegetaties zoals heischraal grasland en droge heide.</p> <p>Als beheer uitblijft, evolueert de heide richting droog bos. Solitaire bomen of boomgroepjes kunnen in de heide nog wel van belang zijn voor tal van doelsoorten (maximale verbossing van 30%), aangezien zij zorgen voor een variatie</p>		<p>Dit deelgebied moet garant staan voor enerzijds structuurrijke, open gemengde bossen en daarnaast ook voor een ecologische verbinding tussen de terril van Eidsden, de Mechelse heide en de noordelijke heiderelicten (via Kolenspoor en 'open plekken op de steilrand'. Het is een cruciale verbinding om de gebieden ten noorden van de Mechelse heide (die bronpopulaties van de meeste soorten bevat) te bevoorraden met doelsoorten zodat de relictpopulaties zich na het voorziene habitattherstel opnieuw kunnen herstellen.</p> <p>De meeste van de beoogde doelsoorten zijn slechts beperkt mobiel. Gesloten bossen vormen een onoverbrugbare barrière. Vandaar dat een halfopen verbinding noodzakelijk is om de geïsoleerde populaties van onder andere bruine eikenpage en zadelsprinkhaan te herstellen</p> <p>Deze ecologische verbinding bestaat uit (half)open heidegebiedjes, met elkaar verbonden via brede mantelzoomvegetaties langs boswegen.</p>

	<p>in wind- en lichtsterkte, vochtgehalte en temperatuur. Dit is van belang in de levenscyclus van allerhande insecten en reptielen. Verder zijn ze ook belangrijk als uitkijk- en zangposten voor vogels. De open plekken zijn met elkaar verbonden door corridors. Wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties.</p> <p>Bestrijding van invasieve exoten is noodzakelijk. Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. Dit is belangrijk als leef- of foerageergebied voor verschillende soorten. Het draagt ook bij tot de structuurvariatie in het bos.</p> <p>De steilrand is een landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap</p> <p>Ecologische processen:</p> <p>De oppervlaktes droge heide zijn functioneel met elkaar verbonden via open zones (met heide- of andere laagblijvende vegetaties, zoomvegetaties langs zandwegen). De totale oppervlakte aan heide moet voldoende groot en gevarieerd zijn om de doelsoorten te kunnen herbergen. Rond de open plekken is het bos meer open en structuurrijk, zodat nog veel licht tot de kruidlaag kan doordringen.</p> <p>Doelsoorten zijn zadelsprinkhaan, gladde slang, heivlinder, veld- en boskrekkel, blauwvleugelsprinkhaan, bruine eikenpage en rode dopheide</p>	<p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringsgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge Atlantische heide (4030) 	
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<p>Natuurdoeltypes</p> <p>Voorwaarden aan recreatief</p> <p>Momenteel minder kwetsbaar, maar ten gevolge van de ontwikkeling van het streefbeeld zal de ecologische waarde en</p>	

	medegebruik	<p>verstoringgevoeligheid toenemen, vooral de zone ter hoogte van de steilrand zal meer kwetsbaar worden (verstoringgevoeligheid van nachtzwaluw). Gezien de beperkte aanwezigheid van georganiseerd recreatief medegebruik is het aangewezen hier te opteren voor een beperkt medegebruik en deze in de periferie van het gebied te situeren. Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden.”</p>	
--	--------------------	---	--

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	<p>4.3</p> <p>Droog grasland</p>	
Situering	Op het mijnterrein van Eisden en graslanden langs het Kolenspoor	<p>Statuut: SBZ: klein deel Habitatrichtlijngebied, ten zuidwesten van de kleine terril VEN: kleine terril en de graslanden ten zuidwesten ervan Gewestplan: natuurgebied, natuurontwikkelingsgebied Eigendom: privé-eigendom, gronden NMBS in beheer bij ANB</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Een open landschap met schrale graslanden in mozaïek met iets voedselrijkere bloemrijke graslanden. Extra aandacht gaat uit naar de ontwikkeling van structuurrijke overgangen tussen de graslanden en de omliggende bossen (met aandacht voor gaspeldoorn). Verspreide bosjes (bijvoorbeeld gaspeldoorn of meidoornstruweel) zijn een meerwaarde binnen een complex van deze graslanden, onder andere als broedgebied voor de grauwe</p>	<p>Schrale graslanden zijn een unieke biotoop met talloze planten- en diersoorten die louter in deze voedselarme condities kunnen overleven.</p> <p>Om schrale graslanden in stand te houden of verder te ontwikkelen zijn er 2 voorwaarden: ten eerste mogen deze graslanden niet bemest worden en ten tweede moeten ze 'open' blijven door ze regelmatig te maaien of ze te beweiden.</p>

	<p>klauwier, maar ook omdat ze door hun schermfunctie zorgen voor windluwe, warme microklimaten die vooral voor insecten van groot belang zijn.</p> <p>Het beheer op de reliëfrijke zones bestaat uit een schraallandbeheer: begrazing of maaien zonder bijmesting. Dit onder andere als geschikt voorplantingsbiotoop van de heivlinder en de kommavlinder. De periode waarin gemaaid wordt, moet afgestemd worden op de aanwezige doelsoorten.</p> <p>Schaduwwerking op dit type van graslanden is ecologisch niet wenselijk. Vandaar dat het landschap minimaal voor 80% 'open' moet blijven.</p> <p>Omvormen "kleine terril" naar voedselarm grasland nadat gestopt wordt met bedrijvigheid. Omvormen van de akker gelegen tegen spoorweg naar heischraal grasland.</p> <p>Doelsoorten: Grauwe klauwier, gladde slang, boomleeuwerik, kommavlinder, blauwvleugelsprinkhaan, heivlinder, veldkrekkel en gaspeldoorn</p>	<p>Hier kan optimaal gebruik gemaakt worden van de beheerovereenkomsten botanisch beheer.</p> <p>De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p> <p>Ten gevolge van de goedkeuring van het BPALanklaar is, sinds de goedkeuring van het toepassingsgebied in het MB van 12/05/2004, van een deel van het gebied de bestemming gewijzigd van natuurgebied naar lokaal en regionaal bedrijventerrein, waardoor de bepalingen van voorliggend NRP hierop niet meer van toepassing is.</p> <p>Ten gevolge van een nietigverklaring van het gewestplan door de Raad van State in maart 2007 is van een groot deel van dit deelgebied de bestemming gewijzigd van natuurgebied naar industriegebied, waardoor de bepalingen van voorliggend NRP hierop niet meer van toepassing is.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 865 651 959">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 865 1234 959"> <ul style="list-style-type: none"> • heischrale graslanden (6230) • kamgraslanden • (gaspeldoorn)struwelen </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • heischrale graslanden (6230) • kamgraslanden • (gaspeldoorn)struwelen 	
Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • heischrale graslanden (6230) • kamgraslanden • (gaspeldoorn)struwelen 			
Niet-bindend streefbeeld	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 995 651 1059">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 959 1234 1059"></td> </tr> </table>	Natuurdoel- types		
Natuurdoel- types				
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 1066 651 1185">Voorwaarden aan recreatief medegebruik</td> <td data-bbox="651 1066 1234 1185">Minder kwetsbaar gebied, doch met zeer veel bijzondere natuurwaarden (richtlijnsoorten)</td> </tr> </table>	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Minder kwetsbaar gebied, doch met zeer veel bijzondere natuurwaarden (richtlijnsoorten)	
Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Minder kwetsbaar gebied, doch met zeer veel bijzondere natuurwaarden (richtlijnsoorten)			

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	4.4	Open, droge heide met halfopen heide en droog bos
Situering	Omgeving van het Kolenspoor ter hoogte van de steilrand van het Kempisch Plateau	Statuut: SBZ: Habitatrictlijngebied VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied Eigendom: privé-eigendom, gronden NMBS in beheer bij ANB
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Ontwikkeling van een open heidelandschap rond het Kolenspoor. Dit gebied is thermisch zeer interessant door de aanwezigheid van een spoorwegberm en de vele hellingen die in het gebied aanwezig zijn. Een beperkte verbossing, verspreide boomopslag van eik en berk of enkele verspreide vliegdennen, is wenselijk. Rondom deze structuurrijke heide wordt een open structuurrijk gemengd bos (kroonprojectie 50-75%) beoogd met een mantelzoom vegetatie op de overgang met het meer open landschap. In de mantel moet voldoende eikenhakhout aanwezig zijn voor de bruine eikenpage en het groot vliegend hert.</p> <p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw en de gladde slang</p> <p>De stukken die actueel bestaan uit heide of verboste heide dienen behouden of hersteld te worden aangezien ze onder andere nog een restpopulatie bevatten van de minder mobiele zadelsprinkhaan waarvoor dit gebied uniek is in Vlaanderen. Bij uitbreiding van de actuele oppervlakte heide dient na het openkappen van dep percelen het strooisel en de humuslaag verwijderd te worden. Alvorens</p>	Deze heidestapsteen zal ook een landschappelijke meerwaarde betekenen voor de gebruikers van het Kolenspoor, die hierdoor ook zicht krijgen op een meer open landschap.

	<p>open te kappen zal een grondige bestrijding van exoten, ook in de omliggende bossen nodig zijn.</p> <p>Onderzoek naar mogelijkheid voor de ontwikkeling van een jeneverbesstruweel in functie van het behoud van deze bedreigde soort.</p> <p>Doelsoorten Heideblauwtje, bruine eikenpage, zadelsprinkhaan, gladde slang, nachtzwaluw, boomleeuwerik, rode dopheide en jeneverbes.</p>	
	<p>Natuurdoel-types</p> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eikenberkenbos (9190) • droge Atlantische heide (4030) 	<p>Er moet worden gestreefd naar open plekken met heide en verspreide bomen, boomgroepjes of struwelen. Brede mantelzoomvegetaties op de overgang tussen open landschap en bos. De omringende bossen zijn omgevormd tot open, structuurrijk inheems gemengd bos.</p>
Niet - bindend streefbeeld	<p>Volledig open heidelandschap dat niet meer onder de bepalingen van het Bosdecreet valt.</p>	
	<p>Natuurdoel-types</p> <ul style="list-style-type: none"> • droge Atlantische heide (4030) 	<p>Open heidevegetatie</p>
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Aandachtszone: door de ontwikkeling van het streefbeeld wordt dit deelgebied op termijn een kwetsbaar gebied, omwille van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verstoringgevoeligheid nachtzwaluw • erosiegevoeligheid ter hoogte van de steilrand <p>Routes en paden voor recreatief gebruik en de niet aan paden gebonden recreatievormen worden uit het open landschap geweerd, maar behoud van bestaande paden blijft mogelijk in de periferie van dit gebied.</p>	<p>Gezien het nagestreefde open landschap, waardoor de verstoring invloeden een grote reikwijdte hebben, en de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw (zeker in het broedseizoen), zal dit gebied eens het gewenste streefbeeld is bereikt een hoge verstoringgevoeligheid kennen. Hieraan dient aandacht besteed bij de ontwikkeling van een plan voor recreatief medegebruik.</p>

Gebiedsvisie	Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
---------------------	--

	<p>4.5</p>	<p>Droog bos met heide, vennen en waterpartijen</p>	
<p>Situering</p>	<p>Mechelse Heide Noord</p>		<p>Statuut: VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied Eigendom: privé-eigendom</p>
<p>Bindend streefbeeld</p>	<p>Streefbeeld: Centraal een open tot half open heide landschap met plaatselijk vennen en diepere waterpartijen, overgaand in een droog bos. De open tot half open landschap heeft een belangrijke verbindingsfunctie voor aan heidegebonden soorten tussen de centrale Mechelse Heide en de bossen ten noorden van het Kolenspoor en de N75.</p> <p>Doelsoorten Heideblauwtje, bruine eikenpage, zadelsprinkhaan, gladde slang, nachtzwaluw, boomleeuwerik, rode dopheide en jeneverbes.</p>		<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten. Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen. Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtal is jonger dan 30 jaar.</p>

	Natuurdoel- types	<ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge Atlantische heide (4030) 	
Niet - bindend streefbeeld			
	Natuurdoel- types		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	Momenteel een verstroingsgevoelig gebied, omwille van de aanwezigheid van een broedgeval van Grauwe klauwier. Recreatief medegebruik is mogelijk maar moet beperkt blijven tot de geplande infrastructuur: wandelpad, fietspad en pichnickplaats..	

Deelgebied 5 – Mechelse heide, Ven onder de berg en de Kikbeekvallei

Dit deelgebied is grotendeels gelegen in SBZ-H, SBZ-V en VEN en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (habitat 9190)
- Droog bos in complex met droge (halfopen) heide
- Open, droge heide in complex met halfopen heide en voedselarm tot matig voedselarm grasland (habitat 4030, 6230)
- Natte heide in complex met vennen, vijvers en moerassen
- Open tot halfopen voedselarme akkers

Op landschapsniveau streven we naar een gevoelige kwaliteitsverhoging van de heidegebieden zodat ze samen met de militaire domeinen een netwerk van geschikte habitat vormen voor topsoorten als grauwe kiekendief en klapekster.

Doelstelling is

- 1) een verdere ontwikkeling en uitbreiding van de droge heide en heischraal grasland en een verbetering van de connectiviteit tussen de aanwezige grote heideterreinen, voor alle doelsoorten van zowel droge als natte heide. Heischraal grasland is in Vlaanderen een extreem zeldzaam habitat. Naast de instandhouding van de huidige geschikte stukken, aan de Kikbeekbron en langsheen de toeristische weg die het deelgebied doorsnijdt, moet de oppervlakte gevoelig uitgebreid worden door aangepast beheer op actueel gedegradeerde stukken en stukken die potentie hebben om naar dit habitatype te ontwikkelen.
- 2) Een uitbreiding van de natte heide en moerassen rondom de groeven en het opheffen van de isolatie van het Ven onder de Berg, zodat een aaneenschakeling wordt bekomen van de natte terreinen, niet enkel binnen dit deelgebied maar ook over het hele toepassingsgebied (Vennencomplex Dilsen-Stokkem-LBU groeve-Breedven-Groeve Berg-Ven onder de berg-Kikbeekbron-Koninklijk domein-Ziepbeekvallei etc).
- 3) een gevoelige uitbreiding van halfopen bos met aandacht voor de ontwikkeling van open heideplekken en brede bosdreven aan de rand van de grote heideterreinen die ingebed liggen in ecologisch beheerde eiken-berkenbossen. Er wordt een gunstige instandhouding van alle aanwezige habitatypes beoogd en een gevoelige uitbreiding of terugkeer van soorten als grauwe kiekendief, klapekster, grauwe klauwier, nachtzwaluw, roerdomp, watersnip, gevlekte glanslibel, speerwaterjuffer, veldparelmoervlinder, kommavlinder enz.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	5.1	Droog bos
Situering	<p>Bossen te Genk: Horensbergdam, Oleinderheidebos, Bodem 1 en 11</p> <p>Bossen van Zutendaal: deel gelegen boven de E313</p> <p>Deel bossen Heiwijck Noord,</p> <p>Bossen Mechelse Heide en bossen van de gemeente Maasmechelen ten oosten van het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen tot Proosterbos</p>	<p>Statuut:</p> <p>SBZ: klein deel Habitatrictlijngebied: deel Heiwijck Noord ten oosten van militair domein Zutendaal en bossen op Mechelse heide en ten oosten van het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen tot Proosterbos</p> <p>VEN: alles behalve de bossen van Horensbergdam en Oleinderheidebos</p> <p>Gewestplan: bosgebied, bosgebied met ecologisch belang, natuurgebied,</p> <p>Eigendom: allemaal openbaar eigendom in beheer bij ANB</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld:</p> <p>Bos met een gevarieerde structuur, een ongelijkjarige opbouw en gemengd samengesteld in combinatie met kernen loofhoutbos. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer.</p> <p>Ten minste 20 % van de oppervlakte van het bos bestaat uit of is in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos met Grove den . Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen wintereik die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met mekaar te verbinden. Ook in de loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan</p>	<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtal is jonger dan 30 jaar.</p>

<p>bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. Bovendien zijn mantel-zoomsituaties gewenst op de overgang van bos naar open landschap, vooral langs het Kolenspoor moeten zeer brede zomen en open plekken ontwikkeld worden ten behoeve van gladde slang, zadelsprinkhaan en heivlinder.</p> <p>Andere plaatsen waar met open plekken en brede dreven gewerkt moet worden zijn: het vennetje in de bossen van Horensberg, de hoogspanningsleiding in het Oleinderheidebos, het vennetje in de bossen van Zutendaal plaatselijke interessante schrale graslanden op heidevegetaties. Bijzondere maatregelen in de bosbestanden tussen het militair domein en de Kikbeekbron, ten behoeve van de migratie van de Veldparelmoervlinder zijn noodzakelijk.</p> <p>Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse (streekeigen) soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen.</p> <p>Om te komen tot een duurzame populatie van het groot vliegend hert dient er in de droge bossen invulling gegeven te worden aan het soortbeschermingsplan voor deze soort, in opmaak door het INBO (zie tevens IHD).</p> <p>De steilrand ter hoogte van de Mechelse Heide is een</p>	<p>In de bossen langs het Kolenspoor moeten stapstenen ontwikkeld worden voor nachtzwaluw en gladde slang. De corridors bijvoorbeeld, die het bosbeheerplan van de Stad Genk zijn voorzien, zouden best ook worden voorzien in de bosbeheerplannen van aanpalende bossen. Dit geldt in het algemeen over bosbeheerplannen; maatregelen zouden niet mogen stoppen aan de grenzen van een gemeente.</p> <p>De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p>
--	--

	<p>landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap</p> <p>De delen met de bestemming buffergebied moeten niet bebost worden; langs de E314 kan ook voor het behoud van grazige bermen worden gekozen.</p> <p>Doelsoorten zijn groot vliegend hert, boskrekkel, bruine eikenpage en jeneverbes.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemengd inheems bos • zuurminnende eiken-berkenbossen van het type betulo-quercetum 	
Niet - bindend streefbeeld	<p>Streven naar gemengd inheems bos</p>	<p>Voor eventuele bosbestanden, niet gelegen in VEN of SBZ en eigendom van particulieren zijn er geen criteria duurzaam bosbeheer van toepassing. De omvorming naar gemengd inheems bos wordt niet verplicht gesteld, maar wordt aanbevolen.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <p>Gemengd inheems bos</p>	
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Deze bosgebieden zijn aangeduid als ecologisch minder kwetsbaar. In de context van het recreatief medegebruik van de gemeentelijke bossen van Genk zijn Bodem I en II bedoeld als de meest recreatieluwe bossen van de gemeente. Recreatief medegebruik is vanuit het gemeentelijk bosbeheerplan beperkt tot een doortochtfunctie. Bij eventueel bijkomende ontwikkelingen is het behoud van zo groot mogelijke recreatieloze boskernen een randvoorwaarde. In Bodem I en II zijn enkel zachte recreatievormen mogelijk. Nieuwe lijnvormige recreatieve infrastructuur is enkel mogelijk als er beperkte impact op lokale</p>	<p>In Bodem I en II zijn enkel zachte recreatievormen mogelijk. Nieuwe lijnvormige recreatieve infrastructuur is enkel mogelijk, als er weinig of geen negatieve impact zou ontstaan voor de lokale natuurwaarden of het landschap. Bestaande lijnvormige recreatieve infrastructuur met het oog op extensief recreatief medegebruik kan aangepast of opgewaardeerd worden als er weinig of geen impact ontstaat of als er een meerwaarde zou ontstaan voor de lokale natuurwaarden of het landschap. Er moet gestreefd worden naar het behoud van zo groot mogelijke recreatieloze boskernen. Dit bosdeel wordt beschouwd als ecologisch minder kwetsbaar. In de context van het recreatieve medegebruik van de gemeentelijke bossen zijn Bodem I en II bedoeld als de meest recreatieluwe bossen van de gemeente. Recreatief medegebruik is vanuit het gemeentelijk bosbeheerplan beperkt tot een doortochtfunctie.</p>

		<p>natuurwaarden of het landschap ontstaat. Bestaande lijnvormige recreatieve infrastructuur met het oog op extensief recreatief medegebruik kan aangepast of opgewaardeerd worden als er weinig of geen negatieve impact optreedt of als er een meerwaarde zou ontstaan voor de lokale natuurwaarden of het landschap.</p> <p>Door de bosdelen ten oosten van het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen is een verhoogde recreatiedruk voorzien, gezien de ontwikkeling van een toegangspoort aan de Salamander en de vandaar vertrekkende wandel- en fietsroutes. Dit past in de zonering van het recreatief medegebruik binnen het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen.</p> <p>Elke vorm van erosie van de steilrand moet venwel tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden.</p>	
--	--	--	--

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	5.2	Droog bos met (halfopen) heide
Situering	Bossen die de Mechelse Heide en de Kikbeek omgeven. Groeve Mechelse Heide Noord en noordelijk deel Oleinderheidebos.	<p>Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: volledig, behalve Oleinderheidebos te As en deel groeve Mechelse Heide Noord. Gewestplan: bosgebied, bosgebied met ecologisch belang, natuurgebied, Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB, behalve bossen percelen van Oleinderheidebos en ten oosten van het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen.</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Gemengd droog bos op droge zandgrond beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer, met een maximum aan open plekken met droge heide of schraal grasland. Het bos heeft een ongelijkjarige opbouw en is gemengd samengesteld.</p> <p>Het bos is vrij licht (kroonbedekking 50-100 %, zodat het zonlicht ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan bereiken. De aanwezigheid van een groot aantal grotere open plekken (nieuwe en bestaande, 1,5 à 3 ha per plek, en zandwegen zorgt voor lokaal sterkere lichtinval en temperatuursgradiënten, en geeft mogelijkheden voor de ontwikkeling van mantel- en zoomvegetaties. Op de open plekken groeien waardevolle vegetaties zoals heischraal grasland en droge heide. Als beheer uitblijft, evolueert de heide richting droog bos. Solitaire bomen of boomgroepjes kunnen in de heide nog wel van belang zijn voor tal van doelsoorten (maximale verbossing van 30%), aangezien zij zorgen voor een variatie in wind- en lichtsterkte, vochtgehalte en temperatuur. Dit is van belang in de levenscyclus van allerhande insecten en</p>	<p>Deze bossen omringen één van de grootste, relatief open heideterreinen van Vlaanderen. Door aangepast beheer van deze bossen, zullen soorten die van nature thuishoren in de overgang tussen heide en bos hier hun geschikte habitat vinden. Dit ecologische 'bosrandbeheer' bestaat uit het ontwikkelen van brede boscorridors met goed ontwikkelde mantel-zoom vegetaties en verspreid in dit netwerk van deze zonbeschenen bosranden liggen structuurrijke heidepercelen.</p> <p>Op de Mechelse heide komt onder andere de grootste populatie nachtzwaluwen in Vlaanderen voor. Het geschikt maken van de bossen grenzend aan deze heidecomplexen betekent een rechtstreekse habitatuitbreiding zodat een duurzame populatie in het gebied gegarandeerd kan blijven.</p> <p>De veldparelmoervlinder is met uitsterven bedreigd in Vlaanderen. De grootste Vlaamse populatie bevindt zich momenteel op het vliegveld van Wiemesmeer in Zutendaal grenzend aan het NRP-gebied. Aangezien het een geïsoleerde populatie betreft is het</p>

<p>reptielen. Verder zijn ze ook belangrijk als uitkijk- en zangposten voor vogels. Wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties. Bij voorkeur worden deze brede boswegen met mantel-zoom vegetaties aangelegd tussen de open heide terreinen die in het gebied aanwezig zijn. Het frezen van verscheidene van deze boswegen in combinatie met het recreatieluw houden ervan zal geschikt habitat creëren voor de nachtzwaluw.</p> <p>Bestrijding van invasieve exoten is noodzakelijk. Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. Dit is belangrijk als leef- of foerageergebied voor verschillende soorten. Het draagt ook bij tot de structuurvariatie in het bos.</p> <p>De oppervlakte "open ruimte" tijdelijk vergroten door toepassen van periodieke kaalkap in bossen aansluitend op de grote heideterreinen zal naast een versnelde omvorming naar structuurrijk inheems gemengd bos tevens als geschikt habitat voor de nachtzwaluw kunnen fungeren.</p> <p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringsgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Bijzondere maatregelen in de bosbestanden tussen het militair domein en de Kikbeekbron, ten behoeve van de migratie van de Veldparelmoervlinder zijn noodzakelijk.</p> <p>Behoud schrale graslanden als open plek in het bos rond de schutterijen in de omgeving van Proosterbos</p> <p>Ecologische processen: De oppervlaktes droge heide zijn functioneel met elkaar verbonden via open zones (met heide- of andere laagblijvende vegetaties, zoomvegetaties langs zandwegen). De totale oppervlakte aan heide moet voldoende groot en gevarieerd zijn om de doelsoorten te</p>	<p>wenselijk om halfopen verbindingen te maken met het NRP-gebied zodat de soort ook hier populaties kan vormen. Beheer van tal van terreinen is hierop gericht. Gesloten bossen vormen echter een barrière voor deze soort.</p>
--	--

	<p>kunnen herbergen. Rond de open plekken is het bos meer open, zodat nog veel licht tot de kruidlaag kan doordringen.</p> <p>Doelsoorten zijn nachtzwaluw, boomleeuwerik, zadelsprinkhaan, gladde slang, groentje en bruine eikenpage, rode dopheide.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) 	

Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoelty pes		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>De bossen behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen en het daarop aansluitende domeinbos zijn te beschouwen als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar, omdat ze als de voornaamste broedkamer van het Nationaal Park fungeren. De infrastructuur mag behouden blijven, aanpassing is aanbevolen als hier de natuurwaarden een gunstige invloed van ondervinden. Bijkomende ontwikkelingen kunnen enkel, mits er geen cumulatief effect is waardoor deze ontwikkeling een negatief effect heeft op de aanwezige natuurwaarden. Na de herstructurering van groeve Berg is het nodig de huidige infrastructuur te herbekijken, omdat te verwachten is dat de ecologische kwetsbaarheid er toeneemt, waardoor bepaalde paden mogelijksterwijs best anders worden gelegd.</p> <p>Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit aan de steilrand moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden.”</p>	<p>Vanaf het moment dat er geen werfverkeer meer langs de toeristische weg moet passeren, is het aangewezen de ecologisch baten en de kosten te analyseren om de toeristische weg onder groeve Berg af te leiden en de gebruikers ervan aansluiting te laten vinden op de bestaande fietsroute ten oosten van de Mechelse Heide. Indien de baten niet opwegen tegen de kosten, moet op zijn minst de toeristische weg over het hele traject versmald worden tot een fietspad.</p> <p>Na de herstructurering van groeve Berg is het nodig de huidige infrastructuur te herbekijken, omdat te verwachten is dat de ecologische kwetsbaarheid er toeneemt, waardoor bepaalde paden mogelijksterwijs best anders worden gelegd.</p>

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	5.3	Open, droge heide met halfopen heide en droog grasland
Situering	Droge heidegebieden op de Mechelse Heide en rond de Kikbeekgroeve Open heidegebiedje langs het Kolenspoor in As	Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied en ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied, Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB,
Bindend streefbeeld	<ul style="list-style-type: none"> • Streefbeeld: Centraal ontwikkelen van een groot open heidelandschap omgeven door een meer structuurrijke heide die een meer geleidelijke overgang naar de bossen vormt. Waar de potentie zich voordoet vormt de heide een mozaïek met heischraal grasland. Om deze visie te realiseren zullen in het centrale bosjes op de heide gekapt worden en omgezet worden naar heide. Verspreid kunnen in het open gedeelte nog steeds bomen, boomgroepen of struwelen voorkomen. Er wordt een open natuurverbinding gecreëerd tussen de Mechelse heide (groeve Berg) en het Ven onder de Berg voor soorten gebonden aan ondiepe wateren. <p>Heischrale vegetaties en zandige, open plekken moeten minstens behouden blijven of nog beter ontwikkeld worden. Zo worden er ter hoogte van de Kikbeekvallei op het plateau een grotere oppervlakte aan heischrale graslanden ontwikkeld en zullen langs de toeristische weg bredere, grazige bermen ontwikkeld worden. De (voorlopige, i.e. in afwachting van de zandontginning) grazige vegetaties in de LBU-groeve worden in functie van het behoud van grasland beheerd.</p>	Het openmaken rond het Ven onder de Berg zal tevens de verdamping van regenwater en de cumulatie van stikstof in het grondwater door de bossen tegengaan hetgeen de waterhuishouding van het Ven onder de Berg ten goede moet komen.

	<p>De oppervlakte droge heide wordt vergroot door ver- of beboste heide open te maken (met behoud van beboste stroken op de randen) en bosranden aansluitend op de grote heideterreinen sterk te dunnen (zoals bijvoorbeeld het Peensbos). Dit, in combinatie met het afbakenen van voldoende grote rustgebieden en het verbinden van de grote heide-entiteiten met elkaar (door tussenliggende barrières op te heffen) zal opnieuw een grotere landschappelijke openheid tot gevolg hebben hetgeen opnieuw perspectieven biedt voor de grauwe kiekendief. Rondom beogen we een structuurrijke halfopen heide voor o.a. nachtzwaluw en zadelsprinkhaan. Voorwaarde voor de maatregelen is dat het kappen van de verboste percelen samen verloopt met de maatregelen in de bossfeer: dunnen bos, kappen van open plekken in het bos.</p> <p>Het beheer van dit heidelandschap dient afgestemd te worden op de specifieke habitatvereisten van bepaalde (rode lijst)soorten. Zo is een onderzoek naar mogelijkheid voor de ontwikkeling van een jeneverbesstruweel een mogelijkheid, in functie van het behoud van deze bedreigde soort.</p> <p>In deze zone worden best geen, tenzij onvermijdelijke, werken uitgevoerd tijdens het broedseizoen (maart-augustus).</p> <p>Doelsoorten zijn grauwe kiekendief, klapekster, zadelsprinkhaan, kormavvlinder, veldparelmoervlinder, grauwe klauwier, blauwvleugelsprinkhaan, veldkrekel, bruine eikenpage, bruine kiekendief, rode dopheide en jeneverbes e.a.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <p>Droge heide en voedselarm tot matig voedselarm grasland</p> <ul style="list-style-type: none"> • heischrale graslanden (6230) • droge atlantische heide (4030) 	
<p>Niet - bindend</p>		

streefbeeld	Natuurdoel- types		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>De zones behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen zijn te beschouwen als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar: omdat ze als de voornaamste broedkamer van het Nationaal Park fungeren. De infrastructuur mag behouden blijven, aanpassing is aanbevolen als hierdoor de natuurwaarden een gunstige invloed ondervinden. Bijkomende recreatiedruk is niet wenselijk, tenzij in de huidige wandelzone op de Mechelse Heide. Daar kunnen bijkomende ontwikkelingen enkel mits er geen cumulatief effect is waardoor deze ontwikkeling een negatief effect heeft op de aanwezige natuurwaarden. Na de herstructurering van groeve Berg is het nodig de huidige infrastructuur te herbekijken, omdat te verwachten is dat de ecologische kwetsbaarheid er toeneemt, waardoor bepaalde paden mogelijksterwijs best anders worden gelegd.</p>	<p>Vanaf het moment dat er geen werfverkeer meer langs de toeristische weg moet passeren, is het aangewezen de ecologisch baten en de kosten te analyseren om de toeristische weg onder groeve Berg af te leiden en de gebruikers ervan aansluiting te laten vinden op de bestaande fietsroute ten oosten van de Mechelse Heide. Indien de baten niet opwegen tegen de kosten, moet op zijn minst de toeristische weg over het hele traject versmald worden tot een fietspad.</p> <p>Na de herstructurering van groeve Berg is het nodig de huidige infrastructuur te herbekijken, omdat te verwachten is dat de ecologische kwetsbaarheid er toeneemt, waardoor bepaalde paden mogelijksterwijs best anders worden gelegd.</p>

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	5.4	Open schrale graslanden in complex met heide en pioniersvegetaties en akkergewassen op schrale zandgrond
Situering	Voormalige akkers gelegen ten zuiden van de LBU-groeve en langs de Heiwijckweg. Voormalige akkers aan de Kikbeekbron.	Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: grotendeels Gewestplan: deels natuurgebied en deels ten gevolge van het RUP Berggrind dd. mei 2005; ontginningsgebied met nabestemming natuur Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB,
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld:</p> <p>Open landschap bestaande uit een mozaïek van schrale graslanden, droge heide en her en der kleinschalige akkers op een voedselarme akkergrond. Verspreid in het landschap vinden we verspreide bosjes of struwelen. De akkers hebben geen volwaardige economische functie maar dienen om een ecologische meerwaarde te bieden voor de beoogde doelsoorten. De akkergronden hebben dan ook een ecologisch interessante teeltfrequentie en -variatie (mix van graangewas, vlinderbloemigen en andere akkergewassen) en worden verbouwd zonder gebruik van herbiciden of insecticiden en zonder gebruik van kunstmest. Het gebruik van stalmest of gecomposteerd organisch materiaal is mogelijk.</p> <p>5 tot 10% van de akkergewassen worden op het veld gelaten (overwintering van gorzen, zoogdieren, ...), deze stroken zijn gezoned op de overgang van akker naar houtkanten, ruigten of bos.</p> <p>Blote zandgrond (paden of perceelsranden) zijn interessante warme plekken voor tal van bodeminsecten.</p>	<p>Schrale graslanden en akkers zijn een zeldzame biotoop geworden in Vlaanderen.</p> <p>Tot voor 30 jaar waren voedselarme percelen binnen de landbouw nog een eerder algemeen fenomeen. Beide biotopen herbergen talloze planten- en diersoorten die louter in deze voedselarme condities overleven. Een groot deel van de wilde fauna- en florasoorten die het in Vlaanderen zeer moeilijk hebben (Rode lijst) komen voor in deze condities. Speciaal voor de groep die gebonden is aan deze schrale akkerbiotopen worden op deze gronden akkerbewerkingen en -teelten uitgevoerd met een minimaal gebruik van mest. Dergelijke akkers hebben dus louter de functie de biodiversiteit te verhogen.</p> <p>Houtkanten of verspreide bosjes zijn een meerwaarde binnen een complex van deze graslanden. Dit onder andere als broedgebied voor de Grauwe klauwier, maar ook omdat ze door hun schermfunctie zorgen voor windluwe, warme microklimaten die vooral voor insecten van groot belang zijn.</p> <p>In het kader van de oprichting van het Nationaal Park en de uitbreiding van de grindontginning is in een protocol tussen de</p>

	<p>De schrale graslanden kennen een maaibeheer aangepast aan de beoogde doelsoorten en/of worden (na-)begrasd met paarden.</p> <p>Doelsoorten zijn grauwe klauwier, grauwe kiekendief, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, kormavvlinder, veldkrekel, geelgors e.a.</p>	<p>Vlaams minister bevoegd voor leefmilieu, de gemeente Maasmechelen, het Regionaal Landschap Kempen en Maasland en SCR Sibelco afgesproken dat de gronden in dit deelgebied worden onttrokken aan het landbouwgebruik en worden geïntegreerd in het Vlaams Natuurreservaat. De gronden worden hiervoor ontpacht.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droge voedselrijke ruigte (droge boszoom) (6430) • Heischraal grasland (6230) 	
Niet - bindend streefbeeld		
	Natuurdoel- types	
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>Gezien de beperkte oppervlakte van dit gebied en de aard van het habitat is recreatief medegebruik hier niet aangewezen.</p>

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	5.5	Natte heide met vennen, vijvers en moerassen
Situering	<p>Natte heidegebieden ter hoogte van de groeves op de Mechelse Heide en Kikbeek, de vennen zoals het Breedven en het Ven onder de Berg</p>	<p>Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: volledig Gewestplan: grotendeels reservaatgebied, natuurgebied, ontginningsgebied met nabestemming natuur Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB,</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Open landschap bestaande uit natte en vochtige heide waarin verscheidene goed ontwikkelde vennen zijn gelegen en zich bovendien vijvers met oever- en moerasvegetaties bevinden. Het areaal aan natte heidevegetaties wordt vooral uitgebreid ter hoogte van de groeves, na en gelijktijdig met de ontginning: ontwikkeling van voldoende grote ondiepe waterpartijen aan de rand van waterplassen en kleine vennetjes op de hogere delen. Deze natte heidevegetaties zullen met mekaar verbonden worden door enerzijds de omvorming van bos naar vochtige heide, ter hoogte van Peensbos, waarbij de zone rond het Breedven wordt verbonden met groeve Berg en anderzijds het creëren van een open verbinding tussen groeve Berg en Ven onder de Berg.</p> <p>Verder is een verbetering van de waterhuishouding van de bestaande vennen en de omliggende venige vegetaties noodzakelijk waarbij factoren die een daling van de grondwatertafel veroorzaken opgeheven moeten worden. Hierbij moet gebiedseigen water beter behouden blijven (dempem ontwateringsgrachten) en naaldbossen op de infiltratiegebieden omgevormd worden naar structuurrijke</p>	<p>Uitbreiding van de oppervlakte natte heide en vennen en ondiepe waterpartijen wordt voorzien binnen de natuurinrichting na de exploitatie van de LBU-groeve, en dit aansluitend op het Breedven en een gelijkaardige natuurontwikkeling bij groeve Berg met aanleg van ondiepe waterpartijen waarop water- en oevervegetaties zich kunnen ontwikkelen.</p> <p>Naaldbossen houden jaarrond hun naalden en verdampen op deze manier veel meer water dan respectievelijk loofbossen en heidevegetaties. Bovendien vangen ze ook meer stikstof (NOX) uit de lucht waardoor de bodem verzuurd. Vandaar dat er rond de natte heidevegetaties en de vennen gestreefd wordt naar een omvorming van deze naaldbossen naar loofbossen, of indien de vennen te sterk verdroogd en verzuurd zijn naar heidevegetaties zodat opnieuw een grotere hoeveelheid (gebufferd) kwelwater deze vegetaties en vennen kan voeden en kensoorten (bv</p>

	<p>droge heide of loofbos.</p> <p>Het waterpeil dient continu opgevolgd te worden via peilbuizen.</p> <p>Effectgerichte maatregelen ter beperking van de verzuring van de vennen dienen onderzocht te worden.</p> <p>Het beheer van dit natte heidelandschap dient afgestemd te worden op specifieke habitatvereisten van bepaalde (rode lijst)soorten.</p> <p>In deze zone worden best geen, tenzij onvermijdelijke, werken uitgevoerd tijdens het broedseizoen.</p> <p>Om een open landschap te behouden dient de heide frequent gemaaid of geplagd te worden en boomopslag verwijderd te worden (10% boomopslag toegelaten).</p> <p>Doelsoorten zijn heikikker, rugstreepad, gevlekte glanslibel, speerwaterjuffer, noordse witsnuitlibel, groentje, bruine kiekendief, watersnip, roerdomp en flora als lavendelheide, kleine veenbes, hoogveenveenmos e.a.</p>	<p>klokjesgentiaan) opnieuw kunnen kiemen.</p>				
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 865 651 1150">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 865 1218 1150"> <p>Natte en venige heide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noord Atlantische vochtige heide (4010) • Overgangs- en trilveen (7140) • Actief hoogveen (7110) <p>Vennen en vijvers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mineraalarme oligotrofe wateren (3110) • rietland </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	<p>Natte en venige heide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noord Atlantische vochtige heide (4010) • Overgangs- en trilveen (7140) • Actief hoogveen (7110) <p>Vennen en vijvers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mineraalarme oligotrofe wateren (3110) • rietland 			
Natuurdoel- types	<p>Natte en venige heide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noord Atlantische vochtige heide (4010) • Overgangs- en trilveen (7140) • Actief hoogveen (7110) <p>Vennen en vijvers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mineraalarme oligotrofe wateren (3110) • rietland 					
Niet - bindend streefbeeld	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 1157 651 1254">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 1157 1218 1254"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="430 1254 651 1375">Voorwaarden aan recreatief medegebruik</td> <td data-bbox="651 1254 1218 1375">De zones behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen zijn te beschouwen als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar. Vooral omdat het</td> </tr> </table>	Natuurdoel- types		Voorwaarden aan recreatief medegebruik	De zones behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen zijn te beschouwen als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar. Vooral omdat het	<p>.Er is weinig of geen recreatief medegebruik in deze zones behalve een enkel wandelpad in elk deelgebied.</p> <p>Recreatieve ontwikkelingen ter hoogte van het Prinsenspark zijn mogelijk voor zover ze geen nadelige invloed hebben op het Ven</p>
Natuurdoel- types						
Voorwaarden aan recreatief medegebruik	De zones behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen zijn te beschouwen als kwetsbaar tot zeer kwetsbaar. Vooral omdat het					

		betredingsgevoelige vegetaties betreft. Eventueel aanwezige paden mogen behouden blijven, maar aanpassing is aanbevolen als de natuurwaarden hier een gunstige invloed van ondervinden. Bijkomende recreatiedruk is niet wenselijk.	onder de Berg en zijn directe omgeving
--	--	---	--

Deelgebied 6 –Koninklijk Domein, Ziep- en Asbeekvallei, Neerharerheide en omgeving

Dit deelgebied is grotendeels gelegen in SBZ-H, SBZ-V en VEN en vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van:

- Droog bos (habitat 9190)
- Droog bos in complex met droge (halfopen) heide (habitat 9190, 4030)
- Open, droge heide in complex met halfopen heide en droog bos (habitat 4030, 9190)
- Natte heide in complex met vennen en moerassen, droge open en halfopen heide en nat voedselarm tot matig voedselarm grasland (habitat 4010,3130,4030,6230,7140,7110,7150)
- Voedselarm tot matig voedselarm grasland in complex met open tot halfopen voedselarme akkers (habitat 6230)
- Droog bos in complex met akkers of grasland met houtkanten (habitat 9190)
- Nat bos (habitat 91d0, 91°0)
- Gagelstruweel (Sm)

Prioritair in dit deelgebied is:

- 1) de uitbreiding van het areaal natte, venige heide in de Ziepbeek, Asbeekvallei en de Neerharerheide waardoor de hoog- en laagveenstukken en de aanwezige vennen opnieuw aansluiting vinden met elkaar. In combinatie met droge open en struweelrijke heide, heischrale graslanden en halfopen bossen bekomt men zo een waardevolle mozaïek van droog- nat gradiënten, open-struweelrijke gradiënten hetgeen noodzakelijk is voor doelsoorten als het gentiaanblauwtje, watersnip, grauwe en bruine kiekendief, groentje, heikikker, hoogveenglanslibel, speerwaterjuffer e.a.
- 2) De oppervlakte open habitat in het koninklijk domein, zowel droge, en natte heide als natte graslanden, uitbreiden zodat een open verbinding ontstaat tussen de zuidelijke en de noordelijke "natte" terreinen hetgeen de connectiviteit voor typische soorten moet verbeteren en kolonisatie in beide richtingen moet mogelijk maken en het maken van de verbinding tussen Ziepbeekvallei, Neerharerheide en Vallei van de Asbeek.
- 3) De oppervlakte schraal grasland en voedselarme akkers ter hoogte van de kikbeek gevoelig uitbreiden en via omzetting van andere graslanden gelegen in dit deelgebied naar schralere vormen de verbinding te maken met de kanaalbermen gelegen ten zuiden van het toepassingsgebied. Dit voor doelsoorten als veldparelmoer-, kommavliinder en klaverblauwtje hetgeen tevens soorten als de grauwe klauwier, klapekster en veldkrekel ten goede zal komen.
- 4) Tot slot streven naar een gunstige instandhouding van de veenbossen en de omliggende zuurminnende eikenbossen met wintereikenrelicten en een bijzondere aandacht voor de beekprik (bijlage II) die nog voorkomt op de As- en Ziepbeek.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.1 Droog bos	
Situering	Heiwijckbossen, bossen te Opgrimbie, Lanaken, Pietersheimbos, ...	<p>Statuut: SBZ: grotendeels Vogel- en Habitatrichtlijngebied, behalve de Heiwijckbossen, bossen te Lanaken VEN: bijna volledig, behalve de Heiwijckbossen, bossen te Lanaken Gewestplan: bosgebied met ecologisch belang en natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Bos met een gevarieerde structuur, een ongelijkjarige opbouw en gemengd samengesteld naast kernen die bestaan uit oud loofhoutbos. Het bos wordt beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer.</p> <p>Ten minste 20 % van de oppervlakte van het bos bestaat uit of is in omvorming naar gemengde bestanden van zomereiken-berkenbos met Grove den . Bij voorkeur worden de bestanden omgevormd rondom bestaande kernen loofhoutbos die aanwezig zijn in het gebied. Zo wordt er getracht om tot aaneengesloten kernen van minimaal 50ha te komen en deze met elkaar te verbinden. Ook in de loofhoutkernen mag 10% grove den behouden blijven.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht plaatselijk ook in het vegetaties seizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken, die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is, dienen behouden te blijven. Vennetjes in het</p>	<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar inheems gemengd bos te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p>

	<p>bos, zoals in de Heelvijvers, dienen vrijgesteld te worden. Bovendien zijn mantel-zoomsituaties gewenst op de overgang van bos naar open landschap. Invasieve exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik dienen bestreden worden om verjonging van inheemse (streekeigen) soorten mogelijk te maken en zodat zich tevens een goed ontwikkelde kruidlaag kan ontwikkelen.</p> <p>Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. In de omgeving van de wegen en paden is het staand dood hout om veiligheidsredenen omgelegd. Er wordt gestreefd naar een hoog percentage dood hout in de loofhoutkernen zodat zich een geschikt habitat voor het groot vliegend hert (Bijlage II-soort) kan ontwikkelen. Staand dood loofhout is belangrijk als voedselbron voor de middelste bonte specht.</p> <p>Doelsoorten zijn groot vliegend hert, middelste bonte specht, wespendif, boskrekkel en bruine eikenpage.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p> <ul style="list-style-type: none"> • gemengd inheems bos • zuurminnende eiken-berkenbossen van het type betulo-quercetum 	
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<p>Streven naar gemengd inheems bos</p>	<p>Voor eventuele bosbestanden, niet gelegen in VEN of SBZ en eigendom van particulieren zijn geen criteria duurzaam bosbeheer van toepassing. De omvorming naar gemengd inheems bos wordt niet verplicht gesteld, maar wordt aanbevolen.</p>
	<p>Natuurdoel- types</p> <p>Gemengd inheems bos</p>	
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Deze bossen zijn in principe minder kwetsbaar. Ontwikkeling van infrastructuur voor zachte recreatievormen is mogelijk, hierbij moet gestreefd worden naar een grootmazig netwerk door bundeling van routes.</p>	<p>Ontwikkeling van recreatief medegebruik is mogelijk, hierbij dienen echter momenteel vrijwel ongestoorde gebieden als dusdanig bewaard blijven. Bij de ontwikkeling van een netwerk moeten grote stille boskernen maximaal behouden blijven.</p>

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.2 Droog bos met droge (halfopen) heide	
Situering	Bossen die het Koninklijk Domein, de Ziepbeekvallei, de Neerharerheide en de Asbeekvallei omsluiten.	Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: bijna volledig, behalve bossen van het Koninklijk Domein Gewestplan: natuurgebied, reservaatgebied, Koninklijk Domein Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB, behalve het Koninklijk Domein
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Gemengd droog bos op droge zandgrond beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer, met een maximum aan open plekken met droge heide of schraal grasland. Het bos heeft een ongelijkjarige opbouw en is gemengd samengesteld. Bij voorkeur wordt een zo groot mogelijk aandeel van het naaldhout omgezet naar inheems gemengd bos zodat de hoeveelheid gebufferd kwelwater in de aansluitende natte gebieden opnieuw toeneemt.</p> <p>Het bos is vrij licht (kroonbedekking 50-70 %), zodat het zonlicht ook in het vegetatiesizoen de bosbodem kan bereiken. De aanwezigheid van een groot aantal grotere open plekken (nieuwe en bestaande, 1,5 à 3 ha per plek, en zandwegen zorgt voor lokaal sterkere lichtinval en temperatuursgradiënten, en geeft mogelijkheden voor de ontwikkeling van mantel- en zoomvegetaties. Op de open plekken groeien waardevolle vegetaties zoals heischraal grasland en droge heide. Als beheer uitblijft, evolueert de heide richting droog bos. Solitaire bomen of boomgroepjes kunnen in de heide nog wel van belang zijn voor tal van doelsoorten (maximale verbossing van 30%), aangezien zij zorgen voor een variatie in wind- en lichtsterkte, vochtgehalte en temperatuur. Dit is van belang in de levenscyclus van allerhande insecten en</p>	<p>Deze bossen omringen één van de belangrijkste natte heideterreinen van Vlaanderen. Een aangepast beheer van deze bossen zal een positieve invloed hebben op deze natte terreinen en de verdroging en verzuring ervan tegengaan. Tevens zullen soorten die van nature thuishoren in de overgang tussen heide en bos hier hun geschikte habitat vinden.</p> <p>Naaldbossen houden jaarrond hun naalden en verdampen op deze manier veel meer water dan respectievelijk loofbossen en heidevegetaties. Bovendien vangen ze ook meer stikstof (NOX) uit de lucht waardoor de bodem verzuurd. Vandaar dat er rond de natte heidevegetaties en de vennen gestreefd wordt naar een omvorming van deze naaldbossen naar loofbossen, of indien de vennen te sterk verdroogd en verzuurd zijn naar heidevegetaties zodat opnieuw een grotere hoeveelheid (gebufferd) kwelwater deze vegetaties en vennen kan voeden en kensoorten (bv klokjesgentiaan) opnieuw kunnen kiemen.</p>

	<p>reptielen. Wegen door het bos zijn voor een groot deel voorzien van goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetaties.</p> <p>Bestrijding van invasieve exoten is noodzakelijk. Minstens 4 % van het totale bestandsvolume van het bos bestaat uit staand en liggend dood hout. Dit is belangrijk als leef- of foerageergebied voor verschillende soorten. Het draagt ook bij tot de structuurvariatie in het bos.</p> <p>Waar de steilrand van het Kempisch plateau grenst aan "essentiële" natte heideterreinen zoals de Ziepbeekvallei, Neerharerheide en de Asbeekvallei (zie IHD) dienen naaldbossen maximaal (15% open plekken) omgezet te worden naar een open landschap aangezien de naaldbossen hier een sterke negatieve invloed hebben (verdroging en verzuring) op deze natte terreinen. De steilrand is een landschappelijk belangrijk structurerend element, de herkenbaarheid moet worden gevrijwaard in het landschap</p> <p>Ook aanwezige ontwateringsgrachten in deze bossen dienen gedempt te worden zodat een maximale hoeveelheid regenwater in het Kempische plateau kan infiltreren (zie hoger).</p> <p>Hierdoor stijgt enerzijds de hoeveelheid gebufferd kwelwater dat de natte heideterreinen bereikt en wordt anderzijds een unieke vochtgradiënt gecreëerd gaande van venige vegetaties naar droge vegetaties. Rond de open plekken is het bos meer open en structuurrijk, zodat nog veel licht tot de kruidlaag kan doordringen.</p> <p>Verbreden van bosdreven, aansluitend op de grote heideterreinen als habitat voor o.a. de nachtzwaluw en als verbinding tussen open terreinen. De toegangsweg van het Koninklijk domein en het fietspad ten zuiden van de bosplaats Kortberg wordt maximaal ingericht in functie van doelsoorten als heideblauwtje, gladde slang,</p>	
--	---	--

	<p>hazelworm met schrale grazige vegetaties die jaarlijks in september, oktober gemaaid worden.</p> <p>Kaalkap in bossen, aansluitend op de grote heideterreinen, vormt een rechtstreekse uitbreiding van het habitat van tal van doelsoorten en betekent een versnelde omvorming naar inheems gemengd bos (zie hoger).</p> <p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoring gevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Aanplanten loofbos op voormalige akkergronden in kader van boscompensatie waarbij er voldoende rekening wordt gehouden voor habitatten van de open sfeer zodat migratie mogelijk blijft.</p> <p>Doelsoorten zijn nachtzwaluw, boomleeuwerik, kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder, gentiaanblauwtje, veenorchtis.</p>	
	<p>Natuurdoel-typen</p> <p>Droog bos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zuurminnend eiken-berkenbos van het type betulo-quercetum (9190) • droge atlantische heide (4030) 	
<p>Niet – bindend streefbeeld</p>	<p>Natuurdoel-typen</p> <p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p> <p>Deze bossen zijn minder kwetsbaar behalve de zones die het dichtst aansluiten bij de natte heidegebieden. Eventueel aanwezige infrastructuur mag behouden blijven, aanpassing is echter aanbevolen als hierdoor de natuurwaarden een gunstige invloed ondervinden. Bijkomende ontwikkelingen kunnen enkel, mits er geen cumulatief effect is waardoor deze ontwikkeling een negatief effect heeft op de aanwezige</p>	<p>De huidige paden in de Ziepebeekvallei kunnen op langere termijn verplaatst worden van het open landschap in deze structuurrijke boszones, waardoor de visuele verstoring in de open heidevlakte verminderd.</p>

		<p>natuurwaarden. Ter hoogte van Molenberg zal een open heideverbinding ontwikkeld worden, waardoor deze zone tussen Ziepbeekvallei en Neerharerheide meer kwetsbaar zal worden. Eventuele bijkomende paden worden best in de periferie van deze zone of in de bossfeer aangelegd.</p> <p>Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit aan de steilrand moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden.”</p>	
--	--	---	--

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD	
	6.3	Open, droge heide met halfopen heide en droog bos	
Situering	Omgeving van het Klooster te Opgrimbie		Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: neen Gewestplan: Koninklijk Domein Eigendom: privé-eigendom
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Het bekomen van een gevarieerd (half-)open heidelandschap bestaande uit open droge heide (verbossing tot 10%) in mozaïek met structuurrijke droge heide (verbossing tot 30%). Zo ontstaat er een heideverbinding tussen de heidegebieden van de Kikbeek/Mechelse heide en de vallei van de Ziepbeek (Gebrande heide). Hiervoor zullen de verboste heidepercelen ter hoogte van het klooster opnieuw opengemaakt moeten worden (met behoud van beboste stroken op de randen) met voldoende aandacht voor		Voornaamste reden voor het omvormen van het bos naar een meer open landschap is een heidestapsteen te herstellen tussen de Mechelse Heide, de heide in de Kikbeekvallei en deze in de Ziepbeekvallei en de Neerharerheide. Op vele plaatsen hebben we momenteel nog te maken met een sterk verboste heide waarbij het grootste deel van de kruidlaag nog uit droge heide bestaat. Hier zal de gewenste uitgangssituatie snel bereikt worden.

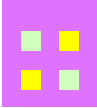
	<p>structuurvariatie. Deze open ruimte wordt omringd door een structuurrijk, open eikenberkenbos (kroonprojectie 50-75%) waarbij er op de overgang gestreefd wordt naar het meest ijle bostype zodat heide en brem zich in de kruidlaag kunnen ontwikkelen.</p> <p>Alvorens de meer gesloten delen open te kappen zal eerst een grondige exotenbestrijding noodzakelijk zijn in deze percelen en de omliggende bossen. In deze percelen zal tevens het verwijderen van het strooisel en de humuslaag noodzakelijk zijn om kieming van de gewenste soorten mogelijk te maken.</p> <p>Onderzoek naar mogelijkheid voor de ontwikkeling van een jeneverbesstruweel in functie van het behoud van deze bedreigde soort.</p> <p>In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Doelsoorten zijn heideblauwtje, gentiaanblauwtje, bruine eikenpage, gladde slang, nachtzwaluw, rode dopheide en jeneverbes.</p>	<p>Behoud van beboste stroken op de randen, zoals bijvoorbeeld langs wegen en paden, is mogelijk.</p>
	<p>Natuurdoelty pes</p> <ul style="list-style-type: none"> • zuurminnend eikenberkenbos (9190) • droge Atlantische heide (4030) 	<p>Er moet worden gestreefd naar open plekken met heide en verspreid bomen, boomgroepjes of struwelen. Brede mantelzoomvegetaties op de overgang tussen open landschap en bos. De omgevende bossen zijn omgevormd tot een open structuurrijk gemengd inheems bos.</p>
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<p>Dit streefbeeld is gelijk aan het bovenstaande, doch de gecreëerde open plekken zijn groter dan 3 ha, zodat het bereiken van een voldoende staat voor de droge heide (4030) beter gegarandeerd is.</p> <p>Natuurdoelty pes</p> <ul style="list-style-type: none"> • droge Atlantische heide (4030) <p>Voorwaarden aan recreatief</p> <p>Kwetsbaar gebied, omwille van verstoringgevoeligheid nachtzwaluw. Routes en paden voor recreatief gebruik</p>	<p>Open heidevegetatie</p> <p>Gezien het nagestreefde open landschap, waardoor de versturende invloeden een grote reikwijdte hebben, en de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw (zeker in het</p>

	medegebruik	en de niet aan paden gebonden recreatievormen worden uit het open landschap geweerd, maar behoud van bestaande paden blijft mogelijk in de periferie van dit gebied.	broedseizoen), zal dit gebied eens het gewenste streefbeeld is bereikt een hoge verstoring gevoeligheid hebben. Dit maakt het gebied dus kwetsbaar.
--	--------------------	--	---

Gebiedsvisie			Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.4	Natte heide met vennen en moerassen, droge heide en nat grasland	
Situering	Koninklijk Domein, Ziepbeekvallei, Neerharerheide en deel van de Asbeekvallei		Statuut: SBZ: Vogel- en Habitatrichtlijngebied VEN: bijna volledig, behalve bossen van het Koninklijk Domein Gewestplan: natuurgebied, reservaatgebied, Koninklijk Domein Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB, behalve het Koninklijk Domein
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld:</p> <p>Het bekomen van een open landschap hoofdzakelijk bestaande uit natte heidevegetaties in mozaïek met goed ontwikkelde vennen, vochtige heischrale graslanden. Op de rand van deze "natte" gebieden streven we naar een structuurrijke droge heide op de flanken van het Kempisch plateau.</p> <p>Gunstige staat van instandhouding van het habitatype voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond</p> <p>De oppervlakte "natte heide of laagveen" moet toenemen en zich in een gezonde toestand bevinden door 1) ontbossing op plaatsen met hoge potentie voor natte heide, 2) het behouden van gebiedseigen water door het dempen/opstuwen van grachten in de vallei van de Ziepbeek, het Koninklijk domein, Asbeekvallei en de omliggende infiltratiegebieden, 3) de omvorming van</p>		Naaldbossen houden jaarrond hun naalden en verdampen op deze manier veel meer water dan respectievelijk loofbossen en heidevegetaties. Bovendien vangen ze ook meer stikstof (NOX) uit de lucht waardoor de bodem verzuurd. Vandaar dat er rond de natte heidevegetaties en de vennen gestreefd wordt naar een omvorming van deze naaldbossen naar loofbossen, of indien de vennen te sterk verdroogd en verzuurd zijn naar heidevegetaties zodat opnieuw een grotere hoeveelheid (gebufferd) kwelwater deze vegetaties en vennen kan voeden en kensoorten (bv

<p>naaldbos naar structuurrijke droge heide op de flanken van het Kempisch plateau en de omvorming naar loofhout op het plateau wat de verdroging tegengaat en de kweldruk doet toenemen. De maatregelen op de heide moeten samen met maatregelen in het bos worden uitgevoerd.</p> <p>Een continue opvolging van het waterpeil en de kwaliteit ervan via peilbuizen is noodzakelijk.</p> <p>Bovendien moet er een (half-)open verbinding tussen deze natte gebieden zodat het tussenliggende landschap passeerbaar wordt voor de beoogde doelsoorten. De aanwezige vennen/vijvers dienen hersteld te worden door o.a. verwijderen van slib, waar nodig het aanschuinen van de oevers en het openmaken van de venrand etc. (zie ihd).</p> <p>Het visstandsbeheer dient aangepast te worden aan de beoogde natuurdoelen, visvrij of een visstandsbeheer naar zeelt-voorn-snoek gemeenschap.</p> <p>De oppervlakte gagelstruweel dient behouden te blijven maar vrijstelling van bijzondere soorten zoals bv veenorchis of habitatten is prioritair.</p> <p>Uitvoeren soortbeschermingsplan beekprik, opheffen migratieknelpunten en riooloverstorten.</p> <p>Zoneren van recreatie zodat rust behouden blijft en betreding van prioritaire habitatten vermeden wordt.</p> <p>In deze zone worden best geen, tenzij onvermijdelijke, werken uitgevoerd tijdens het broedseizoen..In deze zone wordt best een schoontijd opgelegd, die rekening houdt met de verstoringgevoeligheid van de nachtzwaluw.</p> <p>Doelsoorten zijn gentiaanblauwtje, grauwe- en bruine kiekendief, hoogveenglanslibel, speerwaterjuffer, watersnip, beekprik, heikikker en flora als veenorchis, heideorchis, drijvende waterweegbree, klokjesgentiaan,</p>	<p>klokjesgentiaan) opnieuw kunnen kiemen.</p>
--	--

	beenbreek e.a.	
	Natuurdoel- types	Heidemoeras: <ul style="list-style-type: none"> • Vochtige atlantische heide (4010) • Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren (3130) • Actief hoogveen (7110) • Ovegangs- en trilveen (7140) • Veenslenken (7150) • Dottergraslanden • Bovenloop laaglandbeken van het beekpriktype Droge heide: <ul style="list-style-type: none"> • Droge atlantische heide (4030)
Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoel- types	
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>De zones behorende tot het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen (Ziepbeekvallei en Neerharerheide) zijn te beschouwen als zeer kwetsbaar omwille van het voorkomen van verstoringsgevoelige soorten en de betredingsgevoelige vegetaties. De aanwezige infrastructuur mag behouden blijven, aanpassing is aanbevolen als hier de natuurwaarden een gunstige invloed van ondervinden. Bijkomende of nieuwe infrastructuur is niet wenselijk tenzij ze bovenaan de steilrand, in de bossfeer, kan worden gelegd. Elke vorm van erosie van de steilrand moet tot een minimum worden beperkt. Bij elke ingreep of activiteit aan de steilrand moeten de nodig milderende of voorzorgsmaatregelen genomen worden om erosie te vermijden."</p>
		.Het recreatief medegebruik is zeer beperkt tot enkele paden. Dit dient alsdusdanig behouden te blijven. Op termijn is het wellicht interessanter om bepaalde paden om te leiden naar de bovenkant van de steilrand, in de bossfeer.

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.5 Open heischrale graslanden in complex met heide en pioniersvegetaties en akkergewassen op schrale zandgrond	
Situering	Onder de Berg en ten noorden van het psychiatrisch ziekenhuis Daelwezeth	Statuut: SBZ: Habitatrictlijngebied en Vogelrichtlijngebied behalve ten noorden van het psychiatrisch ziekenhuis. VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied Eigendom: grotendeels openbaar eigendom, deel ten noorden van psychiatrisch ziekenhuis van ANB.
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Het bekomen van een mozaïek van heischrale graslanden en heiden in complex met pioniersvegetaties en akkergewassen waarbij brede houtkanten en mantelzoom vegetaties ontwikkeld worden op de overgang naar bos.</p> <p>Verschralen graslanden ter hoogte van de psychiatrische instelling tot voedselarme graslanden en omzetten akker tot basenarme voedselarme akker met structuurrijke overgang naar het bos. Een nulbemesting is hiervoor noodzakelijk.</p> <p>Houtkanten of verspreide bosjes zijn een meerwaarde binnen een complex van deze graslanden</p> <p>Herstel van het Duivelsven en zijn omgeving.</p> <p>Doelsoorten zijn grauwe kiekendief, grauwe klauwier, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, heideblauwtje, kormavvlinder, veldkrekkel, klaverblauwtje, geelgors e.a.</p>	<p>Deze gronden zijn cruciaal om een "functionele" open verbinding tussen enerzijds het open heidelandschap van de Mechelse heide/Kikbeek en anderzijds de vallei van de Ziepbeek, Neerharerheide en Asbroek te garanderen, wat noodzakelijk is om doelsoorten als bv de grauwe kiekendief te realiseren maar tevens voor tal van ongewervelden die geen grote afstanden over ongeschikt habitat kunnen overbruggen. Door het tussenliggend landschap geschikt te maken zullen deze doelsoorten de overige heidegebieden kunnen bevolken waardoor er een grotere, duurzame (meta-)populatie ontstaat.</p> <p>In het kader van de oprichting van het Nationaal Park en de uitbreiding van de grindontginning is in een protocol tussen de Vlaams minister bevoegd voor leefmilieu, de gemeente Maasmechelen, het Regionaal Landschap Kempen en Maasland en SCR Sibelco afgesproken dat de gronden in dit deelgebied worden onttrokken aan het landbouwgebruik en worden geïntegreerd in het Vlaams Natuurreservaat. De gronden worden hiervoor ontpacht.</p>
	Natuurdoel- Droog grasland:	

	types	<ul style="list-style-type: none"> • Heischraal grasland (6230) • Kamgrasland • Glanshavergrasland • Droge voedselrijke ruigte (boszoom) (6430) • Soorten van basenarme schrale akkers Droge heide: <ul style="list-style-type: none"> • Droge Atlantische heide (4030) 	
Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoelty pes		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	<p>Het gebied Onder de Berg is aangeduid als een kwetsbaar gebied, omdat deze gebieden worden gerekend tot de broedkamer van het Vlaams Natuurreservaat Hoge Kempen omwille van het voorkomen van verstoringsgevoelige soorten en de betredingsgevoelige vegetaties. De aanwezige infrastructuur mag behouden blijven, doch deze moet een doortochtfunctie hebben.</p>	

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.6	Droog bos met grasland
Situering	Graslanden ter hoogte van Domein Daalbroek, Domein Zangersheide en Pietersheim	Statuut: SBZ: neen, behalve Habitatrichtlijngebied ter hoogte van Daalbroek VEN: neen, behalve Habitatrichtlijngebied ter hoogte van Daalbroek Gewestplan: groengebied, natuurgebied en bijzonder groengebied Eigendom: privé-eigendom
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld:</p> <p>Structuurrijke gemengde of loofbossen in mozaïek met kleinschalige bloemrijke graslanden met houtige kleine landschapselementen en aandacht voor ruigten en perceelsrandbeheer.</p> <p>Er moet bijzondere aandacht uit gaan naar het behoud, ontwikkeling/herstel van houtkanten en de ontwikkeling van ruigten en perceelrandbeheer. Deze perceelranden bevinden zich tussen graslandvegetaties of op de overgang van grasland naar bos/houtkanten en dienen ontwikkeld te worden als structuurrijke onbemeste graslandvegetaties, die gefaseerd gemaaid of beweid worden. Minimale breedte van deze stroken bedraagt 6 tot 12m. De graslandvegetaties dienen onbemest te blijven en worden verschaald door ze te maaien, eventueel met een nabegrazing. Als ze zich na verloop van tijd in een gunstige bloemrijke staat bevinden kan overgeschakeld worden op een jaarrondbegrazing.</p> <p>Het bos is plaatselijk vrij licht tot gesloten (kroonbedekking 50-100 %), zodat het zonlicht</p>	<p>Het is niet de bedoeling om de omvorming naar loofhout te versnellen door niet kaprijpe bestanden vroegtijdig te kappen, tenzij de eigenaar dit zelf beslist. Voor alle homogene aanplantingen van niet-inheemse boomsoorten moet er evenwel een omvormingsplan zijn, waarbij wordt gestreefd naar gemengde bestanden waarvan 30% van het grondvlak wordt ingenomen door inheemse (streekeigen) loofbomen. 20% van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan of in omvorming zijn naar inheemse (streekeigen) en standplaatsgeschikte boomsoorten.</p> <p>Norm voor inheemse bestanden: inheemse (streekeigen) boomsoorten moeten 90% van het grondvlak van het bestand innemen.</p> <p>Norm voor gemengde bestanden: er zijn minstens 2 verschillende boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt 80% of minder van het bestandsoppervlak in of 80% van het totale stamtaal is jonger dan 30 jaar.</p> <p>Hier kan optimaal gebruik gemaakt worden van de beheerovereenkomsten botanisch beheer.</p>

	<p>plaatselijk ook in het vegetatieseizoen de bosbodem kan bereiken. Bestaande open plekken die in het bos aanwezig zijn en waar een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dienen behouden te blijven. De bossen worden beheerd volgens de criteria duurzaam bosbeheer. Plaatselijk zijn er meer vochtige bostypes.</p> <p>De Molenbeek dient te voldoen aan de kwaliteitsvereisten van beekprik.</p> <p>Doelsoorten zijn grauwe klauwier, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, veldkrekkel, klaverblauwtje, geelgors e.a.</p>	De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.	
	<p>Natuurdoel- types</p>	<p>Kam- en glanshavergrasland (type klaverblauwtje/veldparelmoer) Bovenloop laaglandbeek beekpriktype Bossen: zuurminnend eiken-berkenbos (9190), Gemengd inheems bos</p>	
Niet - bindend streefbeeld			
	<p>Natuurdoel- types</p>		
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	Deze gebieden zijn aangeduid als minder kwetsbaar.	

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	6.7	Nat bos
Situering	Bossen rond de Aspermansvijver, op het Domein Daalbroek, de Asbeekvallei	Statuut: SBZ: Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied en reservaatgebied Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB, behalve bos op Domein Daalbroek
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Een goed ontwikkeld elzen- of berkenbroek ter hoogte van de Asbeekvallei, aan de voet van Pietersheimbos en de lepelvorm en ten slotte aan het domein Daalbroek door een herstel van de watertafel en/of tegengaan verdroging door het dempen van grachten en kappen van naaldhout op of nabij venige lenzen en broekbossen. Ook de omvorming van naaldbossen naar loofbos of heidevegetaties op de flanken van het Kempisch plateau zal een verhoging van de grondwatertafel in de valleien tot gevolg hebben.</p> <p>Actieve omvorming van exoten op plaatsen met potentie tot broekbos of ongewenste boomsoorten laten afsterven door herstel van de watertafel is noodzakelijk.</p> <p>Voorkomen of ongedaan maken van aanrijking en vervuiling.</p> <p>Ecologische processen: De natte bossen worden gevoed door grondwater, dat in het winterhalfjaar tot aan of op het maaiveld staat. De grondwaterschommelingen zijn beperkt, zodat ook in de</p>	

	zomer de grondwaterstanden niet te diep mogen wegzakken. Een ecohydrologisch onderzoek moet nagaan wat de gewenste hydrologische omstandigheden voor de natte bossen inhouden.		
	Natuurdoel- types	Nat bos: <ul style="list-style-type: none"> • Elzenbroekbos (91E0) • Voedselarm Berkenbroekbos (91D0) 	
Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoel- types		
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	De Asbeekvallei is te beschouwen als zeer kwetsbaar: omwille van het voorkomen van verstoringsgevoelige soorten en betredingsgevoelige vegetaties. De aanwezige infrastructuur mag behouden blijven, aanpassing is aanbevolen als hier de natuurwaarden een gunstige invloed van ondervinden. Bijkomende of nieuw infrastructuur is niet wenselijk tenzij in de periferie van het gebied.	.Het recreatief medegebruik is zeer beperkt. Dit dient alsdusdanig behouden te blijven. Op termijn is het wellicht interessanter om bepaalde paden om te leiden naar de bovenkant van de steilrand, in de bossfeer.

Deelgebied 7 – Kanaalbermen Zuid-Willemsvaart

Dit deelgebied vervult een belangrijke rol in het behoud en de ontwikkeling van voedselarme tot matig voedselarme graslanden in complex met droog bos.

De kanaalbermen hebben belangrijke potenties voor de ontwikkeling van voedselarme graslanden. Ten zuiden van het toepassingsgebied, langs het Albertkanaal vinden we nog de enige vindplaatsen in Vlaanderen van o.a. klaverblauwtje en bruin dikkopje en andere doelsoorten als kommavliinder en blauwvleugelsprinkhaan. Een gericht beheer en uitbreiding van voedselarm grasland op de bermen van de Zuid-Willemsvaart betekent enerzijds een uitbreiding van het habitat van deze soorten en vervult een belangrijke rol in de kolonisatie van geschikte noordelijker gelegen terreinen. Naast een verbreding van het habitat aansluitend op deze bermen zorgt tevens het behoud van bosjes en structuurrijke overgangen voor windluwe en thermisch interessante plekken voor deze doelsoorten

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	7.1 Bomenrijen, bosjes, vochtig tot droog grasland met houtkanten en waterpartijen	
Situering	Voormalige groeves naast Zuid-Willemsvaart, graslanden naast en bermen van de Zuid-Willemsvaart	Statuut: Gewestplan: natuurgebied en groengebied Eigendom: privé-eigendom
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Op de randen van de waterpartijen (kanaal, ontginningsplassen) ontstaan rietkragen en vegetaties van moerasplanten. Beschaduwning van de oeverzones moet vermeden worden (kappen houtopslag of bomenrijen op de oever). Ook poelen en andere kleine waterpartijen dienen behouden en onderhouden te blijven als leefgebied voor watergebonden fauna en flora. Dit zorgt voor een habitatherstel voor enkele bedreigde libellensoorten zoals de Bruine korenbout, Variabele waterjuffer.</p> <p>Op de rand van grasland of akkerland zijn houtkanten gewenst; op de overgang van open vegetaties naar bos zijn brede houtkanten gewenst, beide als geschikt broedhabitat voor onder andere geelgors en thermisch geschikte omstandigheden voor de ongewervelde</p>	<p>In het addendum bij het bermbeheerplan wordt onder andere voorzien dat de dubbele laanbeplanting vervangen wordt door een enkele waarbij een afstand van 30 tot 50m tussen de bomen voorzien wordt. Op deze manier wordt de landschappelijke waarde niet aangetast.</p> <p>Dit wordt uitgevoerd door NV de Scheepvaart tussen de brug Lanklaar en de brug Eisden II</p> <p>De eigenaars van de graslanden rond de Zuid-Willemsvaart kunnen hier optimaal gebruik maken van de beheerovereenkomsten botanisch beheer.</p> <p>De aanwezige landbouw kan worden verdergezet binnen het huidige wettelijke kader.</p>

	<p>doelsoorten..</p> <p>Ecologische optimalisatie van de graslandvegetaties langs de Zuid-Willemsvaart (conform bermbeheersplan nv de Scheepvaart): de laanbeplanting blijft behouden, maar enkele bomen worden er tussen uit zodat bloemrijke schrale graslanden beter kunnen ontwikkelen en zonbeschenen zijn, hetgeen een vereiste is voor de doelsoorten.</p> <p>Mairegime aanpassen aan doelsoorten als oa klaverblauwtje (conform bermbeheersplan nv de Scheepvaart).</p> <p>Onderzoek mogelijk herstel vochtige schraalgraslanden in de omgeving van 't Greven.</p> <p>Brezil is een klein resterend groen gebied (parkgebied). De gemeente kan in kader van de samenwerkingsovereenkomst initiatieven nemen om de natuurwaarden er te verhogen met behoud van de sociale functie van het gebied.</p> <p>Doelsoorten zijn klaverblauwtje, kormavlinder, heivlinder en blauwvleugelsprinkhaan,. bruine korenbout</p>					
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="427 943 651 1134">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 943 1236 1134"> heischrale graslanden Riet- en moerasvogels Libellenfauna met Bruine korenbout, Variabele waterjuffer Houtkanten met geelgors Bloemrijke graslanden met Klaverblauwtje </td> </tr> </table>	Natuurdoel- types	heischrale graslanden Riet- en moerasvogels Libellenfauna met Bruine korenbout, Variabele waterjuffer Houtkanten met geelgors Bloemrijke graslanden met Klaverblauwtje			
Natuurdoel- types	heischrale graslanden Riet- en moerasvogels Libellenfauna met Bruine korenbout, Variabele waterjuffer Houtkanten met geelgors Bloemrijke graslanden met Klaverblauwtje					
<p>Niet - bindend streefbeeld</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="427 1139 651 1235">Natuurdoel- types</td> <td data-bbox="651 1139 1236 1235"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="427 1235 651 1359">Voorwaarden aan recreatief medegebruik</td> <td data-bbox="651 1235 1236 1359"></td> </tr> </table>	Natuurdoel- types		Voorwaarden aan recreatief medegebruik		<p>Deze gebieden zijn aangeduid als minder kwetsbare gebieden</p>
Natuurdoel- types						
Voorwaarden aan recreatief medegebruik						

Lijnvormige elementen: L1 – Ziepbeek, Asbeek, en Kikbeek

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	L1	Ziepbeek, Asbeek en Kikbeek
Situering	Waterlopen van 3 ^{de} categorie	Statuut: SBZ: Habitatrictlijngebied en Vogelrichtlijngebied VEN: volledig Gewestplan: natuurgebied en reservaatgebied Eigendom: grotendeels openbaar eigendom in beheer bij ANB,
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Een duurzame instandhouding van de beekprik wordt nagestreefd wat betekent dat de actuele leefgebieden minimaal behouden blijven, zowel wat kwantiteit als kwaliteit betreft. Dit komt overeen met de trajecten zoals aangeduid in het soortenbeschermingsplan. Het betreft de Ziepbeek vanaf de bron tot aan de Droogmeervijver te Rekem en de Asbeek vanaf de bron tot het domein Pietersheim te Lanaken.</p> <p>De waterkwaliteit moet zo goed mogelijk blijven, zowel in de beken waar de soort voorkomt als in de zijloopjes, zoals de Molenbeek. Bestaande wetgeving ter bescherming van de waterlopen blijft van toepassing.</p> <p>Regulering van waterpeil zoveel mogelijk beperken of achterwege laten.</p> <p>Slijk- en kruidruiming dienen vermeden te worden in de actuele leefgebieden, indien noodzakelijk moeten ze gespreid zijn in ruimte en tijd en bij voorkeur manueel gebeuren.</p> <p>De huidige populaties moeten versterkt worden door een stroomafwaartse uitbreiding van het habitat van de beekprik, waarbij fysieke obstakels overbrugbaar</p>	Deze visie houdt geen verstrenging in van de bestaande wetgeving.

	<p>gemaakt moeten worden en hoge stroomsnelheden vermeden moeten worden naast een goede waterkwaliteit.</p> <p>De Kikbeek is een provinciale natte natuurverbinding tussen het Kempisch plateau en de Maasvallei. Deze waterloop is een belangrijk deel van de natuurlijke structuur van de gemeente. In de Kikbeek komt geen beekprik voor maar een goede waterkwaliteit en structuur is hier tevens vereist voor onder andere de bronlibel.</p> <p>Doelsoorten zijn beekprik en gewone bronlibel.</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p>	<p>structuurrijke beken met waterkwaliteit van het beekpriktype</p>
Niet - bindend streefbeeld	<p>Onderzoek mogelijkheden en impact op beekprikpopulatie door verbinding van Ziepbeek en Asbeek Doel: versterking van de beekprikpopulaties</p>	
	<p>Natuurdoel- types</p>	
	<p>Voorwaarden aan recreatief medegebruik</p>	<p>Recreatief medegebruik in of aan de waterloop zelf is in de reservaatgebieden niet wenselijk.</p>

Lijnvormige elementen: L2 – Kolenspoor

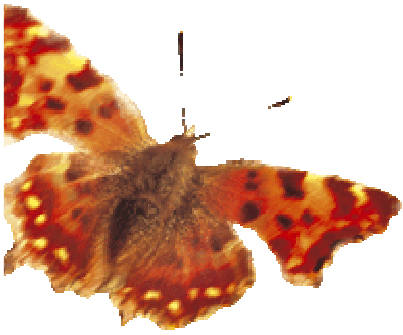
Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD	
	L2	Kolenspoor	
Situering	Spoorlijn van Genk naar Eisden		Statuut: SBZ: neen, behalve deel tussen Lanklaarderbos en Mechels Bos is Habitatrichtlijngebied VEN: deels van station As tot mijnterrein Eisden Gewestplan: groen-, natuur-, bosgebied Eigendom: NMBS, deels in beheer bij ANB
Bindend streefbeeld	Streefbeeld: Creëren van meer open plekken met heideontwikkeling of heischrale graslanden langsheen het Kolenspoor die met elkaar verbonden worden door een open verbinding zodat er zich een functionele verbinding ontwikkelt voor de beoogde doelsoorten tussen Opglabbekerzavel (provinciale natuurverbinding 24) en het mijnterrein van Eisden. Verder zullen de bermen tevens beheerd moeten worden als (half-)open schrale vegetaties zodat er zich geen barrières bevinden tussen de te ontwikkelen open ruimten. Doelsoorten zijn: zadelsprinkhaan, gladde slang, bruine eikenpage, heivlinder, rode dopheide		
	Natuurdoel-types	<ul style="list-style-type: none"> • droge heide, heischrale graslanden brede mantel-zoomvegetaties in bosrijke omgeving 	
Niet - bindend streefbeeld	Natuurdoel-types		
	Voorwaarden aan	Het huidig gebruik van de spoorlijn voor (toeristisch) treinverkeer is in principe	

	recreatief medegebruik	geen groot probleem. Behoud van bestaande paden en routes is mogelijk. Deze die in te ontwikkelen open plekken zullen komen te liggen zoals in deelgebied 4.4 zullen in de toekomst wellicht herbekeken moeten worden. Bijkomende recreatiedruk is vooral in de meer open gedeelten niet wenselijk.	
--	-------------------------------	---	--

Lijnvormige elementen: L3 – Wegen- en andere infrastructuur: Zuid-Willemsvaart, E314, N75, Daalbroekstraat, Weg naar Zutendaal, ...

Gebiedsvisie		Toelichting gebiedsvisie en relatie met IHD
	L3	Wegen- en andere infrastructuur
Situering	E314, N75, Daalbroekstraat, Toeristische weg Heiwijck, Weg naar Zutendaal, Zuid-Willemsvaart	<p>Statuut: SBZ: bepaalde delen van de vermelde wegen gaan door Habitat- en/of Vogelrichtlijngebied VEN: bepaalde delen van de vermelde wegen gaan door Habitat- en/of Vogelrichtlijngebied Gewestplan: groen-, natuur-, bosgebied, bosgebied met ecologische waarde, buffergebied Eigendom: Vlaams gewest, NV De Scheepvaart, gemeente Lanaken en Maasmechelen</p>
Bindend streefbeeld	<p>Streefbeeld: Ecologische verbinding tussen de verschillende deelgebieden realiseren door barrières in de vorm van wegen op te heffen en door geschikt habitat te voorzien op de bermen van wegen, die doorheen het gebied lopen waarbij o.a heischrale vegetaties met mekaar verbonden kunnen worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ontsnippering N75: om migratie tussen populaties mogelijk te maken ▪ mogelijke opheffing deel Daalbroekstraat tussen Ziepbeekvallei en Neerharerheide ▪ op lange termijn mogelijke verplaatsing Heiwijckweg ▪ verbeteren migratiemogelijkheden ter hoogte van de Weg naar Zutendaal <p>Ecologisch bermbeheer: opmaak en/of aanpassing van bermbeheer in functie van fauna-elementen, vooral wat betreft de bermen van de E314 (provinciale natuurverbinding 23) en deze van de Zuid-Willemsvaart. Ook ecologisch bermbeheer langsheen de weg naar</p>	

	Zutendaal is wenselijk voor de veldparelmoer- en kommavlinder. Doelsoorten zijn: gladde slang, zadelsprinkhaan, klaverblauwtje, veldparelmoervlinder, kommavlinder.	
	Natuurdoel-types	.schrале en structuurrijke graslanden
Niet - bindend streefbeeld	Onderzoek mogelijkheden bijkomende ontsnipperingsmaatregelen	
	Natuurdoel-types	
	Voorwaarden aan recreatief medegebruik	

Natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, Speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de Hoge Kempen

Maatregelen en instrumenten

Provincie Limburg
Gemeenten As, Dilsen-Stokkem, Genk, Lanaken, Maaseik,
Maasmechelen, Zutendaal

Maatregelen en instrumenten

Op de kaarten van de maatregelen en instrumenten worden kaarteneenheden aangeduid waar een identiek pakket van maatregelen en instrumenten van toepassing is. In de tabel wordt per kaarteneheid aangegeven welke maatregelen en instrumenten bindend van toepassing zijn voor de administratieve overheid of voor de particulier. In de laatste kolom worden eventuele voorwaarden, waaronder de maatregel of het instrument van toepassing is, aangegeven.

Overeenkomstig art. 2 van het Besluit van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid (Maatregelenbesluit) mag geen subsidie worden verleend door een administratieve overheid voor om het even welk werk of activiteit die in strijd is met de bindende bepalingen van een goedgekeurd natuurrichtplan. Artikel 3 bepaalt dat de administratieve overheid ook geen beheerplannen mag goedkeuren indien de bepalingen van dat plan strijdig zijn met de bindende bepalingen van het goedgekeurde natuurrichtplan. Artikel 4 bepaalt dat de administratieve overheid geen vergunning mag leveren voor een activiteit die strijdig is aan de bindende bepalingen of er randvoorwaarden aan moet opleggen.

Ten gevolge hiervan kan de visie, hoewel ze niet bindend zijn voor particulieren, toch rechtstreekse gevolgen hebben voor particulieren doordat ze bijvoorbeeld de aangevraagde subsidie, goedkeuring of vergunning niet/wel ontvangen.

Wat betreft het beheer van bossen betreft zijn de bepalingen van het Bosdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten van toepassing en worden er geen bijkomende maatregelen voorzien, tenzij anders vermeld in de onderstaande maatregelentabel van dit natuurrichtplan. Subsidies, zoals de voor de opmaak van uitgebreide bosbeheerplannen, aanplantingen, openstellingen, ecologisch beheer en bebossing van landbouwgrond moeten aangevraagd worden bij het Agentschap voor Natuur en Bos, Koningin Astridlaan 50 bus 5, 3500 Hasselt, 011/74.24.50.

Wat het huidige landbouwgebruik in de verschillende deelgebieden betreft, kan deze behouden blijven binnen het wettelijk kader. Het NRP verzwart dit niet, behalve voor de deelgebieden 5.4 en 6.5.

Wat betreft de afbakening van de beheersgebieden voor botanisch beheer en soortenbescherming wordt dit instrument ook bindend gesteld voor particulieren, zodat zij van deze beheerovereenkomsten hier ook kunnen afsluiten. De maatregel is stimulerend bedoeld en het afsluiten van de beheerovereenkomst zelf is echter altijd op vrijwillige basis. Deze beheerovereenkomsten kunnen afgesloten worden door landbouwers in hoofdberoep. Deze kunnen aangevraagd worden bij de Vlaamse Landmaatschappij, Koningin Astridlaan 10, 3500 Hasselt, 011/29.87.39

Voor het hele toepassingsgebied geldt dat de ontheffing van 0-bemesting van de bemestingsnormen zoals vooropgesteld in artikel 80, 1° van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen dat artikel 15 ter van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, vervangen bij het decreet van 11 mei 1999 ongewijzigd laat, van toepassing blijven, tenzij anders vermeld in de onderstaande maatregelentabel van dit natuurrichtplan (zie M3).

Deelgebied 1 - Platte Lindenbergh, Dilserheide en landelijke omgeving

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M1	Ja	Ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming en botanisch beheer graslanden overeenkomstig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 16 van het maatregelenbesluit en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet. - art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandontwikkeling. <p>Beheersovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschravingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maai-beheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013. <p>De beperkende bepalingen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober</p>	<p>Het is de bedoeling in deelgebied 1.3 heischrale graslanden (onbemest en onbespoten) in de reliëfrijke zones in een gunstige staat van instandhouding te brengen in combinatie met iets rijkere graslanden (veldparelmoertype). Doelsoorten: Grauwe klauwier, gladde slang, veldparelmoervlinder en veldkrekel.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
				1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Een beheerovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.	
Ja	ja		In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheerovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.		Een structuurrijke overgang van graslanden naar bossen is nodig. Dit is mogelijk in de bosrand of door aanleg en/of onderhoud van houtkanten tussen grasland en bos.
Ja	Nee		Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.		Gezien de huidige potenties en de ligging ten opzichte van de Vosseberg is dit gebied een belangrijke verbindingzone en moet hier een open landschap behouden blijven.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
ja	nee	Het vlakvormig aanplanten van kerstdennen of aanleggen van een boomkwekerij of fruitteeltplantages is verboden, in overeenstemming met art 14 van het Besluit van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, dit met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap.			

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M2	Ja	ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming akkervogels en botanisch beheer graslanden en akkerland in overeenstemming met:</p> <p>- art. 16 van het besluit van 21 november 2003 de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet.</p> <p>- art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandontwikkeling.</p> <p>Beheerovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschrallingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Deze beheerovereenkomst kan enkel afgesloten worden op percelen die zich reeds in een gunstige bloemrijke staat bevinden. Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maaibeheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013</p> <p>De beperkende bepalingen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>	<p>Wat betreft de akkers en weiden in dit bosgebied (1.4) is het de bedoeling een complex van eerder kleinschalige akkers (percelen 0,5 à 1 ha) te creëren met ecologisch interessante teeltfrequentie en variatie (mix van graangewas, vlinderbloemigen en andere akkergewassen). Akkers zonder gebruik van herbiciden of insecticiden, zonder gebruik van kunstmest (gebruik van stalmest of (gecomposteerd) organisch materiaal is mogelijk , zolang < 150kgN/ha).</p> <p>5 tot 10% van de akkergewassen worden op het veld gelaten (overwintering van gorzen, zoogdieren, ...). Ter bevordering van de (warmteminnende) bodeminsecten, wordt gezaaid in een dun zaaiverband (< 120 kg/ha) en worden de akkerranden (6 m) niet ingezaaid.</p> <p>Voor de akkers kunnen beheerovereenkomsten worden afgesloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akkerland, vollelvelds • Akkerland, rand • Kleinschalig landschap akkervogels <p>Voor de graslanden beheerovereenkomsten beweiden of maaien.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie	
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Wanneer/Voorwaarde	
	A	P		
			<p>Botanisch beheer akkerland: De bemestingsperiode, de aard en wijze van bemesting en de wijze van vruchtwisseling wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>Een beheerovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.</p>
Ja	ja	<p>In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheersovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.</p>	<p>Een structuurrijke overgang van graslanden of akkers naar bossen is nodig. Dit is mogelijk in de bosrand of door aanleg en/of onderhoud van houtkanten tussen grasland, akker en bos.</p>	

Deelgebied 2 – Dilserbos en vennencomplex Dilsen-As

Maatregel /instrument/			Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	Relatie met gebiedsvisie
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor				
	A	P			
M6 (overdruk)	ja	ja	Vrijstellen omgeving en verbeteren oeverzones ten behoeve van de ontwikkeling van voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond (3110 en 3130) en drijvende waterweegbree	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst. Dit is echter geen verplichting.	Rond de vennen in deelgebied 2.3 moeten de oeverzones verbeterd worden ten behoeve van de typische soorten van voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond. De bomen in de ruime omgeving moeten worden gekapt, oevers afgeschuind en geplagd, plaatselijk vennen slibvrij maken, regeling natuurlijk schommelend waterpeil, verbeteren waterkwaliteit.
	ja	ja	Beheer van waterkwaliteit en -kwantiteit in functie van de instandhouding van habitats van voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond (3110 en 3130) en drijvende waterweegbree.		

Deelgebied 3- Lanklaarderbos

Maatregel /instrument/			Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	Relatie met gebiedsvisie
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor				
	A	P			
M1	Ja	ja	Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming en botanisch beheer	Gebeurt onder opschortende voorwaarde van: - goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en	Deelgebied 3.3 omvat een ven dat aan het verbossen is, dit moeten worden vrijgesteld. Ook de omgeving moet gevrijwaard worden van bemesting en

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie	
Maatregel legende	Maatregel /instrument is bindend voor		Wanneer/Voorwaarde	
	A	P		
		<p>graslanden overeenkomstig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 16 van het maatregelenbesluit en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet. - art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling. <p>Beheersovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschrallingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Botanisch beheer grasland Beweiden: Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maai-beheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013.</p> <p>De beperkende maatregelen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p> <p>Een beheersovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschralling tot 0,1 GVE/ha,</p>	<p>het gebruik van biociden. De oevers moeten afgeschuind en/of afgeplagd worden.</p> <p>Hiervoor kan gebruikt gemaakt worden van de beheersovereenkomst onderhoud poelen.</p> <p>De graslanden worden best als grasland beheerd; begrazen (max. 2 GVE) of nog beter gemaaid.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Wanneer/Voorwaarde
	A	P	
			inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.
Ja	ja	In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheersovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.	
Ja	ja	Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.	Het ven en de omgeving ervan mag niet worden bebost.
ja	ja	Het vlakvormig aanplanten van kerstdennen of aanleggen van een boomkwekerij of fruitteeltplantages is verboden, overeenkomstig art 14 van het Besluit van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, dit met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap.	

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M6 (overdruk)	Ja	ja	Vrijstellen omgeving en verbeteren oeverzones ten behoeve van de ontwikkeling typische soorten van voedselarme wateren met soorten van de oeverkruidklasse of soorten van het dwergbiezenverbond (3110 en 3130). Instrument = Natuurprojectovereenkomst tbv inrichting ven	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuureservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst. Dit is echter geen verplichting.	Rond het ven in gebied 3.3 moeten de bomen worden gekapt en de oeverzones afgeschuind en geplagd ten behoeve van de typische soorten van voedselarme wateren met soorten van de oeverkruidklasse of soorten van het dwergbiezenverbond (habitattype 3110 en 3130).
	ja	ja	Beheer van waterkwaliteit en -kwantiteit in functie van de instandhouding van habitats voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond (3110 en 3130) en drijvende waterweegbree.		

Deelgebied 4 – Mechels bos, spoorlijn As-Eisden.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M1	Ja	ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming en botanisch beheer graslanden overeenkomstig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 16 van het maatregelenbesluit en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet. - art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling. <p>Beheersovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschrallingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maai-beheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013. <p>De beperkende maatregelen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober</p>	<p>Deelgebied 4.3 omvat de omgeving van de mijnterril in Eisden. Hier wordt het behoud van een open landschap, met een mozaïek van schrale en iets voedselrijkere bloemrijke graslanden en plaatselijk verspreide bosjes en struwelen, nagestreefd. Dit kan gebeuren door begrazing of maaien.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel Ja neen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
				1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Een beheerovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.	
Ja	ja		In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheerovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.		
ja	neen		Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.		Massieve bebossing is hier niet wenselijk. Verspreide bosjes en struwelen zijn echter wel een meerwaarde!

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
	ja	neen	Het vlakvormig aanplanten van kerstdennen of aanleggen van een boomkwekerij of fruitteeltplantages is verboden, overeenkomstig art 14 van het Besluit van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, dit met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap.		

Deelgebied 5 – Mechelse heide, Ven onder de berg en de Kikbeekvallei

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M2	Ja	ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming akkervogels en botanisch beheer graslanden en akkerland overeenkomstig:</p> <p>- art. 16 van het besluit van 21 november 2003 de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet.</p> <p>- art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling.</p> <p>Beheerovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschrallingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Deze beheerovereenkomst kan enkel afgesloten worden op percelen die zich reeds in een gunstige bloemrijke staat bevinden. Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van: - goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013</p> <p>De beperkende bepalingen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het</p>	<p>Wat betreft de akkers en weiden in dit deelgebied (5.4) is het de bedoeling een complex van eerder kleinschalige akkers (percelen 0,5 à 1 ha) te creëren met ecologisch interessante teeltfrequentie en -variatie (mix van graangewas, vlinderbloemigen en andere akkergewassen).</p> <p>Akkers zonder gebruik van herbiciden of insecticiden, zonder gebruik van kunstmest (gebruik van stalmest of (gecomposteerd) organisch materiaal is mogelijk , zolang < 150 kgN/ha). 5 tot 10% van de akkergewassen worden op het veld gelaten (overwintering van gorzen, zoogdieren, ...). Ter bevordering van de (warmteminnende) bodeminsecten, wordt gezaaid in een dun zaaiverband (< 120 kg/ha) en worden de akkerranden (6 m) niet ingezaaid.</p> <p>Voor de akkers kunnen beheerovereenkomsten worden afgesloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akkerland, vollelds • Akkerland, rand <p>Voor de graslanden beheerovereenkomsten beweiden of maaien.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
			<p>gefaseerd maaibeheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Botanisch beheer akkerland: De bemestingsperiode, de aard en wijze van bemesting en de wijze van vruchtwisseling wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p> <p>Een beheersovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.</p>	
	Ja	ja	<p>In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheersovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant..</p>		

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie	
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde
	A	P		
M3 (overdruk)	ja	ja	In deze zone is elke vorm van bemesting verboden met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden (GVE) per ha op jaarbasis worden toegelaten, met maximum 2 GVE op elk ogenblik behoudens in de periode van 1 juli tot en met 15 september. Op een perceel kleiner dan 1 ha wordt er evenwel een maximum van 2 GVE op elk ogenblik toegelaten ongeacht de oppervlakte van het perceel; dit in toepassing van artikel 80, 1° van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen dat artikel 15 ter §5 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, vervangen bij het decreet van 11 mei 1999 ongewijzigd laat.	Vanaf de aankoop van de percelen door Sibelco en het starten van de werken voor de ontginning.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie	
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Wanneer/Voorwaarde	
	A	P		
	ja	ja	Ontheffing wordt verleend op het bemestingsverbod zoals bedoeld in artikel 80, 1° van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen dat artikel 15 ter van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, vervangen bij het decreet van 11 mei 1999 ongewijzigd laat. Op akkers in natuurgebied mag meststof worden toegediend tot maximaal 50% van de algemene bemestingsnormen zoals bedoeld in artikel 13 van het Mestdecreet.	
	ja	ja	Verbod op gebruik van kunstmest, enkel gebruik van ruwe mest (stalmest of (gecomposteerd) organisch materiaal).	
	Ja	ja	Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken (= bebossing van landbouwgrond) is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij voor het creëren van een structuurrijke overgang tussen bos en open landschap.	
M4	Ja	Ja	1. Deze oppervlakte moet bestaan uit of in omvorming zijn naar het habitatype zoals aangegeven in de visie, in dit geval een droge en natte heide, binnen een vanuit natuurbehoud verantwoorde termijn. Uit een beheerplan moet blijken hoe en wanneer dit zal worden bereikt. 2. Het beheer van dit habitatype moet bestaan uit: tegengaan van verbossing, plaggen, maaien en branden, voorkomen van verdroging, verzuring, vermesting, zoals aangegeven in de	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor
				Gebieden 5.3 en 5.5 omvat respectievelijk droge en natte heide. Het is de bedoeling: <ul style="list-style-type: none"> • Het areaal heide te vergroten door ver/beboste heide open te maken en bosranden aansluitend op de grote heide terreinen sterk te dunnen • De grote heide-entiteiten opnieuw met elkaar te verbinden door tussenliggende barrières op te heffen

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Wanneer/Voorwaarde
	A	P	
		bijlage betreffende habitattypes 4030 en 4010, 7110, 7140, 7150 en 3130, 3110.	<p>beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst.</p> <p>en opnieuw een grotere landschappelijke openheid te bekomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedeeltelijke omzetting akker kikbeek in heischraal grasland. • Verbreden van heischrale grazige vegetatie langsheen de toeristische weg en de weg van As naar Maasmechelen. • Op lange termijn natuurlijke inrichting groeves met aanleg vennen, plasdrassituaties, ondiep water, ontwikkeling van heide • Openmaken van rand rondom Ven onder de Berg en omzetting naar heide en maken van (half-)open verbinding naar groeve Berg • Openmaken bosrand tegen zone rond Breedven om zo watertafel opnieuw te verhogen en natte zone te herstellen en/of uit te breiden. • Uitbreiding natte heide en moeraszone rondom kikbeekbron.
Ja	Ja	Verbod op bebossing ten behoeve van het behoud van een open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.	De open heidegebieden mogen niet worden bebost.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M5 (overdruk)	Ja	Ja	Verhoging grondwaterstand of en beheer van gebiedseigen water ten behoeve van ontwikkeling van vochtige heischrale graslanden, heidemoeras (natte heide 4010, actief hoogveen 7110, overgangs- en trilveen 7140 en slenken met soorten van het snavelbiesverbond 7150.	Voor het beheer van deze percelen zijn er subsidies indien het gebied wordt erkend als natuurreservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst.	In gebied 5.5 is het de bedoeling ervoor te zorgen dat de hydrologische omstandigheden, ten behoeve van de ontwikkeling van de zeldzame habitats en soorten, verbeterd worden: <ul style="list-style-type: none"> • aanleg vennen en ondiepe waterpartijen in groeves • open kappen omgeving Ven onder de Berg en omzetting naar heide en maken van (half)-open verbinding naar groeve Berg • open maken bosrand tegen zone rond Breedven om zo watertafel opnieuw te verhogen en natte zone te herstellen en/of uit te breiden. • Uitbreiding natte heide en moeraszone rondom Kikbeekbron.
M6 (overdruk)	ja	ja	Vrijstellen omgeving en verbeteren oeverzones ten behoeve van de ontwikkeling 3110 en 3130 Instrument = Natuurprojectovereenkomst tbv inrichting vennen en waterpartijen van privé-eigenaars	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst. Dit is echter geen verplichting.	Rond de waterpartijen in gebied 5.5 moeten de oeverzones aangelegd worden ten behoeve van de typische soorten van voedselarme wateren met droogvallende oevers (habitattype 3110 en 3130.) In de natte zones kunnen zich natte heidesoorten ontwikkelen.
	Ja	ja	Verhoging grondwaterstand of en beheer van gebiedseigen water ten behoeve van ontwikkeling van voedselarme wateren met soorten van de oeverkruidklasse (3110 en 3130) en heidemoeras (habitats 4010, 7110, 7140 en 7150).		

Deelgebied 6 – Koninklijk domein, Ziep- en Asbeekvallei, Neerharenheide en omgeving

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M2	Ja	Ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming akkervogels en botanisch beheer graslanden en akkerland overeenkomstig:</p> <p>- art. 16 van het besluit van 21 november 2003 de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet.</p> <p>- art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling.</p> <p>Beheersovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschrallingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van:</p> <p>- goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013</p> <p>De beperkende bepalingen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het</p>	<p>Voor de akkers kunnen beheersovereenkomsten worden afgesloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akkerland, vollelds • Akkerland, rand • Kleinschalig landschap akkervogels <p>Voor de graslanden beheersovereenkomsten beweiden of maaien.</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
				natuurbehoud en het natuurlijk milieu.	
			<p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Deze beheerovereenkomst kan enkel afgesloten worden op percelen die zich reeds in een gunstige bloemrijke staat bevinden. Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maaibeheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Botanisch beheer akkerland: De bemestingsperiode, de aard en wijze van bemesting en de wijze van vruchtwisseling wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	Een beheerovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.	
Ja	Ja		In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheersovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor		Een structuurrijke overgang van graslanden of akkers naar bossen is nodig, dit is mogelijk in de bosrand of door aanleg en/of onderhoud van houtkanten tussen grasland, akker en bos.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
			plattelandontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, georde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.		
M3 (overdruk)	ja	ja	In deze zone is elke vorm van bemesting verboden met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden (GVE) per ha op jaarbasis worden toegelaten, met maximum 2 GVE op elk ogenblik behoudens in de periode van 1 juli tot en met 15 september. Op een perceel kleiner dan 1 ha wordt er evenwel een maximum van 2 GVE op elk ogenblik toegelaten ongeacht de oppervlakte van het perceel; dit in toepassing van artikel 80, 1° van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen dat artikel 15 ter §5 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, vervangen bij het decreet van 11 mei 1999 ongewijzigd laat.	Vanaf de pachtovereenkomst tussen de gemeente Maasmechelen en de gebruiker is beëindigd.	
	ja	ja	Ontheffing wordt verleend op het bemestingsverbod zoals bedoeld in artikel 15ter §4 laatste lid en §5 lid 1 van het Mestdecreet van 23 januari 1991. Op akkers in natuurgebied mag meststof worden toegediend tot maximaal 50%		

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
			van de algemene bemestingsnormen zoals bedoeld in artikel 14 van het Mestdecreet.		
	ja	ja	Verbod op gebruik van kunstmest, enkel gebruik van ruwe mest (stalmest of (gecomposteerd) organisch materiaal).		
	Ja	ja	Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij voor het creëren van een structuurrijke overgang tussen bos en open landschap.		

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M4	Ja	Ja	1. Deze oppervlakte moet bestaan uit of in omvorming zijn naar het habitatype zoals aangegeven in de visie, in dit geval een droge en natte heide, binnen een vanuit natuurbehoud verantwoorde termijn. Uit een beheerplan moet blijken hoe en wanneer dit zal worden bereikt. 2. Het beheer van dit habitatype moet bestaan uit: tegengaan van verbossing, plaggen, maaien en branden, voorkomen van verdroging, verzuring, vermesting, zoals aangegeven in de bijlage betreffende habitatype 4030 en 4010, 7110, 7140, 7150 en 3130.	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreserveaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst.	Gebied 6.4 omvat een complex van natte heide met vijvers en moerassen, droge heide en schrale graslanden. Het is de bedoeling: <ul style="list-style-type: none"> • Oppervlakte "natte heide of laagveen" doen toenemen door 1) ontbossing op plaatsen met hoge potentie voor natte heide, 2) behouden gebiedseigen water door dempen/opstuwen van grachten in de vallei van de Ziepbek en het Koninklijk domein, 3) omvorming naaldbos naar structuurrijke heide hetgeen de verdroging tegengaat en de kweldruk doet toenemen. • Creëren (half-)open verbindingen tussen aanwezige vennen, natte heiden en hoog/laagvenen. • Herstel aanwezige vennen/vijvers in een gunstige staat door o.a. verwijderen van slib, afvissen, oevers aanschuinen waar nodig, openmaken venrand etc. • Behoud oppervlakte gagelstruweel maar vrijstelling van bijzondere soorten of habitats is prioritair. • Zoneren van recreatie zodat rust behouden blijft en betreding van prioritaire habitats vermeden wordt.
	Ja	Ja	Verbod op bebossing ten behoeve van het behoud van een open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.		De open heidegebieden mogen niet worden bebost.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M5 (overdruk)	Ja	Ja	Verhoging grondwaterstand of en beheer van gebiedseigenwater ten behoeve van ontwikkeling van habitats 4010, 7110, 7140, 7150 en 91EO.	Voor de broekbossen is het mogelijk subsidie te ontvangen voor dit ecologisch beheer. Voor de overige (niet-bos)gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreservaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst.	In gebied 6.4 is het de bedoeling ervoor te zorgen dat de oppervlakte "natte heide of laagveen" te doen toenemen door: <ul style="list-style-type: none"> • ontbossing op plaatsen met hoge potentie voor natte heide, • behouden gebiedseigen water door dempen/opstuwen van grachten in de vallei van de Ziepbeek en het Koninklijk domein, • omvorming naaldbos naar structuurrijke heide hetgeen de verdroging tegengaat en de kweldruk doet toenemen. In gebied 6.7 is het de bedoeling het areaal veenbos te vergroten door het gebiedseigen water op te houden door grachten te dempen, zonder evenwel de locatie te verzuren.

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M6 (overdruk)	ja	ja	Vrijstellen omgeving en verbeteren oeverzones ten behoeve van de ontwikkeling 3110 en 3130 Instrument = Natuurprojectovereenkomst tbv inrichting vennen, vijvers van privé-eigenaars	Indien het open plekken in bosverband (<=3ha) betreft is het mogelijk om een subsidie voor ecologisch beheer van deze open plekken te ontvangen. Voor de overige gebieden zijn er subsidies voor het beheer indien het gebied wordt erkend als natuurreserveaat. Voor de andere gevallen zijn er voorlopig geen subsidies voor beheer door particulieren. Een initiële inrichting en herstel is wel mogelijk via een natuurprojectovereenkomst. Dit is echter geen verplichting.	Rond de vennen in gebied 6.4 zouden de oeverzones verbeterd moeten worden ten behoeve van de typische soorten van habitatype 3110 en 3130.
	Ja	ja	Beheer van waterkwaliteit en -kwantiteit in functie van de instandhouding van habitats voedselarme wateren met vegetaties van de oeverkruidklasse of het dwergbiezenverbond (3110 en 3130) en drijvende waterweegbree.		

Deelgebied 7 – Kanaalbermen Zuid-Willemsvaart

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legend	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M1	Ja	ja	<p>Deze zone is een gebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten voor de beheersdoelstelling soortenbescherming en botanisch beheer graslanden overeenkomstig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 16 van het maatregelenbesluit en zoals voorzien in art. 45 en 46 van het Natuurdecreet. - art. 4 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG)nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling. <p>Beheersovereenkomsten botanisch beheer graslanden worden ingezet voor herstel van graslanden en een verschravingsbeheer op deze percelen. Zij voldoen minstens aan volgende voorwaarden:</p> <p>Botanisch beheer grasland Beweiden: Veebezetting en de periode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten.</p> <p>Botanisch beheer grasland Maaien: De maaiperiode wordt bepaald in functie van de aanwezige dan wel beoogde doelsoorten. Het gefaseerd maai-beheer gebeurt met onmiddellijke afvoer van het maaisel.</p> <p>Deze beheersovereenkomst wordt steeds op vrijwillige basis afgesloten.</p>	<p>Gebeurt onder opschortende voorwaarde van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goedkeuring van nieuw Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel besluit in uitvoering van de Vlaams Programma voor Platte landsontwikkeling voor de periode 2007-2013. <p>De beperkende bepalingen in de beheersovereenkomst gelden slechts indien alle aangifteplichtigen conform artikel 23 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, die een perceel cultuurgrond uitbaten waarop één of meer van de bepalingen van artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, van toepassing zijn, een beheersovereenkomst kunnen afsluiten zoals voorzien in uitvoering van de artikelen 45 en 46 van het decreet van 21 oktober</p>	<p>In gebied 7.1 is het de bedoeling de oppervlakte voedselarm tot matig voedselarm grasland, niet enkel op de kanaalbermen zelf, uit te breiden. Doelsoorten zijn: klaverblauwtje, kommavliender, heivliender en blauwvleugelsprinkhaan</p>

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legend	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
				1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Een beheerovereenkomst grasland beweiden dient aangepast te zijn aan de doelsoorten, in eerste fase maximum 2GVE/ha, na verschraling tot 0,1 GVE/ha, inscharing gebeurt steeds ten vroegste vanaf 30 juli.	
	Ja	ja	In deze zone mogen enkel de volgende streekeigen en traditionele bomen en struiken worden aangeplant bij het sluiten van een beheersovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van houtige landschapselementen overeenkomstig art. 30 1° van het Ministerieel besluit betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling: wintereik, zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, zwarte els, grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes, gewone vlier, sleedoorn, gelderse roos, gaspeldoorn en wilde kamperfoelie. Van de wintereik wordt bij voorkeur autochtoon materiaal aangeplant.		Structuurrijke overgangen naar de verspreide bosjes met windluwe plekje en mantel-zoomvegetaties zijn nodig/wenselijk.
	ja	neen	Het vlakvormig aanplanten van bomen en struiken is verboden met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap, tenzij om een structuurrijke overgang te creëren tussen open landschap en bos.		

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legend	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
ja	neen		Het vlakvormig aanplanten van kerstdennen of aanleggen van een boomkwekerij of fruitteeltplantages is verboden, overeenkomstig art 14 van het Besluit van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, dit met het oog op het behoud van fauna en flora van het open landschap.		

Lijnvormige elementen: L1 – Ziep- en Asbeek

Maatregel /instrument/			Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	Relatie met gebiedsvisie
Maatregel legende	Maatregel / instrument is bindend voor				
	A	P			
M7	ja	neen	Beheer waterlopen moet afgestemd zijn op de habitatvereisten van de habitatrictlijnsoort(en) zoals aangegeven in de visie, in dit geval Beekprik. Dit moet blijken uit het deelbekkenbeheerplan en de beheerplannen van de bevoegde waterloopbeheerder.		Beheer van de waterlopen moet afgestemd zijn op de habitatvereisten van Beekprik.
	ja	neen	Opheffen van overstorten, vismigratieknelpunten (inbuizingen, stuwen,), verbetering van de water- en structuurkwaliteit binnen een vanuit natuurbehoud verantwoorde termijn. Dit moet blijken uit het deelbekkenbeheerplan en de beheerplannen van de bevoegde waterloopbeheerder.		
	ja	neen	Onderzoek mogelijkheden en impact op de Beekprikpopulatie van het in verbinding stellen van Ziepbeek en Asbeek		

Lijnvormige elementen: L2 – Kolenspoor

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel leggen	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M8	Ja	nee	Regelmatig open kappen van de spoorlijn met aandacht voor omgeving: <ul style="list-style-type: none"> • brede zomen in bosrijke omgeving • open plekken aansluitend op open vegetaties: heiden, schrale graslanden, steilrand Bestrijding van exoten, zoals Amerikaanse vogelkers		De spoorlijn is een belangrijke ecologische verbindingroute, waarlangs soorten kunnen migreren. Er moeten voldoende open, zonbeschenen plekken zijn over het hele traject (sluit ook aan op een provinciaal verbingsgebied 24). Doelsoorten: zadelsprinkhaan, gladde slang, rode dopheide, bruine eikenpage,
	ja	nee	Bestrijding exoten: zoals Amerikaanse vogelkers		In VEN-gebieden

Lijnvormige elementen: L3 – Wegen- en andere infrastructuur: Zuid-Willemsvaart, E314, N75, Daalbroekstraat, en andere

Maatregel /instrument/			Relatie met gebiedsvisie		
Maatregel legend	Maatregel / instrument is bindend voor		Maatregel	Wanneer/Voorwaarde	
	A	P			
M9	ja	nee	Ecologisch bermbeheer: uitvoering van bermbeheer zowel langs de openbare wegen als de waterlopen en kanalen ook in functie van fauna-elementen vernoemd in de visie.		
M10	ja	nee	Op volgende locaties moeten ontsnipperingsmaatregelen worden onderzocht en indien haalbaar gepland: <ol style="list-style-type: none"> 1. Steilrand N75 2. Kruising N75 en Kolenspoor 3. N75 ter hoogte van Olenderheidebos 4. Daalbroekstraat 5. Toeristische weg Heiwijck 6. Weg naar Zutendaal 	De wegbeheerder beslist wanneer deze maatregelen zullen worden uitgevoerd.	<ol style="list-style-type: none"> 1. om migratie van fauna-elementen via de steilrand naar het noorden mogelijk te maken 2. migratie van fauna-elementen tussen Mechelse Heide Noord, via Bosheide en Heuvelsven richting Bergerven 3. migratie fauna-elementen van Opglabekerzavel via Kolenspoor naar NPHK 4. ten behoeve van bevordering van de migratie van soorten tussen Neerharerheide en Ziepbeekvallei en vergroting rustzone. 5. omleiding fietsers ten zuiden van groeve Berg. De ecologische baten van bestaande en mogelijke opties zijn af te wegen.
M11	ja	nee	Onderzoek mogelijkheden opheffen lichtvervuiling op E314 en N75 ter hoogte van het Nationaal Park Hoge Kempen (met uitzondering van de afrittencomplexen).	De wegbeheerder beslist wanneer deze maatregelen zullen worden uitgevoerd.	Donkerte is een basiskwaliteit van de natuur. Lichtvervuiling verstoort bioritme van organismen.

Natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, Speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de Hoge Kempen

Begrippenlijst

Provincie Limburg
Gemeenten As, Dilsen-Stokkem, Genk, Lanaken, Maaseik,
Maasmechelen, Zutendaal

Begrippenlijst

abiotisch: niet-levend. Het abiotische (fysische) milieu is het niet levende deel van de omgeving van organismen. Het abiotische milieu bestaat uit topografie, klimaatsfactoren, waterhuishouding, anorganische en organische stoffen en gifstoffen

administratieve overheid : het Vlaamse Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen, de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut en de andere besturen die onderworpen zijn aan het administratief toezicht van het Vlaamse Gewest;

autochtone boom- of struiksoort : autochtone boom- of struiksoort: boom- of struiksoort die, sinds zijn spontane vestiging na de laatste ijstijd, zich ter plaatse altijd slechts natuurlijk heeft verjongd of kunstmatig verjongd is met strikt lokaal uitgangsmateriaal;

biotisch: levend. Behorend tot de levende natuur.

boscomplex : fysisch en geografisch samenhangend geheel van bospercelen;

climax(vegetatie): natuurlijk eindstadium van de (vegetatie)succesie. In onze streken is dit meestal bos;

corridor: ecologische verbinding tussen twee of meerdere standplaatsen of verblijfsgebieden. Bijvoorbeeld een brede open strook met heide-achtige of andere laagblijvende vegetatie die 2 plekken heide in een bos met elkaar verbindt. Corridors zijn belangrijk voor de migratie van dieren en planten.

Criteria Duurzaam Bosbeheer: criteria opgesteld voor het duurzaam beheer van bossen, zoals vastgesteld in uitvoering van art. 41 van het Bosdecreet en uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de criteria voor duurzaam bosbeheer voor bossen gelegen in het Vlaamse Gewest (BS 10/09/2003). In de criteria wordt uitgegaan van het multifunctionele karakter van bos, met ook aandacht voor ecologische en sociale aspecten.

doelsoorten: voor de streek bijzondere soorten die bepaalde eisen stellen aan hun habitat/leefgebied, waardoor ze kenmerkend zijn voor bepaalde goed ontwikkelde habitats. Ze ondersteunen het natuurstreefbeeld voor dat gebied; het zijn de 'ambassadeurs' van de gebiedsvisie;

ecologische draagkracht: maximale hoeveelheid medegebruik/verstoring dat een bepaald ecosysteem op duurzame wijze kan dragen;

erkende terreinbeherende vereniging: een privaatrechtelijk persoon waarvan de statuten het natuurbehoud en/of de natuurbescherming als hoofdzakelijk en ondubbelzinnig doel bepalen, die gebieden beheert als natuurreservaat en als dusdanig op grond van het natuurdecreet wordt erkend.

exoot (invasieve): plant- of diersoort, die in Vlaanderen niet inheems is en de neiging heeft om sterk te gaan woekeren, waardoor de streekeigen dier- of plantensoorten verdrongen worden. In de bossfeer worden o.a. Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik als invasieve exoten beschouwd. Andere voorbeelden zijn Japanse duizendknoop, Reuzenbalsemien, Grote waternavel enz.

habitatrichtlijngebied: zie Speciale Beschermingszone

habitattype: vegetatietype (b.v. droge heide) dat is opgenomen in de Europese habitatrichtlijn en waarvoor de lidstaten maatregelen moeten nemen om het in stand te houden.

habitat van een soort : een natuurlijke habitat en/of een habitat van een soort waarbij:

- "een natuurlijke habitat" een geheel natuurlijke of halfnatuurlijke land- of waterzone met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken is;
- "een habitat van een soort" een door specifieke abiotische en biotische elementen bepaald natuurlijk milieu is waarbij de soort tijdens één van de fasen van zijn biologische cyclus leeft. Hiertoe behoren ook de woongebieden van een vogelsoort, zijnde: de rustplaatsen in de trekzones, de voortplantings-, broed- en foerageergebieden evenals de rui- en overwinteringsgebieden

hakhoutbeheer: een bedrijfsvorm waarbij bomen met een groot regeneratievermogen met korte omlooptijd (<20 jaar) worden gekapt. De jonge generatie bestaat uit uitlopers van de gekapte stronken (stobben);

harde recreatie: Dit zijn alle vormen van recreatie, sport en toerisme die een grote impact hebben op de natuurwaarden door lawaai, door aantasting van het reliëf, door vernietiging van vegetatie, door zware verstoring van de aanwezige fauna, door het achterlaten van afval of door verontreiniging. Alle gemotoriseerde sporten en recreatievormen zijn inbegrepen. Ook kunnen sporten en zachte recreatievormen het effect hebben van een harde recreatievorm door hun georganiseerd, competitief, grootschalig of (met een hoge frequentie) weerkerend karakter. Jacht is hier niet inbegrepen;

inheemse, streekeigen boom- of struiksoort: soort die van nature voorkomt in een bepaalde streek of regio (soortenlijst voor Vlaanderen: zie publicatie "Inhoudelijke richtlijnen voor het opmaken van een uitgebreid bosbeheerplan" (september 2003, bijlage 2). Voor bepaalde soorten is een herkomstcertificaat overeenkomstig de richtlijn 1999/105/EG van de Raad van de Europese Unie vereist. Inheemse bomen en struiken, waarvoor een bouseigenaar een subsidie kan ontvangen, is gepubliceerd in bijlage 1 van het Besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003 betreffende de subsidiëring van beheerders van openbare en privé-bossen (BS 10/09/2003) (zie ook www.natuurenbos.be , doorklikken naar Bos en zoeken onder boswetgeving.

Voor elk ecodistrict, zoals de Kempen, kan een specifieke lijst met streekeigen, traditionele soorten worden samengesteld.

Het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) heeft een lijst van aanbevolen herkomsten van inheemse boom- en struiksoorten gepubliceerd (zie ook www.inbo.be , doorklikken naar Kenniscentrum, Beheer & ontwikkeling, Bosontwikkeling, Plantadvies). Als u bebost of herbebost met plantsoen van aanbevolen herkomsten, kan u een extra subsidie ontvangen van 250 euro per ha. Wilt u hiervan genieten dan moet u bij de subsidieaanvraag een bewijs van herkomst kunnen voorleggen.

instandhoudingsdoelstelling: doelstelling die betrekking heeft op de vegetaties (habitattypes) of soorten van de Europese habitat- of vogelrichtlijn, en die aangeeft op welke manier een habitattype of soort behouden of ontwikkeld moet worden om in stand te kunnen worden gehouden

instandhouding : een geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van habitats en populaties van wilde dieren en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding;

De staat van instandhouding van een habitat wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;
- de nodige specifieke structuur en functies voor behoud op lange termijn bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan;
- de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog altijd een levensvatbare component is van de habitat waarin de soort voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- er een voldoende groot habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

infiltratiegebieden: meestal hoger gelegen gebieden (b.v. een zandige rug) waar het neerslagwater in de grond kan dringen en het grondwater aanvult.

kleine landschapselementen : lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur zoals: bermen, bomen, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen;

kwelgebieden: meestal lager gelegen gebieden waar grondwater toestroomt waardoor de grondwaterstanden van nature jaarrond hoger zijn.

mantel-zoomvegetatie: is een lijnvormige struweelbegroeiing langs een bosrand, die bestaat uit lage bomen, struiken en, die fysische invloed van het nabije bos ondergaan en voor een geleidelijke structuurrijke overgang van het bos naar het omliggend landschap zorgen;

natuurrichtplan : een plan dat aangeeft wat op vlak van natuurbehoud voor een specifiek gebied wordt beoogd en waarin de instrumenten en maatregelen zijn opgenomen die al dan niet projectmatig verlopen, om de beoogde doelstellingen op het vlak van het natuurbehoud te realiseren. Het plan komt tot stand en wordt uitgevoerd met medewerking van eigenaars of grondgebruikers;

niet-vlakvormige infrastructuur: Dit is kleinschalige infrastructuur gericht op het al dan niet toegankelijk maken van het gebied: wandelpaden, knuppelpaden, fietspaden, ruiterspaden, infoborden, bankjes, schuilhuisjes, vogelkijkhutten, uitkijkplatforms, enz;

oligotroof: voedselarm (milieu);

ontsnippering: het opheffen van de fragmentatie van het leefgebied voor soorten, waardoor soorten tenminste lokaal kunnen overleven. Ontsnippering uit zich in de vergroting van arealen, de afname van weerstand tussen die groter wordende arealen door andere vormen van landgebruik en meer algemeen dus in de afname van aantal en omvang van barrières (tegenstelling: versnippering);

pioniervegetatie: ijle en jonge begroeiing op voorheen kale bodem, gewoonlijk met een aanzienlijk aandeel eenjarige soorten en mossen;

recreatieve initiatieven: dit zijn recreatieve activiteiten, evenementen, en gebruiksvormen die via infrastructuren zoals paden en wegen gebruik maken van de natuur en het landschap. Dit soort initiatieven zijn onder andere georganiseerde en/of bewegwijzerde wandel- en fietstochten, wedstrijden, demonstraties (bijv. koetsen), enz;

relictvegetatie of –populatie: (klein) restant van een eertijds goed of beter ontwikkelde vegetatie of populatie.

schoontijd: periode waarin geen werken worden uitgevoerd die een verstorend karakter hebben op de fauna. Dit heeft betrekking op gemechaniseerde werken.

speciale beschermingszone (SBZ): gebieden die werden afgebakend in het kader van de Europese vogelrichtlijn (SBZ-V) of van de Europese habitatrictlijn (SBZ-H), omwille van de specifieke soorten of vegetaties (habitattypes) die er in voorkomen.

staat van instandhouding: de kwalitatieve staat waarin een habitatype of soort, opgenomen in de Europese Habitat- of Vogelrichtlijn, voorkomt. De kwaliteit wordt beïnvloed door o.a. het verspreidingsgebied, de oppervlakte, de vegetatiestructuur, de voorkomende soorten, de mate van verstoring, de populatiegrootte. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een 'gunstige staat' en een 'gedegradeerde staat'. Van vegetaties of soorten die in een 'gunstige staat' verkeren wordt verwacht dat zij duurzaam zullen kunnen overleven. In Vlaanderen wordt de 'gunstige staat' verder ingedeeld in een 'goede staat' en een 'voldoende staat'.

streekeigen: soorten die van nature in een bepaalde streek voorkomen.

struweel: begroeiing waarin struiken domineren.

successie: de opeenvolgende veranderingen die zich in de vegetatie voltrekken, waarbij een levensgemeenschap ontstaat of in een andere overgaat. Een klassiek voorbeeld is de verlanding van een open water. Ook de ontwikkeling van embryonaal duin naar helmduin en grijze duinen, ontwikkeling naar struweel en ten slotte duinbos is een successiereeks. In de duinen spelen spontane processen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de verschillende successiestadia;

verruiging: proces dat gewoonlijk optreedt na het wegvallen van het beheer in een bepaald terrein en dat gepaard gaat met de vestiging en/of uitbreiding van forse plantensoorten (zogenaamde ruigtekruiden) die gekenmerkt zijn door hun overblijvende natuur, hun snelle groei en de productie van aanzienlijke hoeveelheden strooisel, waardoor ze andere vooral kleinere soorten verdringen en de vestiging van andere soorten verhinderen;

vlakvormige infrastructuur: Dit zijn terreinen met een duidelijk op intensief recreatief gebruik gerichte inrichting: golfterreinen, speeltuinen, sportvelden, parkeerlocaties, enz. Speelbossen en speelduinen (bossen en duinen aangewezen om in te spelen, maar zonder speeltuigen en andere infrastructuur) en kleinschalige infrastructuur op woonpercelen worden niet beschouwd als vlakvormige infrastructuur.

zachte recreatie: Dit zijn alle vormen van recreatie, sport en toerisme die weinig of geen impact hebben op de natuurwaarden van een gebied. Zacht recreatieve activiteiten verstoren in een gebied de rust niet, tasten het reliëf weinig of niet aan en hebben een verwaarloosbare invloed op de vegetatie en de fauna. Wandelen op paden, fietsen (inclusief mountainbiken) en paardrijden op daartoe ingerichte wegen, individueel kajakken of kanovaren en spelen in bos en natuur buiten kwetsbare zones worden beschouwd als vormen van zachte recreatie. Uitzondering hierop zijn de sporten en zachte recreatievormen die het effect hebben van een harde recreatievorm door hun georganiseerd, competitief, grootschalig of (met een hoge frequentie) wekerend karakter. Jacht is hier niet inbegrepen.

zoomvegetatie: de zoomvegetatie is een meestal lijnvormige kruidenvegetatie die de overgang vormt tussen een grasland of een weg en de mantelvegetatie